Bibliotek 1800

Lauritz Kruse

Drømmen og Krystaldolken

To fortællinger, til dels af kriminalakter

Lauritz Kruse

Drømmen

og

Krystaldolken

To fortællinger,
til dels af kriminalakter

eBibliotek 1800

2024

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Lauritz Kruse: *Drømmen og Krystaldolken* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Lauritz Kruse: *Drømmen* is based upon a source, that are public domain worldwide.

This edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal*

context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

Drømmen

Fortælling, til dels af kriminalakter.

"Har vi langt endnu, postillon?" spurgte Cecil S..., den eneste passager, som den umagelige postvogn desto ubarmhjertigere skumplede rundt med, sammen med hans hund, på vejen til den lille landsby B... Det var en tåget eftermiddag, langt henne i efteråret, og den rejsende stirrede forgæves i det fjerne for at opdage det kirketårn, ved hvis fod alle hans barndoms erindringer sagte slumrede.

"En lille mil," lød svaret.

Cecils hjerte bankede stærkere. Hvad ventede ham i hans hjem – glæde eller smerte? Hvormed skulle han undskylde den forestående overraskelse, hans kærlige, dadelløse ulydighed?

"Nu godt," sagde han til sig selv, "taler ikke den sønlige længsel højt og fyldest nok for mig, så har jeg ingen forældre mere."

Hans fortrydelse ytrede sig i en frembrydende tåre. Han trykkede den rask ud med fingeren og faldt i dybe tanker.

Cecil var allerede fyldt sit tyvende år, og dog kendte han sin faders hus lidet eller, rettere, slet ikke. Hans fader, en endnu rørig, men ustadig mand, havde prøvet på mange slags sysler. Som handelsbetjent i et anseligt hus i Marseille havde han ægtet sin principals datter; senere efter svigerforældrenes død, endnu førend revolutionen med sine rædsler var udbrudt, nedlagt sin arvede handel; var vendt tilbage til sit rolige fædreneland; havde der, med de summer, hans ophævede handelskab indbragte

ham, forenet med hans ikke ubetydelige fædrene arvedel, anlagt en fabrik; senere atter ophørt dermed, og sysselsatte sig nu i den lille by med den landhusholdning, som lå til hans faders gård, hvilken, sammen med hans arvede, skønt betydeligt indsmeltede formue, dog ernærede ham rigeligt. Altid utilfreds med sin egen stilling, besluttede han endelig, da hans søn havde fyldt sit trettende år, at give ham en lærd opdragelse, og sendte ham, uden at tage hensyn til moderens tårer, til den temmelig fjernt liggende hovedstad, for der i et kostbart, men berømt institut at meddeles en åndsdannelse, som svarede til omkostningerne.

Efter syv års forløb lod man endelig faderen vide, at hans søn nu fandtes moden til at gå til et universitet, og få postdage efter modtog Cecil et brev fra sin fader, som bestemte det universitet, hvorved han skulle fuldende sin videnskabelige dannelse, sammen med en rigelig veksel til at bestride rejsen derhen samt hans øvrige udgifter i det første fjerdingår; desuden endnu en hel mængde mere økonomiske, end faderlige formaninger, og ikke et ord mere.

"Og intet mere!" gentog den stakkels Cecil mere end en gang for sig selv, "slet intet mere? Det bærer mig for, som om mit gamle, tyske, fædrene hus ømmer sig ved at modtage den franskfødte yngling. Hvor tit tilforn har dets gamle, mørke, med ruslæder betrukne vægge ligesom med hule, alvorlige øjne stirret vredt på den muntre, lattermilde dreng? Og dog var han så tilfreds deri! Min fader er jo, i det hele taget, føjelig og god! Hvor eftergivende, hvor hjertelig var ikke min moder! Hvor skælmsk min lille søster, og hvor gavmild viste ikke den fromme, alvorlige tante sig imod mig! Og de skulle alle ikke

gerne ville se mig? De skulle ikke have anet mit mest brændende ønske i disse syv lange, lange år? Eller ville de kun sætte mine følelser på prøve? Burde de ikke være overtydede om min længsel? De ved jo dog, at jeg på min rejse til Gøttingen kun behøver at gøre en omvej på to mile for at slutte dem i mine arme! – Ja, jeg vil hjem, jeg vil overraske dem!"

I den glade forudfølelse af det så længe ønskede gensyn satte Cecil sig jublende i vognen, men, under postkaretens sneglemæssige fremskriden, løste ynglingens brusende glæde sig op i vemodige følelser, og nu, en lille halv mil fra målet for hans længsler, beklemte trange, ængstelige fornemmelser hans bryst. Alle hans barndoms kummerfrie erindringer, hvori hans ellers så gode faders opfarenhed rigtig nok også spillede en rolle, syntes at holde op med en bestemt dag, og det eventyr, som på en gang kastede sig så plumpt og uvenligt midt ind i hans lystige barneglæde, hvilket indtraf få måneder før hans afrejse fra hans fædrene hjem, stillede sig nu atter truende for hans sjæl, og fyldte den med mørke anelser.

I en stille vinteraften var det, just som den lille familie i fortrolig kreds sad forsamlet om ovnen, at med ét lyden af et posthorn uden for huset vakte en almindelig forstyrrelse. Forældrene sprang forundrede op og ilede hen til døren, ligesom denne åbnede sig. Et højt, rankt, meget magert fruentimmer, fra hvis blege ansigt sorte, funklende øjne strålede frem, trådte ind i rejseklæder. Med et skødesløst, koldt: "*Bon soir, mes amis!*" kastede hun sig udmattet på en stol. Synet af hende lod til at forstene ægteparret.

Endelig råbte konen.

"Min Gud! søster Agatha! hvor kommer du fra?"

"Mit kloster er ophævet," svarede hun på fransk, hvilket sprog Cecil allerede tidligt fra moderens side var blevet bevandret i, "og, truet af mord og brand, søger jeg nu et tilflugtssted hos mine kære pårørende i Tyskland!"

Faderen bad hende, lidt forbavset: velkommen, og sendte børnene, som den nylig ankomne endnu ikke havde værdiget noget blik, hurtigt til sengs. Fra dette øjeblik af syntes al glæde og munterhed at være forjaget fra ethvert bryst, for tante Agatha, til stadighed alvorlig og andægtig, kunne ikke nogensinde fornægte sin afbrudte klosterbestemmelse, hvilken ofte udtalte sig i et bydende væsen, der tillige gerne ville blande sig i alt. Det undgik ikke den skarpsindige drengs opmærksomhed, at hun inden kort tid ledede det hele husvæsen og med en from, men omgribende virksomhed udøvede en uimodståelig magt over alle; dog fra den første dag af, hun trådte frem, bredte en spøgelsesagtig stilhed sig over det hele hus. Imidlertid syntes Cecil dog i særdeleshed at være hendes yndling; hun forsvarede ofte hans vilde overgivenhed, selv for den altid ømme moder; ja, under hans syvårige fraværelse glemte hun ham ikke, og flere gange havde han ad hemmelige veje modtaget mangen vægtig pung, til fornøjelser og opmuntring, fra hendes hånd.

Dog beklemte i denne bange time, tungere end nogen sinde før, den tanke hans hjerte, at dog næppe alle ting i det faderlige hus var således, som de burde være. Han havde aldrig modtaget noget brev fra sin kærlige moders hånd, også var enkelte rygter fra hjemmet af komme ham for øre om at denne kone, som han ærede så højt, var i de senere år blevet sygelig, lidende, ja endogså til visse tider halvt sindssvag. Flere halve ord og

hemmelige vink syntes endogså at give tilkende, at hans fader, som sædvanligt utilfreds med sin stilling, havde ligget under for en tilbøjelighed, der kun alt for meget kom ham til at glemme den og sin egen værdighed som husfader. Disse forestillinger trængte sig nu med vold ind på ynglingens sjæl, og da nu endelig posthornet også uventet tonede for det faderlige hus, kunne han næppe blive herre over den angst, som overkom ham ved hans indtrædelse.

Ligesom forhen tanten, trådte han rask ind i dagligstuen til den just opspringende familie, men idet hans blik hurtigt gennemløb den hele kreds, blev han kun et øje va'r, som gav et genskin af den glæde, som strålede fra hans, nemlig hans moders. Næsten kun derpå kendte han hende igen, så udtæret og lidende stod hun nu for ham.

"Cecil!" råbte hun, idet hun styrtede sig ham i møde og sank halvt afmægtig i hans arme.

En smule forbavset, men med et mildt, fast koldt smil, ilede tante Agatha moderen til hjælp, idet hun venligt rakte Cecil hånden. Han overlod moderen hende for at vende sig til sin fader, som med en mørk mine lod ham kysse sin hånd og sagde forlegen:

"Hvad fører dig til os?"

"Min længsel og barnlige kærlighed!" var alt, hvad Cecil, der følte sig dybt såret, var i stand til at svare. Under den dybe tavshed, som fulgte på dette svar, ilede han atter hen til sin moder, der så på ham med et ømt smil. Da faldt hans blik pludselig på et dejligt, frygtsomt barn, som stod ganske stille i en krog, og hvis højst renlige, dog halvt fremmede, nonneagtige

påklædning stak forunderligt af mod de stjernefunklende øjne, hvormed hun betragtede hæm.

"Monica!" råbte Cecil spørgende og bredte sine arme ud imod hende.

"Må jeg, lille tante?" hviskede hun ængstelig.

Tanten vinkede hende et ja til. Da fløj den lille med et glædesskrig i hans arme og skjulte sit ansigt i hans barm.

"Min gode, kære broder!" åndede hun næppe hørligt ud.

"Vi havde ikke ventet dig, Cecil!" sagde nu faderen venligere, "dog siden du nu en gang her, vil jeg ikke gøre dig bebrejdelser. Nogle dage kan du gerne blive hos os. Et ungt menneske har ingen tid at spilde. – Ih nu!" blev han ved, stadig mere blødhjertigt, "du har jo ment det godt. Jeg glæder mig over at se dig. Du er jo også blevet ret stor!"

"Jeg er heller intet barn mere, fader!"

"O! jo!" tog tanten, som nu med færdighed talte det tyske sprog, med et alvorligt smil ordet, "med hensyn til dine forældre, altid, bedste Cecil! Glem det aldrig! Det er snart på tiden, at vi går til vort tarvelige aftensbord. Du har altereret dig, kære søster," henvendte hun sig til moderen. "Et lille pulver vil gøre dig godt."

"Oh," råbte moderen glædeligt, "nu er jeg friskere end nogen sinde før!"

"Vogt dig for sindsbevægelser, bedste Veronika!" afbrød Agatha hende alvorligt med et strengt blik, for hvilket hun sænkede sit langsomt til jorden.

Dermed gik samtalen i stå. Under det højst frugale måltid førte tanten fast ganske alene ordet: dog, jo alvorligere og ordknappere de øvrige var, des mere og mildere talte hun med

søstersønnen, hvis opmærksomhed det ikke undgik, hvor ængsteligt, men hemmeligt hun søgte at forhindre svogeren i, mere end billigt, at fylde sit glas.

Næppe var de stået op fra bordet, førend Agatha, skønt det endnu var tidligt på aftenen, og Cecil slet ikke følte sig træt af rejsen, dog næsten mod hans vilje førte ham bort fra hans familie og bragte ham op på hans sovekammer, mens hun meget bestemt erklærede ham, at han trængte til hvile.

Da Cecil blev alene, kastede han sig fortrydelig i en stol. "Modtages således en søn efter lang fraværelse?" råbte en stemme i hans sårede bryst. Han havde bemærket nok til at vække hans nysgerrighed, intet derimod, som kunne tilfredsstille hans følelser. Han faldt i dybe tanker, og således gik vel et par timer under hans mismodige grublen. Da åbnede døren sig sagte, og hans moder stod for ham.

"O, min dyrebare Cecil!" hviskede hun ængsteligt. "Hvor har mit stakkels hjerte længtes efter dig! Hvor meget, hvor meget har jeg ikke at sige dig! Lad mig her, befriet fra besværlige vidner, omfavne og velsigne dig!"

Dog hurtigt blev den varme, moderlige omfavnelse forstyrret, for med et strengt blik trådte Agatha ilsomt ind i værelset. Moderen veg bestyrtet tilbage.

"Hvad tager du dig for, stakkels Veronika?" sukkede tanten, idet hun rystede med hovedet og tilføjede i en noget hård tone, "jeg så lyset bevæge sig i den lange gang, og blev straks opmærksom på det, takket være min søsterlige omhu, som aldrig taber dig af sigte. Følg med, kære søster, og erindr dig, at dit helbred hverken kan fordrage natteluften, eller noget heftigt indtryk, hvilket det end monne være!"

Hun tog søsteren under armen og drog hende, som kastede et smerteligt, betydende blik til sin søn, hurtigt bort med sig.

Således blev en ny gåde opgivet for den forbavsede Cecil, men ikke en hel søvnløs nats urolige betragtning formåede at løse den. Ved dagens frembrud sprang han hurtigt op af sengen og så ud i den høstlige have, som lå lige så sørgeligt og ublidt for ham, som det var i hans sjæl. Han måtte ud i den frie luft og forlod sit værelse for at gå ned i haven, men endnu herskede der en dyb stilhed i det rummelige, gammeldags hus, og alle døre, som han troede at kunne komme ud af, selv de, som førte til folkekamrene, fandt han i lås eller dog uoplukkelige.

"Har jeg da," sagde han ærgerlig til sig selv, "forvildet mig ind i et kloster? Er jeg kun kommet hertil for at ængstes af utydelige billeder, som jeg ikke en gang med sikkerhed formår at skelne fra deres dunkle baggrund?"

Langsomt vendte han tilbage til sit værelse, og først efter flere dræbende lange timers forløb hørte han dørene nedenunder blive slået op og i. Han ilede hurtigt ned. Ligesom han ville gå ud i haven, fløj en lille sidedør op, og Monica trådte venlig, skønt frygtsom imod ham. Synet af det smukke barn gjorde et velgørende indtryk på ham og virkede forsonende på hans gemyt. Han kyssede hende med ømhed.

"Hvis du vil i haven," hviskede hun sagte, idet hun ængsteligt så sig omkring, "så bed tante, at jeg må gå med."

"Stakkels søster," sukkede han, " behøver du tilladelse til det? Kom kun, jeg skal nok tage skylden på mig!"

Hun så tvivlsomt på ham, dog fulgte hun, men jo mere de fjernede sig fra huset, des mere snaksom og munter blev den trettenårige pige.

"Holder du også noget af mig, Monica?" spurgte Cecil.

"Af ganske hjerte! når vi en gang imellem bliver alene, moder og jeg, så taler vi kun om dig. Du er min fødte forsvarer, siger hun – jeg skulle lide på dig."

"Velan da!" råbte broderen heftigt, "så fortæl mig, hvorledes går det til her i huset?"

"Oh! her går det kun dårligt til, siger folkene!"

"Folkene! Hm! Hør, holder du også af tante?"

"Ikke så meget, som af moder og dig. Hun er altid så alvorlig og streng, men det kommer nu der af, at hun er så forskrækkelig gudfrygtig! Hun er også god imod de fattige, og imod tjenestefolkene, men mig holder hun ikke meget af!"

"Af dig ikke? hvorfor det?"

"Hun holder vel også af mig, og det er vel blot mig, som er vild og uartig. Hun gør ganske ret deri, at hun er så streng imod mig! Oh, når hun bare ville tillade mig, oftere at være hos moder!"

"Må du ikke det?"

"Kun sjældent ganske alene. Moder er syg, mener hun, og ved ikke selv, hvad hun siger. Oh! hun ved det ret godt, ellers var hun vel ikke så bekymret og græd så ofte i stilhed, eller tog mit forsvar hos tante, når jeg ikke er hende stilfærdig nok."

"Og dog holder tante af dig?"

"Ja, Cecil, for hun må være streng; den gode moder indser det kun ikke ret."

"Streng? hvorfor det?"

"Til mit bedste – for i tide at vænne mig til lydighed og til forskrifterne!"

"Til hvilke forskrifter?"

"Ih, jeg skal jo træde i kloster."

"Umuligt!"

"Som jeg siger; jeg skal til ursulinerinderne i Frankfurt."

Cecil vendte sig hurtigt om, for han hørte skridt bag ved sig. Det var tanten.

"Monica!" råbte hun med et gennemborende blik på pigen.

Hun klyngede sig frygtsomt op til sin broder.

"Jeg har taget hende med imod hendes vilje," sagde han alvorlig og mørkt, "og sammen lovet hende, at ville tage skylden på mig."

"Deri har du gjort meget ilde, kære fætter. Monica! Gå op på dit kammer, jeg har noget at tale med din broder om!"

Hun adlød tavs. Så snart de begge var ene, tog tanten ordet igen:

"Kære fætter! Du er intet barn mere, og jeg læser i dine øjne, at jeg har en mand for mig. Så meget des bedre! Jeg skylder dig regnskab for mange ting, og er beredt til at forklare dig alt, hvad du måtte finde gådefuldt! Du kan vist heller ikke miskende mig! Hvor svage de end måtte være, har jeg dog givet dig beviser på, at du er mig kær."

"Det har De, min gode, kære tante!"

"Hvorledes behager det dig her i huset?"

"Det kommer mig for, som om jeg befinder mig i et ulykkeligt hus!"

"Et meget ulykkeligt! Derfor, kære Cecil, har vi ikke heller villet vente dig her. Det er min skyld, at du ikke er indbudt hertil, for dine forældre havde gerne set det. Jeg vil vove på at være oprigtig; skønt det er højst sandsynligt, at du også i *nærheden* af mig miskender mig, for da kan du kun bedømme

mig efter mit frastødende udvortes, og det hører endnu klosterlivet til, ligesom min sjæl til en anden verden, men mit hjerte er ikke derfor utilgængeligt for menneskelige følelser; dets ild er endnu ikke uddøet; det koger endnu deri, men jeg har ingen tårer!"

Cecil så forundret på hende.

"Dine forældre, kære Cecil, fører intet lykkeligt ægteskab," blev hun ved med mere fatning, "jeg kender ikke årsagerne dertil, og skøtter ikke om at drage det slør bort, som dækker dem. Din fader – hvorfor skulle jeg fortie for dig, hvad hele verden ved – har, måske for at overdøve en indvortes stemmes påmindelser, kun alt for meget overladt sig til en ungdommelig tilbøjelighed; din moder, min elskede, ulykkelige søster, synes at bukke under for sorger, som jeg ikke vil kende, og dog priser jeg hende lykkeligere end mig, for en blytung sindssvækkelse omgiver hendes sjæl, og kun det uventede syn af den elskede søn har igen skænket hende nogle lyse øjeblikke. Miskend ikke, kære fætter, den tilsyneladende strenghed, hvormed jeg må behandle hende. Den mørke hypokondri, som nu en gang opfylder hendes sjæl, grænser så nær til afsindighed, at den samme hårdhed hvormed den må mødes, desværre også er nødvendig her. Således er jeg den eneste sunde i dette hus, og jeg takker min Gud, at mine kræfter ikke ligger under for byrden af det hele husvæsen og desforuden så megen kummer!"

"Min søster har i sin uskyldighed fortalt mig, at hun er bestemt til at blive nonne."

"Hm! har den lille dog igen sladret? Ja, min ven, så er det. I denne sag alene formår jeg ikke at rokke forældrenes stivsindighed."

"Forældrenes?"

"Faderens, ville jeg sige. Det lader, som han har gjort Himlen dette løfte, måske for at forsone en ungdommelig forseelse. 'Jeg har ikke for ingen ting ladet hende døbe Monica,' får jeg bestandig til svar. Vi må finde os i det uafvendelige, og jeg opdrager hende imidlertid for hendes ulykkelige bestemmelse med tilsyneladende hårdhed og strenghed for at gøre hende den en gang i tiden mindre trykkende. Nu, kære fætter," blev hun ved, efter at de begge havde tiet nogle øjeblikke, "er der endnu flere ting, du ønsker oplysning om? Jeg er beredt til at give dig al den, som står i min magt. Kun at du ikke vil bedømme mig her efter det udvortes væsen, som er blevet vane hos mig, for når du først er borte herfra, vil nok min moderlige omsorg, ligesom hidtil, tale for mig."

"O, min kærlige tante!" råbte Cecil rørt, og dog usikker i sit inderste, idet han ærbødigt kyssede hendes hånd.

"Ikke sandt!" råbte hun smerteligt og lod ham beholde den i sin, "en uvilkårlig gysen farer igennem dig, når du berører mig. Jeg kommer mig jo også selv for, som en urolig ånd, der synligt spøger i dette hus, og forjager alle muntre glæder derfra, siden den er fordrevet fra sin grav, ligesom jeg fra min stille celle. Ja, jeg kan næppe selv bare mig for en hemmelig gysen, mangen gang når jeg træder for spejlet, og disse kolde, alvorlige træk, disse ubevægelige øjne, som ingen tårer har, står truende for mig. Når jeg da forfærdet siger til mig selv: 'Det er jo dig, Coelestine,' så klinger dette navn i mit øre som et spotdigt over mit liv."

"Coelestine?" spurgte Cecil forundret, hvem nu denne fremmede benævnelse, ligesom alt forhen hendes umoderne,

halvt nonneagtige, dels sorte, dels hvide klædning havde gjort et gespenstagtigt indtryk på.

"Det er mit klosternavn, kære fætter! Således er forholdet! Hvad har du nu i sinde at gøre?"

"Jeg vil tale med fader angående min søster!"

"Gør ikke det! Vogt dig for at berøre strenge, hvis sagteste klang smerteligt gennemsitrer alle hans nerver; tro heller ikke, at du vil have større indflydelse på ham, end jeg."

"Jeg vil," sagde Cecil, der følte sig underligt bevæget ved det træffende maleri af hendes eget udvortes, "jeg vil ganske overlade mig til Deres vejledelse."

"Så rejs endnu i denne time. Jeg har allerede hemmeligt ladet en vogn bestille! Gå op på dit værelse og gør dig rejsefærdig; jeg skal imidlertid få dine forældre til at finde sig i det. Hvad vil du i denne grav, hvor barnlig agtelse kun alt for let kan dunste bort og kærlighed opløse sig i smerte og medynk. Det muntre liv har endnu fordring på dig, og nogle dages ophold her ville fordærve dig hele år. – Gid du hellere slet ikke var kommet hertil."

Cecil sukkede; dette ønske var grebet ud af hans sjæl.

"Men, min moder," indvendte han, "vil ikke et tilbagefald ...?"

"Lad det være min sorg. Se her, min ven," hun trykkede ham en vægtig børs i hånden, "min elskede søstersøn skal ikke mangle. Vel har jeg haft mit indseende med, at din fader ikke har været for knap med dine rejsepenge, men nu behøver du mere. Jeg er ikke endnu så sløvet for verdens fordringer, at jeg ikke skulle kunne indse, at menneskelige adspredelser, i dette tilfælde, er en nødvendighed, for igen at forjage de mørke billeder, som – det var i det mindste min vilje – ikke så snart og

ikke så pludseligt skulle åbne livets afgrunde for dit ungdommelige hjerte."

Hun trykkede ham et koldt kys på panden og førte ham tavs til den trappe, som gik til hans værelse.

Cecil var snart rejsefærdig. Han var ikke et øjeblik i strid med sig selv om, hvad han ville gøre. Hans tantes hensigt kom ham så velment, så forstandig for; kun tanken på hans moder og hans søster knugede hans hjerte sammen, men hvad kunne han vel nu gøre for dem her? Også over ham udøvede tanten allerede sin uimodståelige magt. Med et hørte han igen skraldet af et posthorn, og blegnende, med frembrydende tårer, ilede han ned i dagligstuen, hvor han, ligesom aftenen tilforn, fandt familien forsamlet i dyb tavshed.

Kun moderen og søsteren svømmede i tårer. Den første forlod værelset hastigt. Tanten kastede et skærende blik efter hende. Faderen rakte Cecil bevæget hånden og syntes at ville tale.

Agatha kom ham i forkøbet:

"Jeg har forestillet ham alt, hvad som er nødvendigt," tog hun ordet, "og han har lovet mig at være flittigere på universitetet, end han var i skolen. Han venter kun på Deres velsignelse."

"Den har du, min søn!" sagde faderen med tilbageholdt følelse. "Vær den kun ikke uværdig!"

"Vi vil håbe alt godt," faldt hun atter ind, "og nu, bedste fætter, *lev vel*."

Hun omfavnede ham alvorligt og koldt og førte ham hurtigt i faderens arme.

"Hvor er min moder?" råbte Cecil og så sig uroligt omkring efter hende.

"Ophold dig ikke!" hviskede tanten sagte, "jeg frygter hendes sindsbevægelse."

Da åbnede døren sig på ny, og moderen ilede så hurtigt hen til ham, som om hun frygtede, at man skulle hindre hende derfra.

"Grusomme!" råbte hun næsten ude af sig selv, "er det ikke nok, at I river ham ud af mine arme, vil I også unddrage ham hans moders velsignelse?"

Hun sank kraftløst i hans arme. Han følte hendes hjerte banke voldsomt mod sin barm, mens han holdt hende fast omslynget af sine arme. Tanten nærmede sig allerede.

Da samlede moderen hurtigt al sin kraft sammen og hævede sig med fasthed i vejret.

"Tag dette billede, min søn," sagde hun, "til mit minde og med min velsignelse. Genkend deri din moder, således som hun en gang var, for i det skyggebillede, som står for dig, har hun kun beholdt det samme åbne, ømme hjerte for sine børn tilovers. – Lad mig i dette altid være nærværendende hos dig; spørg det i mørke timer til råds og lid på, hvad det siger dig."

Hun rakte ham det med et betydende blik. Han trykkede det til sine læber og ville just gemme det ved sit bryst. Da rev tante Agatha ham det næsten ud af hånden og betragtede det opmærksomt.

"Du kender det ikke, søster," sagde moderen roligt, dog ikke uden bitterhed, "for det er malet i Tyskland, og siden din ankomst her, er det ikke kommet til syne!"

Tanten flyede ham det tilbage med de ord:

"Og nu af sted, kære Cecil. Undfly følgerne af en alt for heftig gemytsbevægelse."

Han tumlede endnu en gang i sin faders arme, trykkede moderen smerteligt til sit hjerte, rakte tanten hånden og ville just, overvældet af sine følelser, ile til vognen, da styrtede den glemte Monica, som indtil nu havde stået i en krog og græd ganske stille, med høj hulken i hans arme. Han omfavnede hende heftigt og sagde ganske sagte:

"Tilgiv, søde glut. Du skal stedse blive mig kær."

"Tag mig med dig, broder," hviskede hun ham skælvende i øret, "ellers dør jeg!"

Hvad kunne den stakkels yngling gøre?

"Også langt borte fra dig," svarede han ganske sagte, "bliver jeg din forsvarer. Kun tålmodighed! jeg kommer tilbage!"

Da trådte tanten atter imellem begge og skød Cecil sagte ud af døren. Han skjulte ansigtet i sit tørklæde og kastede sig i vognen med en følelse, som om han ønskede aldrig at måtte vende tilbage. Monicas sidste ord fyldte hans sjæl med en uforklarlig gru, og det skønne, muntre portræt af hans moder, der stak så skarpt af imod virkeligheden, gjorde ham denne endnu mere kvalfuld og trykkende.

"Og dog er jeg lykkeligere end den gode, spøgelsesagtige tante," sagde han til sig selv, "for jeg har dog tårer; altså måtte det være udfaldet af en overraskelse, hvortil jeg havde glædet mig så meget."

I denne mørke stemning ankom Cecil til Gøttingen. Først da han var der, faldt det ham ind, hvorfor hans fader vel havde valgt dette så fjerntliggende universitet.

"Vil han ikke have mig i nærheden?" spurgte han sig selv, "eller har jeg også min tantes omsorg at takke for det? For i sandhed, en indvortes stemme siger mig: jo længere borte, jo

bedre. Ja! hun vil mig vel, måske os alle, men hun har ret, jeg må være borte fra hende for at kunne holde af hende."

Men Cecil var yngling, og desværre en meget letsindig yngling, hos hvem tiden og selv øjeblikket formåede at udslette de heftigste indtryk. Desuden havde den alvorlige, strenge tante jo selv henvist ham til adspredelser. Det er derfor intet under, at moderens sygelige tungsindighed og den forskræmmede søsters lidelser trådte mere og mere i baggrunden. Selv hans faders hengivenhed til en alt nedbrydende tilbøjelighed syntes i Cecils mening at betage ham ret til at fordre en streng iagttagelse af sædelighedens regler af hans søn. Kort, hans korte besøg i sin faders hus ytrede de skadeligste følger. Vel havde han ikke ganske ufordærvet forladt hovedstaden, men dog med en høj agtelse for sine forældre, med den fromme, barnlige drøm dybt i sit hjerte, at gøre dem i fremtiden ære og glæde, som mand at fortjene deres kærlighed og agtelse, men denne skønne udsigt var nu voldsomt formørket i hans sjæl; den forrige højagtelse for hans fader havde lidt et farligt stød. Moderen indgød ham vel endnu stedse kærlighed; dog var denne nu forbundet med en medynk, hvilken hendes nedbrudte gemytstilstand selv gjorde uvirksom, og hendes så vel som hans søsters stilling, som han ikke så sig i stand til at kunne forbedre, opvakte kun trang hos ham til at bringe det onde, som plagede ham, i forglemmelse ved stedse nye adspredelser. Desuagtet forestiller man sig ikke Cecil som en rå, alt for udsvævende student, der forspildte sine læreres og sine medstuderendes agtelse og kærlighed. Tvært imod, han besøgte de fineste cirkler, spillede kun en alt for glimrende rolle, tog kun alt for lidet hensyn til sine indtægter og til

anvendelsen af sin tid, så at han, ved begyndelsen af det femte års ophold i Gøttingen, endnu ikke havde fuldendt sine studier, fandt sig desuden fordybet i gæld og blev oven i købet pint af utålmodige kreditorer. Heller ikke kan det nægtes, at han på denne tid, da hans fader endelig syntes at ville gøre alvor at sine gentagne trusler om ikke at sende ham flere penge, og da de indtil nu stedse rigelige hjælpekilder fra tante Agatha på en gang holdt op at flyde, mere end en gang lå under for den fristelse, at sætte Fortunas gunst på prøve ved en pharaobank; dog smigrede udfaldet ham ingenlunde.

Under hele sit lange ophold havde han stedse mere og mere slået sit hjem af tankerne, og i de få øjeblikke, hvori disse endnu vendte tilbage dertil, var han i særdeleshed sysselsat med at udgrunde de gåder, tanten endnu stedse syntes at opgive ham.

Således blev han endelig opmærksom på, uden at han kunne forklare sig selv hvorfor, at i al den tid, han havde opholdt sig i Gøttingen, – hvor han, ligesom forhen i hovedstaden, altid havde modtaget tante Agathas understøttelser, uden den mindste linje fra hendes hånd, kun med mundtlige hilsener – disse altid blevet ham tilstillede på samme tid, som den bestemte årlige sum fra hans fader; derimod aldrig på de tider, hvor tanten dog kunne indse, at hans fjerdingårlige indtægt måtte være på hældingen, hvoraf fulgte, at han snart havde overflødighed på penge og snart slet ingen. Videre, når han just derved mangen gang havde set sig nødt til skriftligt at tage sin tilflugt til hendes godhed, henviste hun ham, i stedet for at komme ham til hjælp, blot igennem de sædvanlige kanaler, til faderen selv, og først efter at denne, omendskønt, som det lod til, på grund af hendes overtalelser, og efter undertiden meget

bitre irettesættelser, havde betalt hans gæld, indløb straks efter igen en sum fra hendes hånd, der sommetider endog oversteg den, faderen var rykket ud med.

Dog opholdt han sig ikke gerne længe ved slige skrupler, hellere henvendte sig da hans tanker, skønt sjældent, på hans stakkels søster, som nu snart, med sit attende år, nærmede sig et tidspunkt, da hendes stilling blev betænkeligere. Dog håbede han endnu stedse at kunne fuldende sine studier tids nok for, med opbydelsen af alle sine kræfter, at tilintetgøre hendes ulykkelige bestemmelse. Da blev pludselig alle de sår, hans fædrene hjem havde bibragt ham, atter smerteligt oprevet.

En aften, da det på ny begyndte at blive ebbe i Cecils pung, kunne han ikke afholde sig fra en gang igen at forsøge sin lykke ved det grønne bord. Efter en, desværre meget ofte forgæves kamp med sig selv, sneg han sig, så hemmeligt han kunne, ind i det velkendte hus og greb med bankende hjerte kortene. Denne gang syntes lykken at begunstige ham, og ganske sysselsat med dens vink, gav han kun lidt agt på, hvad der foregik omkring ham. Under en tilfældig pause i spillet klappede en ven af ham ham på skulderen:

"Hør en gang," hviskede han ham i øret, "er du dobbelt i aften?"

"Hvorledes det?"

"Du står jo også på den anden side af bordet, besætter også der de samme kort, gør de samme indbukninger og vinder således på begge steder. Croupiererne begynder allerede at mumle imellem sig."

Cecil kastede et blik over bordet og så, lige over for sig, sit udtrykte billede, ikke alene med hensyn til ansigt og bygning,

men også i klædedragt; hvilket dog var mindre forunderligt, da de begge bar en meget afholdt modefarve. Spillet begyndte igen, og med forbavselse lagde Cecil mærke til, at den ukendte ikke alene pointerede aldeles ligesom han, men også havde valgt de samme kort. Nysgerrig, og desuden tilfreds med, hvad han allerede havde vundet, holdt han op at spille og trak sig tilbage fra bordet. Næsten i samme øjeblik var også den fremmede trådt ud af kredsen og kom lige hen til ham.

"De gad vel gerne vide," sagde han smilende, dog i brudt og slet tysk, "hvem af os to lykken i aften egentlig synes at begunstige; dog skulle den ikke kun have i sinde at tyde hen på, at vi i tro forening måske formår at bekæmpe en ugunstig skæbne. Jeg på min side er villig til et forsøg."

Han rakte Cecil sin hånd.

Cecil slog til.

"Skæbnen synes i det mindste," svarede han, "at have lagt det an på et broderskab imellem os, og jeg tvivler ikke på opfyldelsen af det, hvis vore sind kun stemmer halv så meget overens som vort udvortes. I sandhed – vi ligner hinanden til forfærdelse."

"Dog ikke blot for denne ligheds skyld har jeg opsøgt Dem her."

"Opsøgt mig her, i spillehuset?" indvendte Cecil en smule fornærmet og drog ham hurtigt ind med sig i et tilstødende værelse, hvor de satte sig og bestilte varme drikke hos den ventende opvarter.

"Her i spillehuset?" gentog Cecil.

"Just her!"

"Besynderligt! Jeg kommer her dog meget sjældent, og selv i dag vidste jeg, en halv time før jeg trådte herind, ikke noget af det. Ved et helt forunderligt sammenstød af omstændigheder måtte vi altså træffe hinanden her! – Hvem har opgivet Dem just dette sted?" tilføjede han noget heftigt.

"De har mange bekendte," mente den fremmede med et smil og en lille bøjning med hovedet. "Jeg må overlade Dem valget mellem dem. Imidlertid, da jeg blev Dem va'r ved spillebordet," blev han ved med lethed, "faldt det mig ind at undersøge, hvem af os to skæbnen vel havde udset til originalen. De har vundet mit hemmelige væddemål, for ligesom jeg i begyndelsen tabte Deres penge, så vandt jeg atter straks, da jeg kopierede Dem i spillemåde og valget af kortene, og denne børs, som tilhører Dem, har på denne måde fået en ganske artig tilvækst."

Han ville give Cecil en vægtig pung.

Uden at modtage den, så denne forbavset og fornærmet på ham.

"At det forholder sig *således*, og at jeg har det ærinde at opsøge Dem i denne by, vil dette brev bevise."

Han lagde et brev på pungen og holdt begge hen mod Cecil.

Cecil greb det første og betragtede udskriften, som rigtig nok var til ham, men skrevet med en ukendt hånd. Han brød seglet tvivlrådig og erkendte på underskriften det første brev, som han nogen sinde havde modtaget fra tante Agatha. Det indeholdt følgende:

> "Kære fætter.
> Overbringeren af dette, en ung, elskværdig franskmand, ved navn Victorin de l'Orbe, er din pårørende. Hvor gerne ville jeg høre, at du med

kærlighed og venskab var kommet hans tro hengivenhed for dit fædrene hus i møde. Jeg er nu, med hensyn til dig, rolig, da jeg, i det mindste for nogen tid, ved at en omhyggelig og forstandig ven er ved din side.

Din til Gud for dig bedende, tro tante –

Coelestine."

Efter at Cecil i stilhed havde læst disse få linjer, kastede han forsigtigt, som om han endnu var sysselsat med sit brev, hemmelige blikke på den fremmede, for ret at betragte ham nøje. Denne syntes imidlertid at have fordybet sig i sine egne tanker og holdt sit blik stift fæstet på gulvet lige ud for sig. Cecil havde således lejlighed til i nogle minutter uforstyrret at kunne betragte ham. Jo mere han så på ham, jo tydeligere blev han opmærksom på, at den skuffende lighed imellem dem begge egentlig bestod i en totalform, for alle enkelte træk var ikke alene forskellige, men frembød et ganske andet udtryk. Den smilende venlighed om den fremmedes mund var, under hans stumme grublen, aldeles forsvundet. Derimod syntes hans blege ansigt højst oplivet af stadig vekslende, men dog tungsindige træk, og hans stive, funklende blik udstrålede en vild flamme. Endelig fo'r han, som fortørnet over sin selvglemsel, med et op af sin tankedrøm, og den forrige selskabelige venlighed blev igen herre over hans miner. Cecil rakte ham pludselig hånden, som om han intet havde mærket.

"De er," sagde han med varme, "min pårørende og kommer fra mit hjem; nok, for at have fordring på mit venskab, men til fuldkomment at gøre Dem det egent, hører også *tålmodighed* til

at besvare mine egenkærlige spørgsmål og til at tilgive min *utålmodighed*! Hvorledes står det til i mit bedrøvelige hjem?"

"Bedrøveligt!" svarede Victorin, af hvis ansigt den igen erhvervede venlighed på ny forsvandt.

"Min moder?"

"Hvad godt kan jeg sige Dem?" tog den fremmede hurtigt ordet, "den mørke, alvorlige klosterstilhed i Deres fædrene hus lader ikke til at ville vige. Hvorfor da formørke os begge disse lysere øjeblikke ved beskrivelsen af, hvad De kender! Det samme kan desværre også gælde om beboerne. Deres herr fader har rigtigt nok i de få timer, hvori jeg havde lejlighed til at ære den værdige husfader i ham, bevist sig højst venlig og forekommende imod mig, men jeg tør tillige heller ikke fordølge Dem, at slige timer altid bliver sjældnere; hvorved hans vilje stedse mere kan blive fremmed indflydelse underkastet. Deres fru moder, hvis sindstilstand synes at være endnu svagere end hendes legemlige, er det, uagtet al min umage, ikke lykkedes mig at vinde nogen tillid hos."

"Men min søster? min ulykkelige søster, som jeg holder så meget af! Har hendes barnlige frygtsomhed endnu ikke givet hende mod til, med virkning at modsætte sig hendes ulykkelige klosterbestemmelse?"

"Og det spørger De om? De – som Deres søster en gang kaldte sin forsvarer, og som dog forsømte denne skønne pligt, til al redning var for sent." Victorin sprang op. Tårer fyldte hans øjne.

"For Guds skyld!" råbte Cecil. "For sent? Ja! ja! jeg er et forvorpent, nedrigt afskum, hos hvem mindet om den skønne, blege glut, og hans så ofte fornyede forsætter, intet formåede

mod hans opblæste forfængelighed og hans fordærvelige tilbøjeligheder! Dog – ved den almægtige Gud! – jeg vender snart hjem – straks."

"De forglemmer, at De først, når De har fuldendt Deres studier, er velkommen i Deres hjem; og da først også vil besidde den nødvendige anseelse for at kunne udrette noget der. Stakkels ven! med forundring, med glæde ser jeg det. De besidder et blødt hjerte, fuldt af kærlighed og hengivenhed, og dog har begge disse, lige så lidet som kummers og længsels bange, fjerne sukke, været mægtige nok til at indgyde Dem kraft og vedholdenhed til at beflitte Dem på studier, som allerede for to år siden kunne have været fuldendte."

"De har ret! men snart! Fordømt vil jeg være, om jeg bryder dette hellige løfte! og det er endnu tid!"

"Næppe! for Deres søster har nu frivilligt, uigenkaldeligt besluttet at tage sløret!"

"Hvad? – O! min herre! hav medynk med denne græsselige angst, som De har vakt i mit inderste! Fortæl mig om min søster! Alt, hvad De ved! Alt!"

"Hvad skal jeg da først fortælle Dem om?" fortsatte Victorin, rørt og blød, men uden bitterhed, "om hendes ubemærkede og allerede henvisnende skønhed, om hendes blide, pletløse ånd, eller om hendes uafvendelige offer! Ak! det måtte bringe os alle til fortvivlelse, når vi ikke erkendte en mægtigere skæbne, hvilken vi med ydmyghed må underkaste os!"

"I vort hus hedder skæbnen: Tante Agatha!" sagde Cecil mørkt; han kunne ikke sætte sig tilbage i sit hjem, uden at forestille sig hende med en lille gysen.

"Tante Agatha," indvendte Victorin med et skarpt blik på ham, "er Deres pårørende og velgørerinde, lige så vel som min. I min barndom har hun overøst mig, som blev opdraget i nærheden af hendes kloster, under tilsyneladende kulde, med velgerninger. Således som jeg en gang i den forgangne tid har set hende imellem de andre nonner, således stod hun for mig i Deres fædrehjem, vel i en noget forandret klædedragt, men forresten ganske den samme, opvakte hun den samme ængstelige følelse hos mig; dog hendes kærlighedsfulde omhu kunne jeg ikke miskende. Vi har begge haft lige andel i hendes kærlighed, og besidder vi den ikke længere i lige grad, må vi vel søge årsagen dertil i vor egen opførsel. Dog, da alt synes at forene sig til at befæste vort venskab, så bør heller ingen af os stå tilbage i fortrolighed; og jeg tilstår Dem åbenhjertet, at min følelse, med hensyn til hende, ofte var blevet vildfarende, havde ikke min faste overbevisning straks fået bugt med den."

Cecil, på hvem dette nye bekendtskab havde gjort et dybt, på engang sønderknusende og velgørende indtryk, undslog sig heller ikke for at lade Victorin se ind i sin af naturen åbne sjæl. Han fortalte ham ikke alene sit flygtige besøg i sin faders hus, men fordulgte ham ikke heller den fordærvelige retning, som dette havde givet hans liv og hans studier ved universitetet. Victorin hørte alt dybsindigt og opmærksomt. Ved slutningen trykkede han forunderlig bevæget hans hånd; i hans hele væsen var der en uro kendelig, der syntes at tiltage, jo mere Cecil udviklede den skat af angrende og hengivende følelser, hvilke hans letsindighed så længe havde bragt til at tie, men nu, en gang opvakte, gjorde den bløde, godhjertede yngling des mere elskværdig.

Cecil, skønt han blev denne uro va'r, ville det dog ikke lykkes at få Victorin ret snaksom. Han undveg vel ikke de spørgsmål, som angik Cecil og fædrehjemmet, men han vidste altid at give sine svar en sådan vending, at Cecil i grunden ikke fik mere at vide, end han vidste i forvejen; dog faldt det tydeligt i øjnene, at en ulykkebringende bestemmelse holdt Monica, endnu fastere end før, i sine garn. Dog blev det ham ikke klart, om Victorin kendte de nærmere omstændigheder derved eller ikke.

Det var under deres lange forhandlinger blevet sent. Vægteren forkyndte allerede, at midnat var forbi. Cecil, som endelig havde puttet børsen, der var blevet liggende imellem begge, til sig, såsom den var blevet ham tilstillet lige så uomtalt som sædvanligt fra hendes hånd, ville til at rejse sig, men Victorin holdt ham tilbage og bestilte endnu to glas punch hos den halvsovende opvarter.

Med heftige skridt, som røbede en indvortes kamp, gik han imidlertid op og ned i værelset. Endelig, da punchen var bragt, standsede han rask lige tæt foran Cecil. Han betragtede ham nogle øjeblikke tavs, som det lod, inderlig rørt.

"Jeg håber," udbrød han endelig med dæmpet stemme, idet han bød Cecil det ene glas og greb selv det andet, "jeg håber, vi i disse få timer er blevet hinanden kære for vor hele levetid. I det mindste er du blevet mig det! Så lad os da drikke broderskab, siden det således er skik. – Vort venskab må tage eksempel af kærlighed, for hvem et øjeblik er nok. Hvem ved, om skæbnen fører os sammen igen!"

"Hvad for noget!" råbte Cecil forbavset; "vor tante taler i sit brev om et ophold for nogen tid!"

"Der var aftalen, men vor tante har denne gang forregnet sig; mine forretninger er allerede i aften tilendebragte. Din sjæl ligger åben for mig, Cecil, og mere forlanger jeg ikke. Afslå mig ikke min bøn, og mind dig en ulykkelig, som, for af hjertet at kunne kalde dig broder, må rive sin skæbne fra din slægts, om endog *hans* skal blive, at forbløde sig over det."

Han hævede glasset højtideligt i vejret, klinkede med Cecil og tømte det hurtigt. Derpå omfavnede han ham ømt, trykkede et langt kys på hans læber, så ham venligt i øjet, og, idet han slog den ene arm om hans skulder, og med den venstre hånd tog ham under hagen, udbrød han rørt:

"En ting endnu må du love mig, Cecil! Søg snart at blive færdig med dine studier, og se til, du kommer hjem jo før jo heller!"

Cecil ledsagede ham under tusinde spørgsmål til hans værtshus, men Victorins svar blev bestandig kortere og mere undvigende. Hans nye ven troede, lige som forhen, at mærke en indvortes, stedse tiltagende kamp hos ham.

"Der er noget, du fortier for mig, min broder!" sagde denne endelig ømfindtligt, da de var ved hans dør, "og det er uret imod det nys sluttede venskab, som, fra min side, er uden forbeholdenhed."

"Ganske sandt! Men man skal aldrig tale om, hvad der er os selv uforklarligt," svarede Victorin. "Det var kun et slet bevis på venskab, om jeg bragte en dunkel forvirring ind i din sjæl, kun så meget til din efterretning: du er sværtet i din fader hus; din tidsspilde og dine adspredelser er man i dit hjem omhyggelig for at give langt slemmere navne; selv din velgørerinde synes at have fattet en urigtig mening om dig, men jeg vil herfra give

hende bedre underretning. Og nu, drøm bedre om din ven, end du måske vil finde ham, når du vågner."

Med disse ord unddrog han sig Cecil, der gik, virkelig så godt som drømmende, hjem. Da han den næste morgen temmelig tidligt ville besøge Victorin, var denne allerede afrejst om natten. Desuden forekom hele denne flygtige, forbiglidende begivenhed ynglingen så lig en drøm, at tantens brev og den medfølgende pung næsten var nødvendige for at overbevise ham om sandheden.

Omendskønt dette bekendtskab bidrog til at gøre ham hans faders hus og tanten endnu gådefuldere, så stod hun dog fra dette øjeblik af mindre betænkelig for hans tanker, siden hans forstandige ven havde erklæret ham hendes udvortes væsen som noget i hendes stilling ganske sædvanligt. Hans hengivenhed og tillid til hende blev tværtimod formeret derved, men hele hans opmærksomhed var henvendt på mindet om hans nye, så hurtigt igen forsvundne ven, så meget mere, som det gådefulde og uvisse gerne drager os til sig, og Victorin havde, i sin handlemåde, opgivet ham en ny gåde, hvis opløsning var forbeholdt tiden eller hans fædrene hus.

Dog denne gang holdt han helligt og strengt sit løfte og arbejdede virkelig så flittigt og uafbrudt, at han efter tre måneders forløb allerede kunne bestemme dagen til sin afrejse, da den gruelige begivenhed indtraf, som har givet anledning til disse blade.

Cecil indfandt sig i den senere tid kun sjældent på offentlige steder, og da den største del af hans venner, lige så lidt som han selv førhen, besøgte kollegierne, så han sig der omgivet af

ukendte, unge mennesker, som han ikke gav sig synderlig af med.

Den eneste time, hvor han stødte sammen med sine gamle venner, var om middagen. For han spiste, som sædvanligt, ved et *table d'hôte* i et offentligt hotel. En gang, da han, første gang efter en lille upasselighed og noget sent, trådte ind i værelset, troede han at bemærke, at den højrøstede, temmelig almindelige samtale pludselig gik i stå, ja, det forekom ham endog, som selv hans venner hilste ham med en vis forlegenhed. Gæsterne skottede hemmeligt til ham, flere af dem endda med medynk.

Ømfindtlig, dog ikke ganske stolende på sine iagttagelser, fjernede han sig, så snart det var passeligt, for at læse tidenderne i et kaffehus tæt ved. Også der syntes hans indtrædelse at tildrage sig hans tilstedeværende venners opmærksomhed. Men som han fortrædelig slængte sig ned ved et bord og greb efter avisen, trådte en af hans fortrolige venner hen til ham, tog ham leende den allerede grebne tidende ud af hånden og foreslog ham at gå ud i haven med sig, da han ønskede at tale et par ord alene med ham. Der var noget ængsteligt i hans stemme, som straks smittede Cecil. Han fulgte ham tavs.

"Har du ikke nylig hørt noget hjemme fra?" spurgte hans ven ham med et skarpt blik, idet de satte sig ned i det grønne lysthus.

"Ikke et ord! – Hvorfor ser du således på mig? Er der hændt noget?"

"Så må jeg bringe dig en sørgelig tidende!"

"En sørgelig tidende? For Guds skyld!"

"Så saml al din kraft sammen, for du behøver standhaftighed."

"O, Gud! mine forældre? Er nogen af dem død?"

"Begge, og i det mindste den ene – dræbt!"

Cecil sank næsten afmægtig tilbage. Uden at gøre nogen støj, søgte hans ven at få ham til sig selv igen. Det lykkedes ham; dog var det vanskeligere at bringe den ulykkelige ynglings fatning tilbage. Cecil tilvinkede ham at tie, selv stod han længe, lænet til sin vens skulder, dækkede det blege ansigt med begge hænder og begyndte endelig at hulke højt.

"Nej!" sagde endelig hans ven som ved sig selv, "jeg vil gøre min ed på, han har ikke vidst noget om det!"

Disse ord gav Cecil pludselig hans fatning tilbage.

"Hvad for noget? Jeg?" råbte han, "hvilken skændig mistanke! Tal, tal, lad mig vide alting!"

"Her er den offentlige beretning."

Hans ven tog den gemte avis frem igen. Cecil greb ham tidenden ud af hånden, men hans hænder bævede; hans øjne kunne ikke skelne noget bogstav. Han flyede sin ven den tilbage og bad ham stum, med tegn, at læse i den.

Han læste:

"B** den 8. novbr. 18**

I et herværende agtet hus er der begået et lige så ubetvivleligt, som uforklarligt mord. Den tidligere fabrikant S's ægtemage, som, efter rygtets sigende, allerede i mange år har været sindssvag, blev for nogle dage siden om morgenen fundet død i sin seng. Forfærdet ved denne tidende, ilede manden ind til liget,

betragtede det opmærksomt og sank med et, rørt af et slag, om på gulvet. Han døde to dage efter uden at få sit tabte mæle igen; ikke des mindre skal han dog, i vidners overværelse, temmelig tydeligt og med heftighed have fremstammet ordet: *Gift*.

På øvrighedens befaling blev straks den følgende dag en sectionsforretning med ligene foretaget. Lægerne har erklæret, at fabrikant S. er bortrevet af en naturlig død; men derimod hos hustruen er der forefundet tydelige spor af forgiftelse. Da sindssvage personer tit gør sig skyldige i selvmord, uden at denne gerning kan regnes dem til forbrydelse, synes den offentlige mening allerede tilbøjelig til at antage dette, men desværre er nu indtruffet omstændigheder, som giver anledning til en endnu skrækkeligere mistanke."

"Græsseligt!" råbte Cecil. "Og det skulle jeg være medvidende om? Har du ikke ment det således? Så tal dog, tal!"

"Der er kommet breve til øvrigheden her, og en rejsende fra B… Der bliver talt allehånde. Samtalen drejede sig just om det i hotellet i dag, da du trådte ind. Der angives omstændigheder, som rigtigt nok klinger ganske besynderlige."

"Nå, så lad mig høre dem!" sagde Cecil pludselig, udvortes rolig. Just denne hentydning til ham, jo dybere den krænkede ham, virkede derved des mere velgørende på hans fatning.

"Man vil for eksempel vide, at din fader kun ved et tilfælde er sluppet fri for denne gift, som egentlig var bestemt for ham.

Tillige fortælles der, at han just i de samme dage var i færd med at lade udfærdige et dokument, i kraft af hvilket du skulle erklæres arveløs; thi – forlad mig, broder! jeg snakker kun efter, hvad rygtet allerede har sagt, og sagen er alt for alvorlig til, at ikke selv den mindste utidige skånsel ville være forræderi imod vort venskab – for han skal have betalt så megen og så betydelig gæld for dig, at hans formue derved er kommet i den sørgeligste forfatning."

Cecils forbavselse overgik virkelig hans forskrækkelse. Forbitrelse rødmede igen hans kinder.

"En djævelsk bagtalelse!" råbte han, "og sæt endog, det var sandt! Hvor kan, i så mange miles afstand, selv den ringeste mistanke for at være medvidende om dette træffe mig?"

Vennen trak på skuldrene.

"Også det har bagvaskelsen vidst at sørge for. Der tales om en hemmelig forståelse mellem børnene. Det er et faktum, som de sidste efterretninger bevidner, at din søster er flygtet."

"Flygtet! Almægtige Gud! min stakkels søster! Jeg vil af sted!"

Denne efterretning, overbevisningen om endnu ikke ophørt fare, som gjorde krav på hans virksomhed, gav ham på en gang de åndskræfter og den besindelse tilbage, som den gyselige tidende om mordet i det første øjeblik havde berøvet ham. Men med hvor megen kraft også hans ånd hævede sig, hans legeme var endnu mat og skælvende. Hans ven måtte ledsage ham til hans værelse og besørgede, på hans anmodning, en hest, for på den måde mente han hurtigst og mindst kendt at kunne nærme sig sit hjem, – mens han selv pakkede sine uundværligste sager sammen.

Da han nu således ragede i sin pult, faldt hans moders portræt ham igen i hænderne. Ak! han havde kun alt for hurtigt glemt hendes ord, sammen med de øvrige forjagede bedrøvelige erindringer. Han betragtede det med dyb bevægelse og trykkede portrættet taknemmeligt og angrende til sine læber.

"Må jeg først nu så smerteligt erkende dit høje værd?" sagde han til sig selv, "nu skal du heller aldrig mere komme fra mit hjerte."

Med øjnene uophørligt henvendte på billedet, hensmeltede han i sønderknusende følelser, som hans vens tilbagekomst først rev ham ud af. Han havde besørget, hvad som var nødvendigt. Det var allerede tusmørkt; hesten stod for døren. Cecil overgav sit efterladte tøj, bøger og papirer i sin vens varetægt, og blot ledsaget af sin tro puddelhund, den eneste, der, i hans tanker, så ham lige så fortroligt og venligt i øjet, som forhen, begav han sig på rejsen til sit hjem, som han – denne erindring trådte klar for hans sjæl – havde forladt med det hemmelige ønske, aldrig at måtte vende tilbage til.

Det var langt henne i november. Vejene var slette og ufremkommelige; når stormen hylede naturens gravsang igennem de øde, afklædte skove, forekom det ham, som om den tungtpustende hest bar ham til retterstedet. Fortrædeligt gav han den af sporerne for at komme hurtigere af sted; for at opnå dette, bortbyttede han den to gange undervejs, og hver gang for en slettere.

Den fjerde dag hen imod middag var han kun halvanden mil fra B..., ved en lille kro. Da han ikke gerne ville komme til sit bestemmelsessted ved højlys dag, steg han af og gik ind i stuen.

Hans ikke udmærkede, på rejsen og ved hans tungsindighed forsømte udvortes, et falsk navn, han gav sig, fritog ham for at blive kendt. Hvem skulle også genkende ham i en egn, han i en alder af tretten år havde forladt? Ubemærket satte han sig ved enden af det store bord. Stuen var fuld af bønder og småkræmmere fra byen. Den ulykkelige! Her i nærheden var hans families historie mere end noget steds genstanden for den almindelige underholdning, og endnu smerteligere, endnu græsseligere skulle hans stakkels hjerte såres her.

"Som jeg siger," blev en gammel, firskåren mand ved at sige, som især syntes at føre ordet og hvis udvortes røbede en formuende forpagter, "der er ingen tvivl mere underkastet. Hun har tilstået gerningen."

"Nej! Det må en anden tro, og jeg ikke!" udbrød krokonen med foldede hænder, "en moder ombringes ej af sin egen, kødelige datter! Hvad kan have bevæget hende til det?"

"Det må Gud vide! Sønnen har heller aldrig duet noget! Da hun blev indhentet, tilstod hun straks, at hun ville flygte til sin broder, men da giftpulveret blev fundet hos hende, tabte hun straks al fatning."

"Men er det også sandt," faldt krokonen ind, "at hun skal være frugtsommelig?"

"Ja, såmænd er hun frugtsommelig! men ikke et ord, ikke den mindste lyd kunne man aftvinge hende. Dog, nu har hun med ét frivilligt tilstået mordet!"

"Jeg kan næppe få det i mit hoved. Jeg skulle snarere tro den gamle jomfru Agatha i stand til sådan en gerning, efter hvad folk fortæller om hende! Jeg har rigtig nok aldrig set hende, for

hun kommer aldrig ud, ikke en gang i kirke. Hun skal også være en katolsk klosterfrue. Ih nu! hele familien er jo katolsk."

"Forsynd Jer ikke, kromo'er. Den gamle jomfru skal længe have afværget ulykken; men når en gang syndekrukken er fuld! Nu! I kan tro mine ord, for jeg har endnu i morges talt med min advokat, prokurator Dreves, men kunne ikke snakke fornuftigt med ham, så forbløffet var han over denne hersens bekendelse. Alligevel har han indgivet en ansøgning til øvrigheden om at blive misdæderskens defensor."

Ovenstående var omtrent kernen af deres modsigende og med de urimeligste bemærkninger langt udtværede underholdning, hvoraf hvert ord som en tveægget kniv trængte ind til det inderste af Cecils sjæl. Hans søster, den frygtsomme, blide, barnlige Monica, sin så højtelskede moders morderske? Den uskyldige, sædelige, stille pige frugtsommelig? Umuligt! Med afsky forkastede han disse tanker, og kun navnet *Dreves*, som han flere gange havde hørt nævne med agtelse, selv af sin fader, var ham et ledende fakkelglimt i den gruelige gravnat, hvori hans væsen gik under; en reddende planke i hans tilværelses skibbrud.

Han sprang hurtigt op; men hvorhen? Det var endnu meget for tidligt; det var ham umuligt, ved dagens lys at nærme sig det blodbestænkte fædrehus. Hellere slet ikke derhen! Men vende om igen, nu, da hans søster svævede i dødsfare; da hun lå under for den afskyeligste mistanke; da hans egen krænkede ære så højt opfordrede ham? Nej! han måtte derhen. Da faldt der ham pludselig en tanke ind.

Med tilkæmpet fatning trådte han hen til værten, betalte ham forud for at pleje sin hest i nogle dage, indtil han, som han

sagde, kom tilbage fra en lille forretningsrejse i bjergegnene, og begav sig til fods langsomt på vejen igen. Omendskønt det var en vinterlig, mørk dag, varede det ham dog for længe, inden tusmørket faldt på. Dog kunne han endnu stedse ikke skimte tårnet i byen gennem den fugtige tåge. Han spurgte en, som kom ham i møde, om han havde endnu langt tilbage.

"En lille halv mil," råbte han Cecil til, idet han hurtigt ilede ham forbi.

Det samme svar havde han også fået, da han for fem år siden med så højst forskellige fornemmelser nærmede sig sit hjem. – Denne erindring bevægede ham forunderligt. Hvor rig var han den gang, selv i sine ængstelige følelser; hvor barnlig – hvor uskyldig hans frygt. Og ak! Hvor meget bedre var han ikke selv, end nu? For omendskønt han med selvfølelse kunne foragte det rygte, som beskyldte ham for at have sat sin faders formue over styr, beklemte dog den spildte tid, de små summer, hvilke han rigtig nok havde sat til, de glemte moderlige formaninger, med tung anger hans hjerte, og den overbevisning, at han ikke mere kunne gøre det godt, fyldte hans sjæl med vildere fortvivlelse, end de vanærende beskyldninger, som mindre hårdt rammede ham, skønt de var mere end nok skikkede til at tildrage ham verdens hån. Dog frem for alt trådte Monica, ligesom den gang, bleg, frygtsom og fuld af uskyldighed, for hans sjæl; og i denne aflagde han en hellig ed på at opfylde sit glemte løfte til hende: at være hendes beskytter, om det end skulle koste ham livet.

Da blev det endelig dunklere omkring ham, skønt langt fra ikke så meget, som det allerede længe havde været i hans sjæl. Det var mere end tusmørkt, da han med en gysen trådte hen for det gruelige hus. Hans puddel klyngede sig, ligesom anende,

frygtsomt op til ham; det modstræbende sind hindrede hans trin. Med et faldt det ham ind: først, førend han trådte indenfor de truende mure, at tale med den, der var nævnt ham som hans søsters forsvarer. Det skulle jo være en retskaffen, menneskekærlig mand. Han ville ganske betro sig til ham; han skulle lede alle hans skridt.

Han vendte hurtigt om, spurgte om advokat Dreves' bopæl og erfarede snart, at han var hjemme.

"Hvem skal jeg melde?" spurgte tjenestepigen.

"En fremmed!"

Han blev straks modtaget. På hans vink lagde hunden sig roligt ventende ned på dørtærsklen ved siden af den lille vadsæk, og Cecil trådte ind. Der var allerede tændt lys. Dreves kom ham i møde og så vist på ham.

"Oh," sagde han venligt, idet han hilste.

"Har jeg den ære at være kendt af Dem?"

"Vi har vel aldrig talt med hinanden, men hvis mine øjne ikke skuffer mig, så er De herr de l'Orbe, den unge slægtning af den ulykkelige familie S**, i hvis hus De for nogle måneder siden opholdt Dem?"

Denne forveksling kom Cecil meget tilpas. Han følte i øjeblikket sit hjerte lettere, for med tanken på den skændige mistanke, der, som det lod, hvilede på ham, havde det været ham yderst pinligt at nævne sit navn. Nu derimod, som nær slægtning og husfælle, var hans deltagelse lige så retfærdig, som umistænkelig. Desuden turde han håbe, at Dreves ville tale mere åbent og uden forbeholdenhed med ham under dette navn.

"Så vil De," svarede han, idet han fattede sig så godt, som han kunne, "også tilgive mig den urolighed, hvormed rygtet om mine pårørendes skæbne har drevet mig tilbage hertil. Jeg har endnu ikke set eller talt med nogen sjæl i denne by, men ilede lige til Dem, som man har nævnt mig som den ulykkelige datters defensor, for at erholde det lys i denne begivenhed, hvorefter min bange sjæl tørster og som De er i stand til at oplyse. Der finder dog vel ingen hemmelighed sted, som De behøver at skjule for en deltagende slægtning?"

"Hemmeligheder nok, unge herre! Måtte De kun være behjælpelig til deres opdagelse! Hvad der allerede ligger for dagens lys, er ingen hemmelighed; det kan og vil jeg gerne meddele Dem. Her har jeg just de ulyksalige akter liggende for mig! Hvor meget kender De til sagen?"

"Slet intet, for af alt hvad rygtet fortæller, tror jeg kun meget lidt. Er det vel sandsynligt, at en ejegod, fromt opdraget pige, en datter, skulle – jeg kan ikke tale ordet ud!"

"Jeg kan heller ikke tro det, men den ulykkeliges egen bekendelse –"

"Hendes egen bekendelse? Rygtet siger det rigtig nok, men – Nej! Nej!"

"Jeg vil også gerne sige nej! og Gud give, De kunne give dette nej bekræftelse. – Dog min tid er afmålt. – Jeg vil fortælle Dem alting fra begyndelsen, lige så kort og tydeligt som akterne selv."

De satte sig; Dreves begyndte.

"Just i de dage, hvori denne gruelige begivenhed indtraf, førte forretninger mig der i huset. Den gamle S** var just sysselsat med at ville gøre sin søn arveløs, fordi –"

"Jeg har hørt det! nå, fordi –"

"Fordi den unge herre, der nu på femte år endnu ikke har fuldendt sine studier på universitetet, efter indløbne beretninger fører et ryggesløst liv der, og har ikke alene sat betydelige summer til, som han har haft i hænde, men oven i købet sendt faderen en sådan mængde æresgæld, ubetalte regninger, veksler og forskrivninger på halsen, at hans desuden ikke betydelige formue, ved at betale dem, er kommet i den største uorden."

"Det har jeg rigtig nok hørt. Men jeg har gode grunde til at formode, at her må være ondskab og bagvaskelse i spillet med, for på universitetet selv –"

"Uden al tvivl! De har jo også selv, med en rosværdig varme, i Deres brev til den moderligt sindede tante, bevist, at –"

"I mit brev?"

"Erindrer De Dem det ikke mere? Det må ligge her imellem akterne."

Han drog en skrivelse frem og flyede den til Cecil.

"Jomfru Agatha," blev han ved imidlertid, "kan rigtig nok gøre sig selv den bebrejdelse, ved alt for megen eftergivenhed for hendes nevø, og ved hendes indvirkning på faderen, at have ladet sagen gå i langdrag og formået ham til at betale og betale, indtil den gamle hårdnakket fattede denne beslutning. Hun har just tilføjet dette brev til hendes mange undskyldninger for sig selv og sin søstersøn og derved også stemt mig til hans fordel. De fortryder dog vel ikke, hvad De den gang skrev?"

Cecil havde imidlertid taget brevet og læste stille for sig selv:

"Min ejegode tante Coelestine.
Nylig ankommet til Gøttingen, står jeg allerede
i begreb med at afrejse på ny. Jeg har lært at

kende Cecil, hurtigt, men nok. Jeg elsker og agter ham. Ved den almægtige Gud! Han fortjener Deres moderlige godhed. Lån ikke mere øre til en bagvaskelse, som, mere end De selv vil tilstå det, har smittet Deres ellers så billige, elskende sjæl. Stil Dem kækt mellem faderen og de ubegribelige bagtalelser, hvormed sønnen er sværtet hos ham. Cecil har rigtig nok levet en smule lystigt og lader ingen munter glæde ile ugrebet forbi. Men er dette da så forskrækkeligt? Den stakkels yngling har kun gjort sig umage for at glemme, og har grebet fejl af midlerne. Små adspredelser ligger jo ungdommen nærmere, end et modnere livs alvorlige filosofi, som heller ikke altid smager den erfarne verdens kloge ulykkelige, når han bestræber sig for at udfylde den tomhed, smerten har efterladt i hans bryst. Vor ven kan ikke, og nu mindre end nogen sinde før, finde i det faderlige hus erstatning for de savn, som enhver barnlig erindring kun alt for hjerteknusende påminder ham om. Dernæst berørte, da vi endelig kom i samtale sammen, hans hele væsen så mange lige stemte strenge i mit bryst, at jeg umuligt anden gang kunne miskende ham. Det er ikke vor udvortes lighed, som vel må være mere påfaldende end De, som ikke har set ham i fem år, beskrev mig den, der drog mig egenkærligt hen til ham. Nej! det var

hans varme, trofaste hjerte, hans redelige
gemyt. Jeg har i ham erhvervet mig en ædel
broder. Og da han sikkert lige så lidt selv har en
opsynsmand nødig, som hans familie en hos
ham, for at han ikke skal styrte den i
fordærvelse, så rejser jeg bort herfra for at
unddrage mig min egen. Jeg går, uden
forhaling, herfra til Amerika. Derfra skal De,
men heller ingen anden, høre fra mig, for jeg vil
ikke være afhængig af nogen.

Victorin."

Inderligt bevæget begyndte Cecil samtalen på ny.

"Hvad her står skrevet, skal altid være mig dyrebart!" råbte han. "Cecil selv vil heller ikke vide noget af en så umådelig gæld. Har De de kvitteringer og øvrige papirer, som beviser den?"

"Siden om det," indvendte Dreves, "nu først til sagen selv."

"Da jeg en morgen trådte ind i huset, blev jeg skræk og forfærdelse var på alle ansigter. Konen i huset, klagede man mig i møde, var pludselig død samme nat. Herren selv var, ved synet af liget, blevet rørt af et slag. Man lod mig gå ind i hans værelse. Han lå i sengen, rallende og uden besindelse. Jeg gik nærmere. Den syge syntes, skønt han kastede øjnene på mig, dog ikke at kende mig. Lægen gik heftigt op og ned i stuen. Ved sengen stod den gamle jomfru Agatha, indvortes synlig bevæget, udvortes alvorlig, som sædvanlig, bleg, men fattet."

"De kommer her i et sørgehus," talte hun mig i møde, "min søster er alt i nat pludselig bortrevet af et lignende tilfælde, og tør jeg håbe her?"

Hun havde taget fejl af den syges tilstand, for uagtet det udvortes skin af bevidstløshed, var sjælens funktioner dog ikke ganske sløvede. Hendes tale derimod syntes at give ham nye kræfter. Han kastede et skærende blik på hende, udstødte derpå et par uforståelige ord og sank så tilbage i sin forrige apati. Lægen stod pludselig og lurende stille.

"Hvad sagde han?" spurgte jeg umistænksom.

"Jeg har ikke forstået ham," svarede tante Agatha roligt.

""Men jeg!" råbte lægen heftigt. "Han sagde: *Gift. Gift*. Også før, da det lykkedes mig, ved en stærk gnidning under fodsålerne, at vække ham af hans rolige apati, har han to gange nævnt det samme ord. Fat Dem; her er ganske andre symptomer for hånden!" råbte jeg til ham. *Ikke jeg,* stønnede han, *hun, hun*!"

Vi gik begge hen til den syge. Lægens ruskede i ham og råbte ham sit navn i øret. Han syntes at samle sig igen, stammede nogle uforståelige ord frem, som var ganske uden sammenhæng og ikke lod sig bringe i forbindelse med de foregående.

"Sagde jeg det ikke nok," hviskede tanten til os, "han taler ganske vildt!"

Den syge var igen sunket tilbage i sin forrige bevidstløse tilstand; vi trådte alle tre sammen og rådslog om denne hændelse. Lægen holdt det for sin skyldighed, at gøre øvrigheden opmærksom på det; dog ville han først afvente følgerne af de næste timer. Vi spurgte begge om datteren; det undrede os, ikke at se hende hos sin døende fader.

"Hun er ikke til at bringe bort fra sin moders lig," erklærede tanten. Lægen forlod os for at besøge sine syge.

Så snart jeg blev alene med hende, bad hun mig om at forebygge lægens hastværk, der let kunne vække en forgæves og skandaløs opsigt; for hun holdt sig overtydet om, at disse ord kun var frugten af vildelse. På hendes anmodning gentog jeg mit besøg hen imod aften. Den syge havde intet lyst øjeblik haft; hans rallen var blevet stærkere. Da jeg den følgende morgen kom igen, trådte lægen ind på samme tid som jeg. Den syge sov hen i vor nærværelse. Lægen forlangte nok en gang at se hustruens lig. Vi gik alle tre ind til det. Ved nøje at undersøge legemet, malede mere end forbavselse sig på hans ansigt.

"Min pligt pålægger mig," tog han endelig ordet, "at påstå, at dette lig skal åbnes. Jeg er bange for, at jeg ikke tager fejl, for disse små pletter er kendetegn på gift."

"Lad os da straks skride til denne forretning," tog jeg hurtigt ordet, "at byen ikke, ved en overilet beretning til øvrigheden, tidligere end nødvendigt skal få anledning til forargelse."

Den fremsusende mand var villig til dette, men da han gik hjem for at besørge det fornødne, må han dog vel have mødt flere venner, for hvem den snaksomme olding ikke har kunnet fortie en formodning, der fyldte hans sjæl med så megen ængstelse. I det mindste var, endnu førend resultatet af undersøgelsen blev forelagt øvrigheden, dette med mangehånde tillæg alt blevet bysnak.

"Man fandt ikke alene spor af gift, men også små korn af arsenik i legemet. Lægen var ude af sig selv, skreg alting ud, og bar sig ad som afsindig, ville straks have øvrigheden hentet, modtog ingen forestillinger om forsigtighed og skånsel for familiens ære og slap os ud af hænderne, jeg ved ikke selv hvordan. Kort sagt, han havde aldeles tabt sin fatning.

Husfolkene førte sig ikke meget klogere op end han; dog syntes datteren allermest gennemtrængt af forfærdelse. En stum, dødlignende fortvivlelse havde bemægtiget sig hende. Tanten alene beholdt sin fatning."

"Hvad siger De nu?" spurgte jeg hende, idet jeg betvang mit indvortes oprør.

"Jeg ved hverken, hvad jeg skal tro eller sige," gav hun mig til svar, "dog, da jeg nu en gang er sat i den nødvendighed at måtte gøre formodninger, så har jeg vel en, men Gud skal bevare mig for at ytre den!"

"De mener konen selv?"

"Nej! Nej! Hvorfra skulle hun vel komme til at få giftige ting i sine hænder? Hendes egen datter, og jeg, vi passede alt for nøje på hende."

"Imidlertid gav hun dog efter for mine bønner og løfter om tavshed, og jeg tilstår Dem," føjede advokaten til, "jeg har længe i stilhed næret den samme formodning, fordi den i alle henseender forekom mig sandsynlig."

"Og den var?" spurgte Cecil.

"Nu, siden det desværre er kommet ganske anderledes: jeg kan gerne betro Dem det. Hun mente, at S** selv havde forgivet sin sindssvage hustru, da de, efter hendes udsagn, i de sidste tyve år aldrig havde forligtes godt, men at han, ved synet af liget, var blevet overvældet af anger og forfærdelse, og derved havde tildraget sig en dødsmåde, som hans legemes beskaffenhed allerede længe havde været udsat for. Og i sandhed, selv hans enkelte, afbrudte ord, som om denne tanke alene beskæftigede hans sjæl i døden, syntes at tyde på det."

Cecil følte sig ikke i stand til at fremføre et ord; advokaten blev ved.

"Endelig trådte befuldmægtigede fra øvrigheden ind i huset. Jomfru Agathas udsagn blev først nedskrevet. Hun blev spurgt om alle forhold i huset og om folkenes opførsel. Hun tillod sig heller ingen formodninger og besvarede alle spørgsmål kort, men bestemt. –

Blandt andet blev hun spurgt, om det ikke var tænkeligt, at der var nogen mellem de tjenestefolk, som besørgede køkkenet, der enten havde båret nag til konen, eller havde kunnet vinde en eller anden fordel ved at skaffe hende af vejen.

Dette benægtede hun, men syntes samtidig åbenbart at studse ved denne tanke. Man spurgte hende om årsagen.

"Fordi jeg indser," gav hun til svar, "at den nøjere undersøgelse af dette spørgsmål let hos mindre fintfølende og mindre dannede mænd kunne vække en gnist til mistanke mod en person, der i denne sag sikkert er så uskyldig, så uantastelig af en skændig formodning, at hendes navn alene må frikende hende i Deres inderste, nemlig mod datteren af huset. Min salig søster har allerede i flere år fundet en særdeles fornøjelse i at undervise Monica i kogekunsten, og da pigen havde opnået en temmelig færdighed deri, måtte hun bestandigt besørge vort bord. Da nu hendes moder, som jo ofte er tilfældet med sindssvage hypokondrister, virkelig allerede fra lang tid af stod i den ulykkelige indbildning, at man søgte at forgive hende, havde hun vænnet sig til, når hun ikke indfandt sig ved bordet med os andre, blot at spise af sådanne retter, som hendes datter selv lavede og selv bragte hende; ja, Monica havde endogså på det helligste måttet love hende, aldrig at sætte andre for hende."

Monica blev kaldt. Bleg, med ophovnede øjne, men med temmelig fatning, trådte hun frem. Hun stadfæstede tantens nylige udsagn og forsikrede, at hun stedse på det strengeste havde iagttaget det løfte, hun havde måttet gøre sin moder. Man forelagde hende også spørgsmål angående maden den sidste dag før moderens død. Hun berettede, at just den dag havde hendes moder været til stede ved middagsbordet. Om aftenen derimod ville faderen, der allerede da ikke befandt sig ganske vel, ikke komme til bords. Hun havde derfor selv tillavet og bragt sin moder to æg, sammen med smør og brød, på hendes værelse. Hun erklærede desuden, at hun havde taget alt dertil nødvendigt ud af indelukket, hvortil hun, efter moderens befaling, altid selv bar nøglerne hos sig.

"Hendes troskyldighed under dette udsagn, hendes rolighed, og den utvetydige, dybe kummer, som hun næsten bukkede under for, afvendte enhver formodning, afvæbnede enhver mistanke. Øvrighedspersonerne selv syntes tilbøjelige til at gisne et selvmord, såsom aldeles intet udvortes spor var for hånden. Også med herr S**'s legeme blev der, efter øvrighedens befaling, foretaget en sections-forretning; hans død blev uden betænkning erklæret for at være naturlig."

"Ligene blev så snart som muligt, tidligere end sædvanligt, begravet. Den følgende middag gjorde jomfru Agatha øvrigheden anmeldelse om, at hendes søsterdatter var forsvundet. Efter al sandsynlighed havde hun aftenen i forvejen sneget sig bort, for hendes kommode var allerede om morgenen forefundet åben og nogle klædninger borttaget af den. Tanten formodede, at hun måske havde begivet sig på vejen til sin broder, for hun havde i de sidste dage flere gange

ført ham på tale og gjort adskillige spørgsmål ham angående. I øvrigt var hendes tungsindighed tiltaget dag for dag, så at tanten ikke var uden uro for at hun jo kunne have tilføjet sig selv en ulykke. Hun vidste aldeles ikke, hvad hun skulle dømme om en så hemmelig undvigelse, om den endog kun gjaldt et besøg hos broderen."

"Ufortøvet blev rettens folk udsendt på alle kanter. Monica blev snart opdaget i den postvogn, som gik ad Gøttingen til. En politikommissær betydede hende, at hun måtte vende om. Hun blev heftigt forskrækket."

"Min Gud! har jeg da gjort noget, som ikke er ret?" råbte hun bleg som et lig. "Jeg har jo ikke tænkt på at skjule mig, og rejser med en offentlig post for at begive mig til min broder!"

"Det vil man vist heller ikke nægte Dem, men De har ved Deres hemmelige afrejse sat huset i skræk, Deres tante i en ængstelig uro og vakt almindelig opsigt i byen. Desuden er en ung, anset dame, uden ledsagelse, i en postvogn en sjældenhed, som altid har den offentlige mening imod sig. Jeg har ordre til at bringe Dem tilbage. Siden står det Dem vist frit for igen at rejse hen, hvor De finder det for godt."

"Ak! Det vil tante aldrig tillade!" sukkede hun og vred fortvivlet sine hænder. Dog fulgte hun med uden mindste indvending, men svømmede hele tiden i tårer.

"Politibetjenten selv syntes at have medynk med hende, dog holdt han det for sin skyldighed at melde den øvrighedsperson, som han ved deres tilbagekomst forefandt i hendes faders hus, at en værtshuskone, som de undervejs var steget af hos, for at hvile sig noget, havde ytret, at det unge fruentimmer sikkert var frugtsommeligt. Heller ikke kunne han nægte, at da hans

opmærksomhed nu en gang var vakt, havde hans egne iagttagelser rigtig nok også bestyrket denne formodning. Rådmanden fandt straks, at denne mistanke fortjente mere end almindelig opmærksomhed, gav politibetjenten et vink til ikke at forlade det værelse, hvori hun befandt sig, og lod i sin embedsiver lægen ufortøvet hente."

"Denne kom. Tanten blev taget med på råd. En forbavselse uden lige bemægtigede sig hende, hvilken denne gang bragte hendes ellers uforanderlige sagtmodighed til at vige."

"Hvis denne formodning skulle være grundet," spurgte rådmanden hende efter en dyb betænkning, "skulle da denne omstændighed ikke stå i forbindelse med moderens dødsmåde?"

Tanten blev så forvirret over dette spørgsmål og følte sit inderste så heftigt angrebet, at hun ikke formåede at svare et ord. Monica blev hentet. Ved det første spørgsmål af lægen sank hun uden besindelse om. Hendes svangerskab var ingen tvivl mere underkastet. Fra dette øjeblik syntes det, som om øvrigheden ikke erkendte nogen grund mere til at skåne den ulykkelige, fra dette øjeblik af, hvor der just frembød sig så mange nye. Lige som om denne sørgelige omstændighed ikke tydeligt nok røbede den sande årsag til hendes flugt, trængte man heftigt ind på hende, for at få hende til at angive en, som tanten og jeg bævede tilbage for. Al bestræbelse for at få bugt med rådmandens rå iver var forgæves; blot for at indjage hende skræk, som jeg formoder, for der var endnu ingen egentlig grund for hånden til det, blev han ved at påstå, at hun måtte føres i arrest, at alle hendes gemmer straks skulle gennemsøges, selv de klæder hun bar, om hun ikke havde

noget, som kunne bestyrke den vakte mistanke, hos sig. Dette skete, på trods af tantens forestillinger, på trods af hendes egen afmagt. Der blev aldeles intet sådant forefundet – kun et omhyggeligt omviklet lille pulver, som lægen straks erkendte for at være gift.

Nu syntes alle de forholdsregler, som var taget, med et at være retfærdiggjorte. Jeg selv, havde jeg endogså været til stede, måtte have tiet til det. Hun blev, uden videre hensyn, ført i fængsel."

Cecil var selv en afmagt nær; dog betvang han sig med magt. Advokaten blev, efter en kort tavshed, ved:

"Jomfru Agatha lod mig straks hente. Det var den første gang, jeg havde set hende uden fatning. Hun bad, besvor mig endogså, at skaffe mig adgang i fængslet, at tage den ulykkeliges forsvar, at beskytte hende. Jeg gjorde hende det begribeligt, at jeg ikke endnu kunne gøre noget skridt til hendes søsterdatters bedste, da jeg roligt måtte afvente den tid, da det turde tilstedes mig, at træde frem som hendes forsvarer. Jeg lovede hende kun, ved min indflydelse at bevirke, at den så dybt nedbøjede pige blev behandlet menneskeligt. Lykkeligvis havde man tillid til mine kundskaber og hørte villigt på mine råd. Jeg gav anledning til, at hun ufortøvet blev spurgt, om hun erkendte denne gift for sig tilhørende, og hvor hun havde fået den fra. – Det lod sig jo dog altid tænke – skønt jeg havde ingen i mistanke – at det på en ondskabsfuld måde var puttet til hende. Men hun erklærede det for sin ejendom, "for at ingen anden skulle komme i en få skændig mistanke!" tilføjede hun. Dog på det spørgsmål, til hvad brug hun havde gemt det, og hvor hun var kommet til det, kunne man ikke aftvinge hende

noget svar. Ved den ligefremme beskyldning, at hun havde myrdet sin moder, blegnede hun og forfærdedes heftigt, men hendes rolige, lidende blik op mod himmelen syntes fyldestgørende at svare for hende. Ved den erklæring, at hendes urokkelige tavshed til denne beskyldning, hendes vægring ved at give nogen forklaring angående giften, næsten alene var tilstrækkelige til at fælde hende, blev hun øjensynlig urolig og var – det så man tydeligt –fortvivlelsen nær. Men hun blev ved endnu stummere, endnu mere indsluttet i sig selv, når man affordrede hende navnet på hendes fosters usalige fader. Hun modsatte dette spørgsmål en fast og urokkelig kølighed, og dog var det retten netop meget om denne opdagelse at gøre, for den håbede stedse, derved at erholde vigtige oplysninger angående mordet, men bønner, list og trusler var lige forgæves, og hendes sindsstemning syntes stedse mere at udarte til en stum trods. I hendes ensomme, stille fængsel derimod skal man ofte have fundet hende grædende, set hende med fortvivlelse vride sine hænder, og undertiden skal hun være blevet overrasket i andægtige, men urolige bønner.

Hun blev egentlig ikke strengt behandlet. Den buldrende, men tillige menneskevenlige læge foreholdt øvrigheden bestandig, at her var et aldeles uskyldigt væsen i spillet med, som endnu ikke havde set lyset og måtte skånes. Han besøgte hende ofte, forestillede hende med grunde og med godhed, dog ikke at fremture i hendes ulykkelige tavshed, gjorde hende opmærksom på, at dog ingen holdt hende selv for skyldig i denne misgerning, og at hun, da hun vist nok også følte sig skyldfri, kun behøvede at nævne den, hun havde fået giftpulveret af, for at blive frikendt for al mistanke. "Just fordi

der ikke ligger mig lav på livet," gav hun ham da til svar, "tier jeg, og hvad kunne jeg også sige, som man ikke ville tage for usandhed!" Ofte tilbød han sig, hvis hun ville overdrage ham et eller andet, som kunne bringe hende beroligelse og trøst, da ville han troligt besørge det. Så smilede hun smerteligt, spurgte til tanten, om alting i hendes lille værelse endnu stod urørt, som før, og især syntes hun at være bekymret for sine blomster."

"Hendes blomster!" råbte Cecil heftigt, "og denne uskyldige blomstersjæl, – for kun under disse blomstrede hun i et beskrænket, harmløst liv – kunne man pådigte en så uhyre misgerning? Ligesom om dette spørgsmål alene ikke frikendte hende!"

"Således syntes det også os," tog advokaten atter ordet, "lægen og mig, men hvor højst forskellig var udfaldet. En morgen, da han fandt hende svagere end sædvanlig, for en indvortes kamp fortærede hende øjensynlig, gentog han bevæget sine tilbud, idet han tillige berettede hende, at man sandsynligvis snart kunne vente hendes broder, som øvrigheden just nu havde ladet kalde hjem, hvilket virkelig for nogle dage siden er sket. Hun blegnede ved denne efterretning og råbte forskrækket: "Jeg vil ikke se ham! vi har allerede taget afsked; jeg har allerede for flere år siden sagt ham, at jeg måtte dø." Derpå sank hun hen i en lang og dyb grublen, og derefter, idet hun erindrede lægen om hans venskabelige tilbud, bad hun ham om at udvirke hende tilladelse til, at de blomsterpotter, som stod i hendes værelse, og uden omhyggelig påpasning måske endnu førend hende skulle visne hen, måtte blive hende bragt, frem for alle det store myrtetræ. Han tilstod hende villigt denne lille begæring og gik for at bringe den i opfyldelse. Med

stille tårer, med henrykkelse, kunne jeg næsten sige, hilste hun sine yndlinge på ny. Den gode doktor kunne tydelig mærke, at hun længtes efter at være alene med dem. Den følgende morgen fandt han myrtepotten liggende i skår, træet selv knækket tværs over, og med en endnu højere ro, end han siden hendes fængsling havde bemærket hos hende, med stille hengivenhed, forkyndte hun ham, at hun var beredt til at gøre retten en velkommen og vigtig opdagelse, dog kun under det løfte, at hende ingen videre spørgsmål desangående blev forelagt, såsom hin var tilstrækkelig. Under denne betingelse gav man hende, rigtig nok ikke uden sofisteri, den forlangte forsikring, og hun blev ført for retten.

"Jeg har dræbt mine forældre!" sagde hun roligt.

"Deres forældre? Moderen var jo alene forgivet!"

"Min moder har jeg dræbt!"

"Ulykkelige! hvorfor?"

"Jeg er rolig! nu er jeg det. Jeg har opfyldt mit løfte. Opfyld nu også Deres. Jeg svarer ikke på noget mere."

"Og hun har lige til nu holdt ord. Dommerne lader ikke til at tvivle hendes udsagn. De ville blot gerne vide endnu mere. Jeg derimod tvivler højligt på det, og ser blot had til livet og længsel efter døden i hendes tilståelse. Jeg har nu tilbudt mig at være hendes defensor, og er også antaget til det, vist nok ikke i den forudsætning, at jeg skal gendrive hendes udsagn eller godtgøre dets ugyldighed, men i det håb, at jeg, i de mig allerede tilståede besøg hos hende, vil søge at lokke den endnu skjulte sammenhæng af hende. Og nu, min kære unge herre! hjælp De mig, om muligt, at redde den ulykkelige fra hendes

selvvalgte offerdød. Er ingen omstændigheder bekendte for Dem, som i denne henseende kunne komme til nytte?"

"Min herre!" svarede Cecil, idet han med møje rejste sig, "De har bragt uro og fortvivlelse i mit gemyt. Her er min hånd på, at jeg vil sætte mit liv på opdagelsen af sandheden; ja, mit liv! Endnu et, en hændelse har bragt mig til at bedrage Dem. Måtte jeg blot, idet jeg tilintetgør denne fejltagelse, ikke tillige tabe Deres agtelse. Jeg er ikke Victorin de l'Orbe, skønt mit udvortes har en mere end flygtig lighed med hans. Jeg er Cecil S**! Måske har vi den falske formening, hvori De en kort tid har stået, at takke for, om denne time er gået uden forbeholdenhed fra nogen af siderne. Da nu mit udvortes er Dem bekendt, så forsmå heller ikke at gøre Dem bekendt med mit inderste. Det skal ligge åbent for Dem. Jeg er beredt til alt, hvorved min stakkels søster kan reddes, til alt, hvorved hendes liv og min ære atter kan unddrages den skændsel, hvormed de trues."

Advokaten så forundret, rørt på ham og rakte ham tavs hånden.

"At ondskabsfulde mennesker er her i spillet med," blev Cecil ved, "er mig såvel af Deres beretning, som af min dyrebare Victorins brev kun alt for tydeligt. Min fader er ført bag lyset. Al den gæld, som han, under min snart femårige universitetstid, har betalt for mig, og som jeg virkelig har gjort, beløber sig ikke en gang til 5.000 rigsdaler. Disse kunne ikke have ruineret ham."

"Ved De også, hvad De siger?" råbte Dreves forbavset. "Jeg har selv læst alle papirerne, og de er endnu for hånden."

"Lad os undersøge dem! Hvem ved, til hvilken opdagelse de måske kunne føre os. Har min fader aldrig nævnt for Dem,

hvem der har bagvasket mig?"

"Aldrig!"

"Godt! Dog frem for alt gælder det først min ulykkelige søster. Jeg gav hende en gang det løfte at være hendes beskytter; jeg vil holde mit ord. Hun skal ikke dø; selv mit navn indvikler rygtet i denne misgerning. Her er jeg nu! Sig De mig, hvad jeg allerførst har at gøre?"

"Allerførst hvile Dem; for De behøver ro og styrke. Hvad siger Deres tante til Deres hurtige ankomst?"

Cecil berettede ham med få ord, hvorledes han var ankommet, hvorledes han gruede for at betræde det blodbestænkte hus, hvorledes han frygtede for det øjeblik, hvori han atter måtte træde frem for sin så frastødende tante.

"Det gode, ærlige fruentimmer!" faldt advokaten ham i talen. "Tro mig, De har ingen oprigtigere veninde end hun. De skulle kun have hørt, hvorledes hun i min nærværelse antog sig Deres sag hos Deres salig fader, med hvor megen kærlighed taler hun bestandig om Dem, og også mit omdømme har hun berigtiget. Hendes stakkels søsterdatters skæbne har nu aldeles nedbøjet hende. Synet af hende vil nu virke velgørende på Dem!"

"Jeg ved det alt sammen og gyser kun mod min vilje. Hun har jo også altid vist sig kærlig og veldædig imod mig, og dog føler jeg mig i hendes nærværelse som betaget både vilje og frit åndedrag!"

"Min unge ven, De er i en stærk sindsbevægelse og i en ikke sund tilstand. Det er nu just på den tid, da jeg plejer at gå i klubben. Jeg vil følge Dem til Deres hus."

De trådte ud af værelset sammen; advokaten forskrækkedes næsten for den store puddelhund, som lå rolig, med hovedet på

vadsækken, men med et spejdende blik. Cecil forestillede den som sin tro bevogter, og, under med flid ligegyldig samtale, kom de snart til Cecils bestemmelse.

"Jeg vil," sagde Dreves, idet han forlod ham, "indtil vi ses igen, ikke lade mig mærke med hverken Deres ankomst eller Deres bekendtskab. Kom til mig i morgen hen imod aften."

Han gik. Cecil stod ubevægelig og lyttede til den bortilendes fodtrin. Han følte sig atter så ganske alene og uden trøst. Han så op ad huset. Der var mørkt overalt. Kun i det værelse, som han holdt for tante Agathas, brændte et lys dunkelt. Da forekom det ham, som om han hørte advokatens sig sagtnende trin på en gang standse, som om han så ham, ved lygteskinnet, vende om og lægge mærke til sig. Han fattede hurtigt mod og nærmede sig døren. Den stod på klem. Han smuttede ind, sneg sig sagte forbi tjenestefolkenes værelse, hvor han hørte tale, op ad trappen og bankede sagte på den dør, gennem hvis nøglehul et lys skinnede. Tantens stemme råbte:

"Herind!"

Han åbnede hurtigt. Tanten rejste sig forbavset, og Cecil nærmede sig frygtsomt.

Med et sank hun tilbage i stolen og udbrød med forfærdelse:

"Ulykkelige! Hvor kommer du fra og i denne tid? Jeg troede dig langt borte. Hvad vil du her? Fly, fly!"

Overmåde, inderlig bevæget, styrtede Cecil for hendes fødder og dækkede hendes nedhængende hænder med kys.

"Fly! hvorfor?" hviskede han sagte.

Hun bøjede sig ømt ned over ham, greb ham med begge hænder om hovedet og trykkede ham et langt, brændende kys

på panden. Han så hende forundret for første gang i øjnene, som var fulde af tårer.

"Tårer!" sagde han rørt. "Oh! Kun de, de alene har manglet. Hvorfor er dette milde udtryk ikke før kommet mig i møde? Da havde den stakkels Cecil aldrig tvivlet om Deres kærlighed."

"Tvivlet?" råbte hun, sprang bestyrtet op og så længe vist på ham, imens hendes ansigtstræk stedse blev alvorligere og koldere; endelig rakte hun ham hånden.

"Tvivlet?" gentog hun alvorligt, dog med et venligt smil, "det havde jeg dog ikke fortjent af Cecil. Men hvad vil du i dette fordærvelsessvangre hus, som på ny har givet mig tårer, særdeles bitre tårer. Hvilken fjendtlig skæbne har drevet dig hid? har du da ikke fået mit brev?"

"Nej, min ejegode tante!"

"Stakkels Cecil! Så fly. Penge skal du ikke mangle."

"Men hvorfor just fly? Jeg er mig intet andet ondt bevidst, end at jeg har tøvet så længe med at vende hjem, men nu er jeg her. Min stakkels Monica skal ikke være uden beskytter!"

"Ikke så højrøstet!" faldt hun ham hurtigt i talen, "og ikke så heftig."

Hun ilede rask hen til døren og slog skodden for.

"Tro, min kære tante," begyndte Cecil igen, da hun kom tilbage, "vi er omringet af slette mennesker. Allerede i Gøttingen fik jeg underretning om, at min fader stod i begreb med at gøre mig arveløs, at –"

"Lad mig kun blot sørge for alting. Jeg har allerede længe anet, hvad du der tydeligt siger –!"

"Jeg vil rive masken af dem. Sandsynligvis er den stakkels Monica styrtet i denne græsselige ulykke af det selvsamme

komplot. Jeg vil løse den gruelige gåde!"

"Monica kan ikke reddes. Hendes fjender vil her også fange dig i deres garn, derfor fly!"

"Hvad et det mig om mit liv at gøre; kun Monica ligger mig på hjertet! Kender De hendes dunkle tilskikkelse, hendes nedrige forfører? Ak nej – da havde De ikke tiet med det."

"Jo, jeg tror at kende ham!"

"Hvem er det?"

"Hvis jeg ikke tager meget fejl – en simpel betjent her i huset. Rolig, Cecil! vær ikke så flink til at fordømme den uerfarne, kun alt for uskyldige Monica. Den slette karl har sandsynligvis meddelt hende den gift, hvormed – Spar mig for resten."

"Nej, min ejegode tante; det kan jeg ikke! Jeg må vide alt!"

"Også at den gift, som blev fundet hos Monica, var bestemt til mig, eller måske til dig? Rolig! rolig! – dette udgiver jeg rigtig nok ikke for mere, end for en formodning!"

"Tante! det er umuligt!" Cecil forstummede; endelig udbrød han med bestemthed: "Alting skal komme for dagen!"

"Hvad tænker du på? Skal jeg, eller vil du bringe det for lyset, som det arme, pinte væsen har haft mod og kraft nok til at fortie? Hun står dog ikke mere til at redde! Skulle vi nu oven i købet berøve hende den sidste trøst, den sidste ro til at gå døden i møde, den overbevisning, at lide højmodigt, som et mindre skyldigt offer? Skulle vi, for at fyldestgøre det menneskelige i os, overvælde hendes til døden alt indviede hoved – i stedet for at tårefulde øjne nu med vemod vil følge det i graven – med uudslukkelig skændsel, som også ville træffe os, med alle menneskers foragt, med verdens afsky og forbandelse! Giv kun tid! Den større forbryder vil ikke undgå sin straf; lad

den overtydning trøste dig, at Monica for så vidt går skyldfri ud af verden, som hun vist nok aldrig har anet, at det var gift, som hun bar på sit bryst. Kære fætter! fæst tillid til min rolighed og klogskab. Du kender min kærlighed til dig. Du kan roligt overlade mig at våge over vort hus' ære. En offentlig bekendelse af disse grueligheder ville såre hende alt for dybt. Den stakkels Monica er klogere og modigere, end du! Derfor, endnu en gang, hvad vil du her? Drage øjne på dig, hvori du enten skal læse flygtig medynk, eller kold hån? Hvad kan du udrette her? gøre en slem sag endnu mere forvirret, udbrede din families skændsel endnu mere? Behøver jeg endnu en gang at sige dig, at livets munterhed endnu har fordring på dig? Dine åndedrag her er død. Har du mig virkelig kær, så adlyd mig og fly!"

Under hendes sidste ord var hendes mine blevet så bydende, tonen af hendes stemme så streng, at Cecil uvilkårligt måtte gyse. Tantens sædvanlige, alt beherskende væsens begyndte at udøve sin forrige magt over ham på ny. Han følte allerede sit mod synke; dog en tanke på hans søster, på advokaten, der havde ført et ganske andet sprog, hævede det atter. Han tog hjertet til sig og sagde fast:

"Det må nu gå som det vil, jeg bliver! I alt andet vil jeg gerne give efter for Deres bedre overbevisning, men kun den feje og den skyldige flygter!"

"Som du da vil," svarede tanten fortrædelig og mørk, "du er jo også snart myndig!"

Hendes øje dvælede på den lille vadsæk, som han havde kastet på en stol ved døren.

"På hvad måde er du kommet hertil?"

Cecil fortalte, hvorledes han var rejst under et fremmed navn, hvorledes han havde efterladt sin hest i kroen, hvorledes han havde sneget sig ind i byen, men uvilkårligt, uden overlæg, som ledet af et instinkt, tav han om sit besøg hos advokaten.

Hun hørte opmærksomt på ham, gik derpå nogle gange i dyb betænkning hurtigt op og ned ad gulvet, stillede sig derefter, i et øjensynligt bedre lune, oprømt hen for ham med det spørgsmål:

"Har nogen her i huset set dig?"

"Ikke en sjæl!"

"Så meget des bedre! Man ville også finde det højst besynderligt, hvis man havde set dig snige dig således herind, og endnu mere, om jeg nu, efter denne indsnigen, ville forestille dig for folkene her. Jeg gad derfor gerne gøre dig et forslag. Om du blev her ganske hemmeligt i nat, tog i morgen tidligt bort igen, afhentede din hest, og vendte derpå tilbage hertil i tusmørket? Men ikke tidligere, af to grunde: Først, for ikke at udsætte dig, førend det er nødvendigt, for byens øjne og dens sladder, for det andet, for ret i fri luft at kunne overlægge vor gensidige handlemåde. Lover du mig det?"

"Ret gerne, kære tante."

"Godt! det lader sig meget let udføre, især hvis du ingen frygt har for at tilbringe natten på sofaen i din moders sovekammer; derfra går der en dør lige ud i haven; jeg vil selv i morgen ret betids lave dig din frokost, og så kan du ganske ubemærket smutte bort."

"For mig gerne. De kunne ikke anvise mig noget kærere sovested."

"Velan da!" faldt hun ham hurtigt i ordet. "Jeg vil straks bringe alt i orden og sørge for, at vi ikke bliver overraskede."

Hun lod ham alene og lukkede døren i lås efter sig. Cecil kastede et frygtsomt blik omkring i værelset. Han kunne ikke erindre sig at have betrådt det nogensinde før. Det forekom ham, som om han var henstyrtet i en nonnes celle; kun det mørke, gammeldags ruslæders betræk røbede det borgerlige hus; i øvrigt var alting indrettet på klostervis: en lille seng næsten som en bænk; en bedestol, et bord med et krucifiks, for resten få møbler.

Tanten kom snart tilbage og satte sig venligt hen til Cecil. Han takkede hende for hendes brev, det første og sidste, som hun havde sendt ham med Victorin, og samtidig for den betydelige børs, som fulgte med. Hans hensigt med dette var især at erfare noget mere bestemt om Victorin og hans forhold.

Agatha så forundret på ham: "Hvilken børs? Ah! den ubesindige! I sandhed! der har han påbyrdet mig en velgerning, som jeg ikke kan bekende mig til. Er han blevet dig kær?"

"Meget kær, bedste tante!"

"Så bed for ham, Cecil, for vi får ham næppe mere at se."

Et dybt suk undslap hendes bryst.

Cecil sukkede også; erindringen om Victorins ømhedåndende brev blødgjorde hans hjerte, men intet ord mere om ham var at bringe over tantens læber. Da han trængte ind på hende, blev hun straks alvorlig og skyndte sig at sætte et frugalt aftensmåltid for ham; derpå førte hun ham igennem adskillige værelser, ned af en afsides trappe i hans moders sovekammer, hvor hun med flid stillede lyset således, at det ikke kunne ses

gennem ridserne på vinduesskodderne, som vendte ud til den desuden ikke besøgte have, og forlod ham hurtigt.

Da først vovede Cecil at se sig ret omkring. Han stod midt i sin barndoms helligdom. Efter en fraværelse af tolv år, stillede alle de kære billeder sig på ny for hans sjæl; de udvortes genstande fandt han også alle igen, alting stod endnu uforandret på sin gamle plads. Hun alene, fra hvem alle disse erindringer gik ud, som varmende stråler fra en endnu skønnere sol, hun, som havde været dronningen i hans allerede fjerne drømmerige, manglede, var ved en unaturlig død unddraget disse vægge og ham selv, og han følte sig selv som vanhelliget i hans uskyldsverdens stille tempel. Hurtigt tog han sin moders ungdommelige portræt frem og betragtede det med andagt og tårer. Hun var den hellige, som han på dette sted, hvor hun havde båret martyrkorset og lidt martyrdøden, alene kunne anråbe om hjælp for sin søster, om mod og indsigt for sig. Månen skinnede klart ind igennem de små åbninger på vinduesskodderne. Han slukkede lyset og rev skodderne op.

Svage sølvstråler oplyste værelset; det forekom ham, som om han fornemmede sig i nærheden af ånder. Endeligt kastede han sig udmattet på sengen, dog flyede søvnen endnu hans tåresvulmede øjne. Hans skæbnes sørgelige billeder stillede sig for hans sjæl. Selv Victorin trådte venlig hen for ham, men sammen med ham den tungsindighed, den jernfaste bestemthed, det stive blik, hvormed han allerede den gang forudsagde den ulykkelige søster en uafvendelig ulykke uden redning. – Skulle Victorin? – Hans tækkelige udvortes, hans indsmigrende væsen, selv hans lighed med hendes elskede broder, måtte jo drage den ensomme Monica til sig; men tanten

havde jo udtrykkeligt nævnt en simpel betjent. Hvorledes kunne der også komme gift fra så rene hænder? hvorledes kunne blodige tanker opstå i det medlidende, kærlighedsfulde gemyt? Ak! var da den stakkels søster mindre ren, mindre kærlighedsfuld og blød? – Hans forestillinger forvirrede sig i hinanden, og lokkede endelig søvnen til. Under denne fremstillede følgende drøm sig:

Det forekom Cecil, som om han befandt sig i det samme værelse, på den selvsamme sofa; men han lå vågen, og foran ham stod et bord, fuldt af akter og dokumenter, som han havde særdeles travlt med at læse igennem; dog alt som han læste, desto dunklere og mere forvirrede blev de skrevne træk; da kastede han dem endelig bedrøvet og urolig til side, greb sin moders portræt og betragtede det kærligt, men idet han betragtede det, var det ikke mere det yndige ansigt, som ellers i sin ungdoms glorie smilede ham i møde; trækkene deri blev alt mere og mere skarpe og ældre og blegnede i hans hænder. Billedet så alvorligt på ham og erindrede ham om det øjeblik, da hans moder overrakte ham det; det forekom ham, som om han fornemmede de samme ord: "Lid på, hvad det siger dig!" Han så forbavset op fra portrættet – da stod hans moder ungdommelig og mild, ligesom forhen i billedet, for ham, men hun var ganske sort klædt, ligesom i dyb sorg, så venligt på ham med et strålende, glansfuldt blik og pegede på portrættet, som hun nu holdt i hånden, og som, uden at han vidste hvorledes, ikke mere befandt sig i hans. – Med et sagte tryk åbnede hun den bagerste side af indfatningen og viste ham, at dette omfattede, skønt hemmeligt, et portræt til. Hun holdt det hen for ham. Det var Monica ganske således, som han sidste gang havde set hende,

og som hun endnu stod for hans sjæl; dog festligt smykket i simple snehvide klæder. Hun holdt hånden fast trykket imod sit hjerte; mellem fingrene spirede en hvid lilje frem. På håret bar hun en myrtekrans. Han var i begreb med at ville gribe efter portrættet, som det faldt moderen ud af hånden, og da han med et ængsteligt udråb hurtigt ville bukke sig ned efter det, vågnede han.

Månen var gået ned; de første utilstrækkelige lysstråler lod ham kun usikkert skelne omridsene af de forskellige genstande i værelset; ikkun hans moder var forsvundet. Han fandt sig atter omringet af den glædetomme, ængstende, gyselige virkelighed. Så levende, som i hans drøm, var Monica ikke før trådt for hans sjæl. Han troede endnu at se hende for sig; ak! kun alt for smerteligt mindede den ædruelige forstand ham om, at hun sukkede som misdæderske i et fugtigt, mørkt fængsel; at han selv befandt sig omgivet af øde, giftbestænkte vægge, inden for hvilke hans sygelige, for alle så aldeles uskadelige moder var dræbt. Mørk og urolig sprang han op af sit leje, klædte sig hurtigt på, og, da det imidlertid var blevet ganske lyst, greb han sin eneste trøst *her*, portrættet igen.

Drømmen trådte på ny for hans sjæl. Det faldt ham ind at betragte bagsiden af indfatningen ret nøje; den bestod af en eneste glat guldplade, som han allerede så tit havde beset, men på randen drog sig en næsten usynlig ridse rundt omkring den, hvilken han vel forhen havde bemærket, men altid anset for sammenlodningen. Imidlertid var det dog altid muligt, at den kunne tjene til at åbne et hemmeligt rum. Han tog sin pennekniv frem og søgte at udvide ridsen dermed. Det lykkedes ham. Han så nu tydeligt, at indfatningen på portrættet ganske

var indrettet som låget på en dåse. Kun med tålmodighed kunne det åbnes ved at skyde det op lidt efter lidt og lige meget på alle punkter. Han var allerede rykket så meget frem med dette arbejde, at han var vis på udfaldet, da han hørte døren bag ved sig knirke. Uvilkårligt skjulte han portrættet hurtigt på sit bryst og vendte sig om. Det var tanten. Hun bar et besat kaffebræt, hvorpå tillige stod et brændende lys. Hun så spørgende og forundret på ham, da hun fandt vinduesskodderne åbne.

"Jeg kunne ikke længere sove," sagde han, "og behøvede dagens lys for at klæde mig på."

"Uforsigtigt!" sagde hun alvorligt og ikke uden ængstelighed, idet hun omhyggeligt lukkede skodderne til igen. "Vel ligger hele huset endnu i dyb søvn; dog, hvor let kunne nogen vågne! Jeg vil selv lægge mig igen, for at pigen ikke skal undres over, at jeg er stået så tidligt op."

Hun lukkede havedøren op, gav ham en lille nøgle til den bagerste havelåge, som førte ud på den frie mark, betegnede ham det sted, hvor han skulle lægge nøglen hen igen, og derpå trykke døren i lås efter sig. Døren til værelset derimod skulle han kun skyde fast til; derpå bad hun ham skynde sig med sin frokost og skænkede selv kaffe i koppen, mens hun gav ham det råd, for ikke at vække nogen opsigt, kun at opholde sig kort i kroen, men hellere at strejfe brav omkring i egnen for at den trætte hest, når han ankom i tusmørket, kunne synes at forkynde en lang dagsrejse. Derpå trykkede hun hans hånd til farvel og til en snar genkomst. Han kyssede hendes hånd med ærefrygt og kærlighed. Ak! hun var jo også den eneste slægtning, som han kunne lide på, som allerede havde givet

ham, endskønt på en egen påfaldende måde, så mange beviser på kærlighed og omsorg. Hun forlod ham og lukkede døren i lås efter sig.

Det var endnu meget tidligt. Vinduesskoddernes genlukning og det eneste svage lys i det dunkle værelse vakte natte-følelser i hans bryst og stillede ham hans drøm atter levende for øjne. Han troede følelig at fornemme sin moder i nærheden af sig. En ængstelig drift i hans sjæl skyndte ham til ikke at opsætte den afbrudte undersøgelse. Han kunne ikke lade være at tage portrættet frem igen og fortsætte sit arbejde. Han tænkte ikke på sin frokost; der behøvedes kun en lille anstrengelse endnu, og indfatningen var åbnet.

Der var intet billede deri; blot et tæt sammenlagt blad papir faldt ud af det. Han greb det med heftigt bankende hjerte, åbnede det og læste:

> "Elskede søn!
> Jeg beder til Gud, at han vil indgive dig at finde og læse dette blad, mens det endnu er tid. En ulykkelig tilskikkelse, som min anende følelse ikke tydeligt kan afsløre, truer vort hus. Tro ikke tante Agatha! Vær flittig, fuldend dine studeringer og vend snart tilbage som mand! Snart og *som mand*, for at du kan give din stakkels søster det forårsliv tilbage, som hun alt er berøvet, og som man gerne for stedse vil berøve hende. Ak! måske behøver din gamle moder selv en virksom hjælp, måske endogså din forblindede fader! Hav tillid til din ømme moder, som for hendes børns skyld endnu ikke

taber modet til at leve. Tro mig; jeg er ikke sindssvag, endnu ikke – men jeg føler det, mine sjæleevner blive dagligt svagere – jeg kan endnu blive det, hvis ingen frelser viser sig. Jeg forekommer mig selv, som et til døden indviet offer, måske er jeg det også, og du, vi alle! for vor største fjende lever midt iblandt os og holder os som med trolddoms lænker fanget i sin magt. Dig vil hun også rive fra os. Jeg tør, jeg kan ikke en gang tale med dig; mine breve bliver opsnappede; selv mit forsøg på at tale med dig blev tilintetgjort; kun ved et halvt underværk kan det lykkes mig, ubemærket at tilstille dig dette blad! og ak! du har hende jo alt kær! Tro ikke din tante og hendes hyklede kærtegn, lid kun på disse linjer, tro på din sanddru og lidende moders uskyldige træk.

*Veronica S***"

Cecil stod bleg som døden og som faldet ned fra skyerne.

"Ak, min tidlige dunkle anelse," sukkede han tungt, "forvorpne, uværdige søn! Du har myrdet din moder! din gode, kærlighedsfulde, ømme moder! og jeg – her har hun bedt til Gud for mig; her har jeg givet hende til pris for en misgerning – af sted, af sted for at hævne hende!"

Han greb halvt bedøvet sin vadsæk. Da sprang puddelen logrende op ad ham og drog ham hen til bordet.

"Du er tørstig, stakkels dyr, og jeg har heller ikke nydt noget endnu."

Han tog koppen.

"Hvis her også var gift i!" faldt ham pludseligt ind. "I det mindste gider jeg ikke nyde noget mere, som kommer fra hendes hånd! Alligevel –"

Der var en ham dunkel utydelig strid i hans inderste, hvori det ikke blev ham klart, om han skammede sig ved en dog så uværdig mistanke, eller om det ønske: i det mindste at gøre et forsøg, lå dunkelt i hans sjæl; nok: han satte den endnu urørte, af tanten skænkede kop ned til sin tro hund, som med begærlighed øjeblikkeligt tømte den.

Derpå slukkede han hurtigt lyset og begav sig skyndsomst på vejen, efter at han samvittighedsfuldt havde fulgt alle tantens forskrifter. Han kastede kun et blik tilbage på huset, hvor alting, lige så vel som den hele by, endnu syntes at befinde sig i den dybeste ro.

Langt hurtigere, end på sin vandring dertil, kom han tilbage til den anviste kro. Han forlangte et værelse for sig selv under det påskud, at han havde skriftlige forretninger, og lukkede sig inde i en lille stue oven i huset, som man havde anvist ham. Her gennemlæste han flere gange sin moders eneste efterladenskab. Alting viste sig nu for ham i et ganske andet, men ikke glædeligere, lys. Han fordybede sig i en afgrund af tanker, hvis dunkelhed bestandig tiltog, men sammen fornemmede han et, aldrig før så erkendt mod i sit bryst. Han følte sig ikke afhængig mere; han var på en gang blevet fri og myndig. Selv hans drøm havde givet ham mere tillid til sig selv. Monicas uskyldighed, som kun tantens åndedrag kunne henvejre en plet over, stillede sig nu sejrende for ham. Den beskyttelse, som han usikkert, kun drevet af sit hjerte, havde svoret hende, stod nu bevæbnet,

tydeligt for hans sjæl. Han behøvede ingen øverster mere for at lede og bestemme sine skridt; han så sig kun om efter en trofast ven for at rådføre sig med ham. Da hans første, opflammende ild sagtnedes noget, og han blev i stand til roligere at overveje moderens skrift, kunne han ikke dølge for sig selv, at disse linjer mere drejede sig om mistanke, frygt og anelse, end de havde hentydning på noget egentligt faktum. De burde kun gøre ham mistroisk og opmærksom; han ville ikke ubetinget lide på tantens ord mere, derimod ville han forstille sig og gøre et forsøg på at fange hende i hendes egne snarer.

Under disse betragtninger var tiden rykket frem imod middag, da han med et blev opmærksom ved sin puddels stedse tiltagende stønnen; den lå sammenkrøbet bag ved ovnen. Han sprang hen til det trofaste dyr og fandt det i kramper. Forskrækket ilede han ned for at hente vand; da han kom tilbage, havde den ophørt at leve.

Cecil stod stum af forfærdelse.

"Altså dog gift!" sagde han til sig selv. "Stakkels tro dyr! du har måttet bøde for din herre! O! min moder! min moder! måtte du således endnu efter din død redde den utaknemmelige søn, hvis letsindighed forrådte dit liv."

Han kastede sig, fuld af fortvivlelse, på en stol og dækkede sit ansigt med begge hænder; men snart vendte besindighed tilbage i hans sjæl. Det forekom ham, som om hans liv med ét havde erholdt betydning og vigtighed, som om han mere end nogen sinde havde krav på at være sin families hævner, sin søsters frelser. Victorins ord, hans advarsler, faldt ham atter ind, den børs, som tanten ikke ville vide noget om. Hvis hun hemmeligt havde ledet alle de bagvaskelser, som havde ramt

ham? Ja! – Nu havde hun jo villet dræbe ham, nu, da han trådte frem for at forsvare sin søster. Et skændigt bedrageri lå klart for hans blik.

"Vend tilbage som mand!" havde hans moder tilråbt ham: han følte nu, han var det, og samlede rask alle sine kræfter.

Han gik ned, bestilte samtidig en vogn, for hans hunds skyld, der var blevet syg, som han bemærkede; betalte den mad, han ikke kunne nyde, bar selv hunden ubemærket og varsom ned og kørte straks, uden at afvente tusmørket, til byen.

Han steg af i det eneste værtshus, der var, lod sig give et værelse, bar pudlen atter forsigtigt op, lukkede det i lås, og ilede hen til advokat Dreves, i hvis værelse han trådte uanmeldt ind.

"Allerede der, og så heftig?" råbte denne mand ham i møde. "Hvad bringer Dem til mig før den aftalte tid?"

"Jeg bringer et lys i sagen, et græsseligt, men tillige frelsende! Kender De min moders håndskrift?"

"Der forefindes papirer fra hendes hånd, regninger og gamle breve. Ja – jeg kan ret godt erindre mig den."

"Så læs!"

Han lagde bladet hen foran ham, og fortalte den stedse mere forbavsede ven alting, alt!

"Og hvad gør vi nu allerførst?" spurgte Cecil.

Advokaten lagde med glæde mærke til hans rolige og modige besindighed; men også han var bestemt. Han lod hemmeligt den gamle læge hente, og alle tre begav sig til værtshuset. Her blev så lønligt som muligt en sectionsforretning med pudlen foretaget. Det viste sig straks, at den var forgiftet.

"Lykkeligvis," henvendte advokaten ordet til Cecil, efter at denne omstændighed noksom var afhandlet, "lykkeligvis fulgte

jeg Dem selv lige til Deres faders hus, så Dem i nogen frastand gå derind og er altså lige så fysisk som moralsk overtydet om, at her ingen opdigtelse finder sted. Derfor beder jeg Dem roligt at afvente følgen af, hvad jeg nu straks vil foretage i denne sag."

Han meddelte Cecil sit forehavende, der fandt det hensigtsmæssigt, og derpå begav han sig sammen med lægen hen til den øvrighedsperson, som denne slags forretninger henhørte under.

Ledsaget af denne trådte han i tusmørket ind i værelset til tante Agatha. Hun kom dem frimodigt i møde.

"Jeg kommer egentlig kun," sagde advokaten, "for at gøre Deres søstersøn mit genbesøg."

Hun så forundret på ham: "Jeg forstår Dem ikke!"

"Er da Deres nevø ikke her? Ved hans ankomst i går kom han først til mig, idet han allerede kendte mig som sin søsters defensor af navn. Han vil ikke gerne vise sig offentligt, derfor lovede jeg at komme her. Det er fundet nødvendigt, på rettens vegne at forelægge ham nogle spørgsmål, og derfor gør denne herre mig selskab."

Tanten blegnede og syntes et øjeblik at komme ud af sin fatning.

"De synes at blive forlegen," sagde rådmanden noget fremfusende.

"Nej! men jeg forfærdes, for jeg har ikke set min søstersøn her, og uden mit vidende kan han dog næppe opholde sig her i huset."

"Jeg selv har fulgt ham lige til husdøren," tog Dreves ordet, "og har set ham gå ind."

"Jeg ved ikke det mindste af dette. Vi kunne rigtig nok snart vente ham, for øvrigheden har jo ønsket hans nærværelse, og jeg også. I øvrigt er vi endnu i mørke. Hvem ved, om vi ikke alle befinder os midt iblandt ukendte fjender, som endnu ikke er trætte af at bringe vanheld over dette ulykkelige hus. Har De også virkelig kendt den person, som De påstår at have fulgt hertil, for min søstersøn? Kan han ikke have sneget sig ud igen eller stå i forbindelse med nogen, der pønser på nyt forræderi?"

Rådmanden så tvivlrådig på advokaten.

"Det sidste," svarede denne, "må vel være tilfældet, for jeg har set og kendt Deres søstersøn, som har tilbragt denne nat her i sin moders sovekammer, som De i morges selv har lavet kaffe til, som er kommet syg tilbage her til byen, og som nylig har opgivet ånden under kramper, efter at han i forvejen i vidners overværelse har erklæret, at han i dag ikke har nydt andet, end hvad De har rakt ham!"

Hun skiftede farve og sank afmægtig tilbage på stolen. Begge søgte uden at gøre nogen alarm i huset, at hjælpe hende tilrette; endelig slog hun øjnene op igen:

"Død!" råbte hun; "er det muligt? og mig må en så skændig mistanke ramme! Jeg vidste det jo, at jeg befinder mig midt imellem forrædere! Havde jeg dog kunnet tale med ham endnu førend hans død! Det ville dog have givet mig et lys, og han skulle ikke være gået med en usandhed på læberne i graven."

"Oh, De kan endnu tale med ham," plaprede rådmanden pludselig ud; han kunne ikke længere betvinge sin harme. "Forsynet lod ham undgå den overhængende fare; kun hans puddel er død af den drik, som var bestemt til ham. Selv vil han ikke krympe sig ved at gentage sit udsagn i Deres nærværelse."

Hendes øjne funklede; hvad de egentlig udtrykte, var tvivlsomt.

"Det ville ikke være at undres over," tog hun ordet igen, "om jeg lå under for den pinefulde sjælssmerte, at se mig således miskendt. Jeg har elsket denne yngling moderligt, kunne jeg sige. I det mindste har han skrevet mig de ømmeste, taknemmeligste breve til, som jeg alle endnu kan fremvise, hvori han bevidner mig det. Nævn mig en større smerte end den, at se et dyrebart, elsket væsen forvandlet til en uforsonlig fjende, for enten er han ført bag lyset, eller han stræber at føre bag lyset; i begge tilfælde må han hade mig. Ingen kan mere træde tilbage. Han eller jeg må falde! Hvilken? Det står nu i Guds hånd, han må styre alt. Mine herrer! For at gå bort igen uden videre, er De vel næppe kommet?"

"Jeg kan ikke nægte," gav advokaten til svar, "der taler så meget imod Dem, at vi ikke kan fritage Dem for streng bevogtning. De må følge med os."

"Jeg finder mig i det, men da dog det unge menneske, Gud være lovet! til mit bedste, lever og befinder sig i en sund tilstand, må dog vel også retten stå inde for hans tilstedeblivelse, for det lader sig dog altid tænke, og jeg turde næsten påstå det, at hunden med flid er forgivet, for at påbyrde mig en misgerning. De ved selv, hvor meget der er talt om min søstersøns ryggesløse levned og samtidig at netop jeg har taget ham i forsvar."

"Meget rigtigt, jomfru; og jeg står inde for det unge menneskes tilstedeblivelse," faldt Dreves hende rask i talen. "Også vil retten for det første være tilfreds med, at De ikke

forlader Deres værelse, og at alle Deres undværlige sager og papirer bliver taget i forvaring."

Med denne fremgangsmåde syntes tanten vel ikke ganske tilfreds; men da rådmanden blev ved at påstå, at alt, hende tilhørende, skulle bringes i et andet værelse, og dette tillukkes af retten, påstod hun også, at alle gemmer i det mindste skulle forsynes med hendes segl for ikke at åbnes uden i hendes nærværelse. Dette blev bevilget, og to politibetjente fik vagt ved stuedøren. Men efter at Cecil endnu samme aften havde underkastet sig et forhør, efter at moderens håndskrift var blevet sammenholdt med det fremlagte blad, og begge fundet overensstemmende, efter at værten i kroen den følgende morgen havde stadfæstet Cecils udsagn, efter at faderens papirer var blevet sønnen forelagte, og han havde erklæret en del fordringer for uægte, blev tanten straks bragt til et sikkert, men tillige anstændigt fængsel på rådhuset; efter at hendes pult i forvejen var åbnet på rettens befaling og man deri havde fundet en betydelig kapital såvel i guld som i papirer, hvorover hun, i det mindste for tiden, ikke syntes tilbøjelig til at ville give nogen oplysning.

I øvrigt fandt man næsten slet ingen breve eller andre dokumenter deri, derimod så mange rum og hemmelige gemmer, at man, efter den nøjeste undersøgelse, dog endnu var i tvivl, om man også virkelig havde fundet dem alle. Jomfru Agatha lod sig, uden nogen indvending, føre i fængsel; hun udbad sig kun at måtte tage sit krucifiks med, hvilket også blev hende tilstedet.

Cecil længtes, som begribeligt, efter en fortrolig samtale med advokaten. Han meddelte ham sine mange formodninger, som

dog alle ikke havde nogen fast grund. Han håbede, at tantens fængsling ville have en ny indflydelse på hans arme søsters bekendelse; meddelte sin ven, hvad den første havde betroet ham angående Monica, men erklærede tillige, at han nu måtte holde det alt sammen for bagvaskelse, derimod tilstod han åbenhjertet, at hans formodning, med hensyn til hans søsters forfører, allerede tidligere i hans stille sind var blevet stående ved fætter Victorin.

"Min også," tog Dreves ordet, "dog beror den kun på hans lange ophold der i huset; just derfor kom jeg Dem ved første øjekast så venligt i møde, fordi Victorins ankomst især ville være mig højst velkommen."

Han mente også, at Cecil personlig skulle gøre et forsøg på at vinde sin søsters tillid, men da hun var yderst svag, og hendes nedkomst snart i vente, var det aldeles nødvendigt, først at forberede hende på hans besøg. Cecil selv ønskede intet heftigere end at få Monica at se, omendskønt han gyste ved den tanke, at finde hende som forbryderske i et fængsel. Det blev tillige afgjort, at han indtil videre skulle blive i værtshuset, da han ikke kunne bekvemme sig til at betræde det faderlige hus mere.

Den følgende dag skulle Cecil se Monica. Lige indtil døren for hendes fængsel beholdt han sin fatning, men da var den også borte. Han kom først til fuldkommen besindelse igen, da han holdt den blege, hentærede pige i sine arme, da hendes tørre, brændende læber, mod hvilke han trykkede sine, forkyndte ham, at der lå et dyrebart, levende væsen ved hans hjerte.

"Fat mod, kære, gode pige!" råbte han, "nu er din fødte beskytter her."

"For sent, for sent! ak! hvorfor er du ikke kommet før? Allerede for hele år siden håbede jeg hver morgen, at dagen ville bringe dig, og hver aften håbede jeg på natten."

"Gør mig ingen bebrejdelser! En fjendtlig skæbne har været over os; dog nu – ved du, at vor værste fjende er afvæbnet? vor tante?" –

"Jeg ved det!" sagde Monica sagte, uden at hæve øjnene fra jorden. Hendes blik kunne ikke møde broderens; hvis hun også undertiden fæstede sine på ham, bævede hun pludselig tilbage, vendte sig hurtigt bort, eller dækkede dem med hænderne.

"Hun har også tragtet mig efter livet! Formår hendes fængsling, hendes uafvendelige straf, ikke at løse din tunge?"

Hun rystede tavs på hovedet.

"Har du ingen mistanke til hende? Monica! har hun ikke dræbt vor moder?"

"Jeg har dræbt hende!" råbte hun under frembrydende tårer.

"Nej! Nej! mit hjerte, og dine blikke, dit hele væsen frikender dig! Du har kun alt for godmodigt ved denne skændige bekendelse villet købe dig fri for en anden! Det er forgæves! I mit hjerte hviler din hemmelighed. Jeg må redde dig fra død og skændsel!"

"Ingen af delene formår du," sagde hun mørk og sagte, "nedbryd ikke min dyrtkøbte ro. Tro mig, jeg har valgt den bedre del! Du kan ikke kende min hemmelighed."

"Jo! Jo! skal jeg nævne dig dit barns fader – Victorin!"

"Gud! hvilken formodning! har du set ham?"

"Ja! jeg kender og elsker ham."

"Ikke sandt! det vidste jeg nok! fortæl mig om ham! hvad har han sagt dig?"

"Jeg vil ikke skuffe dig: intet! men hans blik, hans deltagelse. Han er højst ulykkelig, og den gang anede han vist nok ikke, hvad nu er sket!"

"Er du lykkelig?"

"Nej!"

"Ved du, hvem han er?"

"Vor fætter!"

"Oh! har da hans lighed med dig ikke sagt dig mere? Vor broder er han, og du undrer dig endnu over hans ulykke!"

Cecil skiftede farve.

"Følgeligt han ikke?" udbrød han endelig forbavset med et gennemtrængende blik på hende. "Jeg gentog ham min ed på at redde dig fra klosteret; da indvendte han mig med bitterhed, at din skæbne var uafvendelig. Hvad har I for hemmeligheder?"

"Han kendte min skæbne!"

"Også vore forældres død forud?" råbte Cecil med gysen.

"Nej! oh! havde jeg kunnet forudse den? Jeg mente kun: mit livs skæbne. Om jeg under hård tvang skal ende det I fængsel, eller i et kloster, hvilket er bedre? eller i en frivillig død – der er det bedste."

"Frivillig? ved et falsk udsagn, det er selvmord!"

"Ved Gud!" hævede hun forsikrende stemmen, "jeg har dræbt mine forældre!"

"Monica! kære søster! tante har, uden dit vidende, pålistet dig den gift –"

"Jeg har ikke fået giften af tante."

"Vidste du, hvor megen mistanke hun har vakt imod sig, og i hvor mange henseender, vovede du ikke en gang at være højmodig! Din højmodighed er min fordærvelse. Jeg har

anklaget hende og må bevise mine beskyldninger. Det påligger dig, at sige mig alt, hvad som kan tjene til at rive masken af hende."

"Du har ikke handlet ret. Hendes undergang kan ikke erstatte mine lidelser, hvori hun er uskyldig, ikke heller vor gode moders lidelser. Har den kødelige søster båret med tålmodighed, må hendes børn også tie!"

"Monica! var vor moder ikke sindssvag?"

Hun rystede på hovedet.

"Jeg har allerede vidst, at hun ikke var det. Oh, søster! tal! tal! vor gode moder har selv opfordret mig til at redde dig og os. Hvem har præket dig en så ulyksalig lære? Børn er til for at hævne deres forældre!"

"Ingen hævn, broder! eller – den kommer over mig. Jeg er en unaturligere forbryderske, end vor tante. Gud straffer forældrenes synder på børnene! Giv ham hævnen, broder! og lad mig dø, for at jeg med min straf kan købe det uskyldige væsen, som jeg ikke har set og dog elsker, en bedre skæbne. Sørg du for, hvad som endnu ikke er født; så vil jeg velsigne din nærværelse og dig. Kun for at give det en forsørger, ville jeg den gang flygte til dig."

Således var udfaldet på denne og flere samtaler med den ulykkelige. Cecil kom aldrig videre. Det blev ham, lige så vel som hans ven, Dreves, hendes defensor, mere end tydeligt, at hun umuligt kunne have begået dette mord. Hun havde givet dem en ny gåde, omend ikke en usandsynlig, idet hun havde lært Cecil at kende Victorin som sin broder. Dog turde de begge, han og advokaten, ingen videre brug gøre af denne opdagelse, fordi Cecil havde måttet love sin søster den dybeste tavshed

angående dette punkt; heller ikke indså de, hvor denne omstændighed egentlig kunne komme sagen til nytte! Monica vidste ikke synderlig mere. Victorin havde i en fortrolig time betroet hende, at han var hendes faders søn, førend dennes ægteskab med hendes moder, for han var, efter sin beretning, tre år ældre end Cecil. Årsagen til hans ophold i det faderlige hus, så vel som til hans afrejse, var ikke blevet søsteren kendt.

Alle undersøgelser angående tanten havde intet bedre udfald. Hun påstod med urokkelig fasthed, at hun slet ikke havde set Cecil; beråbte sig på husfolkene, som nødvendigvis måtte have mærket en fremmeds tilstedeværelse; erklærede, at hun ret godt indså, at det var anlagt på hendes undergang, gav tydeligt at forstå, at hun holdt det for nødvendigt, ja opfordrede endog domstolen til, nøje at undersøge Cecils forbindelser, idet hun samtidig erindrede den om Monicas flugt hen til ham.

I øvrigt spillede tanten den uvidende, rolige, uskyldige. Kun på spørgsmålet om, hvorledes de betydelige summer var kommet i hendes hænder, og om de var hendes ejendom, gav hun en forklaring, som stemte aldeles overens med Monicas fortrolige meddelelser: hendes svoger havde, i det sidste år før hans død – berettede hun – ladet et ungt menneske komme fra Frankrig, som han havde forestillet hende som sin ældste, dog kun naturlige søn, omendskønt uden at nævne hans moder. Han havde videre betroet hende, at dette forhold lå meget tungt på hans samvittighed. For at berolige den, havde han besluttet at tilstille denne søn, gennem hendes hænder, den forefundne kapital, hvilket han fandt at være så meget rimeligere, da han ikke kunne efterlade ham sit navn, og han desuden havde udbetalt endnu mere til sin yngre søn, dels i klingende mønt,

dels til at dække hans gæld med. Datteren behøvede ikke meget, da hun allerede fra sin tidligste barndom havde været bestemt til klosterlivet, og den dertil nødvendige kapital var allerede for længe siden nedlagt i en offentlig kasse. Tanten føjede til, at hendes broder havde troet, ved datterens bestemmelse at forsone Himlen, som han, ved sin opførsel mod Victorins moder, havde forsyndet sig imod.

På spørgsmålet om, hvor denne søn var, erklærede hun, at han var taget til Amerika; årsagen vidste hun ikke; blot at hans afrejse var gået for sig, kort efter en hemmelig og heftig samtale med faderen; efter den tid først, kort førend hans død, havde hendes svoger overgivet hende den fundne kapital efter at hun havde måttet love ham den dybeste tavshed. I anledning af de hende forelagde papirer, angående Cecils uerkendte og dog betalte gæld, vedgik hun, at disse, så vel som alle andre brevskaber, efter vedtaget skik vel var gået igennem hendes hænder, fordi hun altid måtte åbne og læse alle deslige, men hendes svoger havde derefter taget dem til sig og besørget resten. Heller ikke glemte hun at tilføje, at hun selv – efter at Victorin, før sin afrejse fra Gøttingen, havde gjort hende opmærksom på det – havde begyndt at ane, at her måtte være bedrageri med i spillet. Kort sagt, hun vidste at besvare alle spørgsmål så ligefremt og bestemt, at man ikke alene ikke kom til større oplysning i sagen, men kriminaldommeren begyndte selv at vakle i Dreves' overbevisning om jomfru Agathas forbrydelse og ytrede utvetydigt, at man dog vel havde gjort hende uret. Ja, advokat Dreves, der stod i den modsatte formening, havde al sin anseelse nødig, for at forhindre, at Cecil, i følge hendes fingerpegen og opfordringer, blev sat fast.

Virkelig syntes også Monicas bekendelse – hendes hårdnakkede tavshed angående så mange punkter, Cecils mangel på beviser i hovedsagen, hans tvetydige rygte, tantens bekendte velgørenhed selv med hensyn til ham, og hendes urokkelige ro, at vidne mod ham. Således stod sagen længe hen. Jomfru Agatha begyndte allerede højere og dristigere at besvære sig over rettens lettroenhed, og advokat Dreves kunne ikke længere skjule for sig selv, at så snart Monicas nedkomst, som daglig lod sig vente, var forbi, blev der ikke synderlig andet til overs for ham at gøre end at sende akterne i sagen til den højere ret i hovedstaden, at anbefale den ulykkelige så meget som muligt til regentens nåde, og samtidig være betænkt på, hvorledes han kunne drage Cecil på en god måde ud af den anden sag med tanten. Han håbede at kunne dokumentere, at Monicas forbrydelse, i stedet for at være klar, tvært imod var meget tvivlsom, at hendes bekendelse kun var en følge af den dybeste tungsindighed og had til livet, en tilstand, som grænser så nær til sindssvaghed, at han mente, derved at kunne redde hendes liv. Han holdt det for sin skyldighed at tilkæmpe hende denne sørgelige gave.

Cecil derimod, i sin faste overbevisning, og med ungdommelig selvtillid, tvivlede ikke om et godt udfald, især da advokaten fortav ham sin frygt. Dreves undlod imidlertid intet forsøg til at fange tanten. Hun syntes overhovedet ingen medskyldige at have, og derpå grundede sig, efter hans mening, den sikkerhed og ro, hvormed hun til Cecils største forbavselse udholdt hans øjesyn og hørte på hans beskyldninger. Da udstrakte Forsynet anden gang sin hjælpende hånd.

Da Cecil en aften vendte hjem til værtshuset fra sin ven Dreves af, bemærkede han værten udenfor husdøren i heftig ordstrid med en fremmed, som forlangte et værelse. Værten nægtede ham indgangen, fordi han slet intet tøj førte med sig, og desuden ankom til fods. Han affærdigede den rejsende, oven i købet i en tone, som nok som tilkendegav, at dennes udvortes ikke måtte være meget anbefalende. Cecil kastede, idet han trådte ind, sine øjne på fodgængeren, som stod således, at det fulde skin fra lygten belyste ham. Men hvorledes blev han til mode, da hans egne træk sprang ham ud af en lurvet klædeomgivning, blege, skarpe, fast forstenende i møde?

"Victorin!" råbte han, næsten ude af sig selv, og greb den fremmede ved hånden.

Denne fo'r forfærdet tilbage, så på ham og styrtede bestyrtet i sin broders arme. Det kostede kun Cecil et par ord, og der blev straks anvist den rejsende et værelse ved siden af hans eget. Med forbavselse og dyb medlidenhed betragtede han den elskede, først nyligt erkendte broder, der var sunket udmattet i en stol, uden at kunne fremføre et eneste ord. Hans dragt var beskidt, fuld af støv og smuds; fodbeklædningen slet, næsten sønderrevet. Hans indfaldne kinder, hans mørke, barske træk, hans knudrede, svære stok røbede mere en farlig landstryger, end den sirlige, tækkelige franskmand. Cecil stod tavs, i sit inderste dybt bevæget, for ham.

"Lever hun endnu?" stammede han endelig med et vildt, usikkert blik.

"Monica?"

Victorin nikkede.

"Fat dig, Victorin! jeg håber endnu at redde hende."

"Godt! men hun er dog i fængsel, anklaget for at have myrdet sine forældre – man vil endog sige, hun har bekendt mordet."

"Ja! således er det."

"Således er det. Hun, den englerene sjæl, et mord! og det tror man på hendes blotte ord! Jeg begriber, jeg føler ret godt, hvortil fortvivlelse kan føre, men tør man bygge på den vanvittiges udsagn? Og man har slet ingen andre beviser imod hende? Slet ingen?"

"Desværre et, som for domstolen rigtigt nok må vække mistanke; man har fundet gift hos hende!"

"Gift!" skreg Victorin og sprang op som i vildelse, "gift! og det er alt?"

"Alt!"

"Så må jeg jo være misdæderen, for giften har hun fået af mig!"

Cecil så forfærdet på ham.

"Hvor hun har fået den fra, har hun aldrig villet tilstå!"

"Og dertil har den fromme tante Coelestine tiet stille?"

"Den fromme tante Coelestine," svarede Cecil koldt, "sidder i fængsel, fordi hun har villet forgive mig!"

"Dig! Dig!" udbrød Victorin med funklende øjne.

"Kun rolig! Du skal erfare alting."

"Oh," fortsatte Victorin med sit blik mod himlen og foldede hænder, "kan du bevise mig, at denne kvinde er en djævel, at hun har løjet! – Dog nej! Du, du selv har slået mit håb til jorden!"

Han dækkede fortvivlet sit ansigt med begge hænder.

"Beviser mangler jeg rigtig nok, men ikke overbevisning! Fat dig, Victorin! Du trænger til ro! Frem for alt er betænksomhed

nødvendig. Derfor skal du nu hvile ud – i morgen vil vi udveksle, hvad vi ved og hvad vi føler."

Det kostede møje at få ham til at finde sig i dette. Dog havde han næppe kastet sig i sengen, førend hans legemlige træthed og udmattelse overvandt hans sinds uro. Han sov hårdt ind. Cecil besørgede nu i al hast en fuldstændig klædning, som han lagde foran for sengen.

Victorin sov endnu, da Cecil den følgende morgen trådte ind i hans værelse; dog stod broderen næppe ved hans seng, førend han vågnede. Han rakte Cecil hånden og så halvsmilende på ham med et vildt blik.

"Jeg har haft en forfærdelig, men dog herlig drøm," begyndte han, idet hans stemme bestandig blev heftigere. "Jeg drømte, at jeg så tante Coelestine på et brændende bål. Luerne brændte vel mit legeme en smule med, men jeg blev dog så let om hjertet! Vover du end ikke sandfærdig at udlægge denne drøm, Cecil, så skjul i det mindste ikke sandheden for mig! Barmhjertige Gud! i hvilket øjeblik ser vi hinanden igen!"

"Hvor kommer du fra? Hvad har ført dig hertil? og i en sådan tilstand?"

"Min beklemte samvittighed!"

Han sank hen i dybe tanker. Cecil ville tale. Victorin holdt ham hurtigt hånden for munden og råbte: "Ti! jeg vil i forvejen skrifte alting – alting for dig! I skal lære at kende mig ganske; min mund skal frivilligt bekende alt, for at man ikke siden skal kunne sige, at jeg indretter mit udsagn efter omstændighederne.

Jeg er opdraget i huset hos en værdig præst. Han kaldte mig Victorin de l'Orbe, og fra min spædeste ungdom blev det mig

sagt, at mine forældre var døde tidligt, mine nærmeste pårørende draget til Tyskland, og at en bestemt årlig kostsum blev udbetalt for mig af en købmand i Marseille. Jeg modtog en meget god opdragelse; man tilstod mig fuldkommen brug af en anstændig frihed. Kun blev jeg, som det hed, efter min families befaling holdt meget strengt til at lære det tyske sprog. Heller ikke blev det mig tilladt at gå i krigstjeneste, som dog en ungdommelig tilbøjelighed, opflammet ved mit fædrelands stilling, stadig lokkede mig til. Kun ugerne valgte jeg en anden bestemmelse. Min plejefader var allerede længe død; min bankier i Marseille nævnede mig, på mine hyppige efterspørgsler om mine pårørende, endelig dit hus og fornemmelig tante Coelestine, der med tiden ville give mig den fornødne oplysning. Jeg erindrer mig at have i min barndom set hende som nonne i et senere ophævet kloster, ikke langt fra den bondeby, hvori jeg blev opdraget.

Jeg skrev til hende, for jeg ville vide, hvad jeg kunne håbe af fremtiden. Efter nogen tids forløb indbød hun mig til at begive mig herhen; de nødvendige rejsepenge blev mig tilstillet; jeg føjede min egen lille kapital dertil og rejste. Ved min ubemærkede ankomst – for jeg steg af i dette værtshus – kom vor tante mig alvorlig, men dog artig i møde. Hun gjorde mig foreløbig bekendt med det indre i huset, med forholdene mellem dets indvånere, og forestillede mig derpå for familien som en slægtning af dem.

Husfaderen modtog mig venligt, dog blev han i løbet af de måneder, hvori jeg opholdt mig i hans hus, stedse mørkere og mere fordybet i sig selv. Din stille, næsten stumme moder holdt mig, med sin høflige kulde, langt fra sig, hvilket, som Monica

senere forsikrede mig, kunne have sin grund i mistro, men ikke kom fra hendes hjerte, der ikke ville nogen ilde.

Således levede jeg i lang tid i uvirksomhed, uden at få nogen oplysning hverken om det forbigangne eller om fremtiden. Tanten, al hendes kulde og strenghed uagtet, ytrede i sin hele handlemåde noget så omhyggeligt, så altid ens, så højst retfærdigt, at jeg følte mig tilbøjelig til at skænke hende min hele højagtelse og velvilje; dog vidste hun altid at undvige mine spørgsmål: Hvad skal jeg gøre her i huset? – Leve, vinde agtelse og kærlighed! – Men til hvad øjemed? – Til det største! – Og det er? – Lykke og retfærdighed! og så fremdeles. Jeg ville næppe have ladet mig nøje med dette, havde jeg ikke frygtet for, ved mere påtrængende spørgsmål at forkorte mit ophold der. Den blide, uskyldige Monica, hendes sørgelige bestemmelse, som straks blev mig meddelt, hendes rene, barnlige tillid, havde allerede forviklet mit hjerte i kærlighedslænker. Jeg kunne frit omgås hende, undertiden tale alene med hende. Om vor tante nu tillod det for at forunde mig en adspredelse i det skumle hus, eller måske også for at aflede mine blikke fra andre genstande, ved jeg endnu ikke. Hun gentog blot Monicas uforanderlige skæbne for mig. 'Det har fra det øjeblik af, da hun blev født, været hendes faders bestemte vilje, og er en sørgelig nødvendighed,' således lød hendes evige omkvæd. For mig var disse gentagne erindringer lige så mange påmindelser om at unddrage det bange offer sin skæbne. Til mig satte hun i begyndelsen kun lidet håb, men dig, hendes elskede broder, lærte jeg snart at elske som hendes beskytter – således kaldte hun dig. Vor tante havde allerede tidligere henvendt min opmærksomhed på dig. Du syntes at være hende kær, men din

uhyre ødselhed, og de mange fordringer på dig, som indløb til din fader, den letsindighed, hvormed du forskertsede din tid, alt dette krænkede hende dybt. Dagligt udbredte hun sig over det i de smertefuldeste udtryk. Det blev mig tydeligt – tilgiv mig det, Cecil: at Monica havde kun det at vente af dig. Jeg besluttede at redde den elskede pige, men på hvad måde? Mine små, sagte hentydninger fandt ingen genklang hos vor tante. Monica, som hendes moder havde indgydt en mistro imod mosteren, som jeg ikke kunne dele, ville på ingen måde tilstede, at jeg opdagede hende min hensigt. Hendes grunde fortav hun for mig. Det er et skønt træk i det yndige væsens karakter, at hun aldrig taler ondt om nogen, selv hendes pårørendes svagheder synes at være hende hellige; kun mod sig selv er hun streng. Jeg havde vel lagt mærke til, at jeg, når det angik min egen person, kunne virke på tanten, men derimod aldrig når talen var om nogen anden. Den sindssvage moder blev ikke spurgt. Den egensindige fader var, uden at han selv ret vidste det, aldeles afhængig af tanten. Hun alene stod rolig og sagtmodig, uafhængig af enhver, men beherskende alle. Kun tanken om min fremtid syntes at udøve en magt over hende, som jeg ikke kunne rime sammen med hendes kolde, selv mod mig højst sjældent smeltede strenghed. 'Kun min formynderpligt mod dig har jeg taget med mig ud af verden,' sagde hun mere end en gang til mig. 'Jeg har tilsvoret din moder ved hendes dødsseng at tilkæmpe dig den lykke i livet, som en frygtelig tilskikkelse skilte hende ved.' Derfor vil jeg søge at erholde det af hendes samvittighedsfuldhed, som hendes kolde hjerte ikke ville tilstå mig. Ak! Mit flammede kun så meget des hedere. Monica måtte være min; så, det følte jeg i

mit inderste, skulle ingen dødelig rive hende fra mig. Var vore skæbner først fast forenede, måtte vel faderen og tanten give efter. Den elskværdige pige var ganske min, førend hun selv vidste det. Hendes upasselighed forkyndte først mig, og jeg hende, at hun var moder. Afbryd mig ikke, Cecil! Jeg er snart færdig. Hun blegnede og jeg jublede stolt, sikker på mig selv og på alle følger, ak! jeg bildte mig det kun ind – næsten med glæde betroede jeg tanten, at Monica var min viv. Et ord af hendes mund sønderknuste min drømte lyksalighed.

Hun blev forskrækket, betragtede mig tavs med gennemborende blik og sagde mørkt: 'Jeg vil ikke håbe … Afsindige! Monica er din søster!'

Jeg stod som livløs for forfærdelse.

'Er det sandt?' hviskede hun betænksom, sagtmodig som ellers, og greb mig om de sitrende hænder: 'sagte! sagte!'

'Monica!' åndede jeg stammende frem, 'er min hustru for Gud, og moder!'

Hun stirrede i dybe tanker på gulvet, hen for sig, og jeg – jeg dåre, troede i det øjeblik at ingen større brøde nogen sinde kunne tynge min samvittighed.

'Tab blot ikke modet,' sagde hun sagte og vinkede mig at gå. – Jeg tyede hen til et ensomt sted; det var nat i min sjæl. For at have begået en forbrydelse, sagde jeg til mig selv, må man forud vide at erkende den. Naturen har ikke skræmt mig tilbage, mod den kan jeg ikke have syndet. Min brøde beror altså kun på min egen og på verdens mening; formår nu blot min egen overbevisning om mit rene sindelag at svække den første, og lykkes det min forstand at forebygge, at en anden kommer til orde, så ser jeg jo en havn for mig. Kun må Monica aldrig erfare

vort slægtskab. Pigens ømme samvittighed vil ligge under, hvor mandens friere ånd føjer sig modigt i nødvendigheden. Alene ved flugt og evig tavshed mægter jeg at redde hende, os begge og vor borgerlige tilværelse.

Med fatning trådte jeg atter ind til tanten. Hun så alvorlig og mørk på mig. Jeg fremstillede hende frimodig mine anskuelser.

Hun rystede med hovedet. 'Romanhelt!' sagde hun bittert; efter en lang, ængstelig tavshed blev hun ved: 'Faderen kender dig. Moderen aner, hvem du er! En flugt vil dræbe dem begge, og *jeg* – jeg ved jeres hemmelighed, dit ugudelige forsæt! tør du bringe mig, religionens indviede datter, til fortvivlelse? Turde jeg tie, og lade jer henleve i jeres synder? Umuligt! og du! afsindige! vil du blive lykkelig? Når din lidenskab dunster bort, og forbrydelsen ligger afklædt og blytungt på det udbrændte hjerte, og fylder det med ækelhed og gru, vil græmmelse fortære dig, hvis du tier, og dræbe din hustru, hvis du taler. Derfor vælg glemsel og ikke fortvivlelse!'

'Hvad er Deres mening?' spurgte jeg med et lettere åndedrag.

'Tavshed!' sagde hun alvorligt, 'og dernæst død i stedet for flugt. Lad frugten af din forbryderske kærlighed være det eneste offer. Bliv ikke bleg! Ville jeg foreslå dig en forbrydelse? Deler jeg ikke denne dåd med dig? Hvorledes? Så selvtilfreds med din forstandige beregning trådte du ind til mig, og du bæver tilbage for den endnu forstandigere, fordi din lidenskab forblinder dig. Kan den fader beskyldes for mord, som i sin sjæls angst råber til fødselshjælperen: Tænk ikke på barnet, red kun moderen. Her er mere end *ét* liv, mere end livet selv at redde: Din lykke og en hel families ære og fremtid."

Dybt grundende hørte jeg på hendes ord; angstens furier trådte atter sagte ud af mit hjerte, for så meget desvissere senere at dele det imellem sig. Tanten sejrede over min afsky. Jeg måtte gøre en rejse for at skaffe mig et middel, som, forsigtigt anvendt, kunne frembringe den ønskede virkning. Tavs flyede jeg min tante pulveret. Hun havde måttet love mig selv at overtale Monica. Med en bange følelse, dog kun for hende, gik jeg op på mit værelse. Det fromme, kloge væsens overtalelser havde bragt mit hjerte til at tie. Den næste morgen trådte hun ind til mig. 'Monica er i haven!' sagde hun, 'gå ned til hende; her har du pulveret! Jeg har overvejet det bedre; kun kærlighed formår at sejre i en sådan strid. Nævn ikke mit navn! Dog kan det ikke være andet, så sig hendes i øvrigt alt!"

Jeg fandt, at hun havde ret, og gik ned. O, min Gud! med hvilke følelser! Cecil! fritag mig for at gentage en samtale, hvorpå tanken alene kan bringe mig til fortvivlelse! Jeg måtte sige hende alt. Hvorledes kan jeg beskrive det rene væsens forfatning, som med ét, uden redning, fornemmede sig besmittet med en aldrig anet forbrydelse! Det lykkedes mig, først efter megen anstrengelse, at bringe nogen klarhed i hendes sjæls tåge. Vor nødvendige, evige skilsmisse og hendes klosterløfte lå hinanden kun alt for nær, til at hun ikke nu for første gang skulle have kastet øjet på denne havn med trøst og håb. 'Du er min skæbne først blevet mig tydelig,' sagde hun med næppe hørlig stemme, 'men – oh! Victorin! kunne du forråde min salighed.' – Dog forudfølelsen af den skændsel, som ventede hende, frygten for ikke en gang at blive antaget i det nu ønskede kloster; mine forestillinger af den virkning, en sådan opdagelse måtte gøre på fader, moder og tante, gjorde hende

endelig følelsesløs for det græsselige, som hun blev anmodet om. Uden tårer, uden ord, stum som graven, lod hun sin ene hånd omfatte det ulyksalige pulver, idet hun med den anden betydede mig, at jeg skulle gå.

Jeg måtte adlyde; i heftig bevægelse trådte jeg trøstesløs atter ind til tanten.

'Har du din fatning?' udbrød hun, 'fat dig!'

Hun drog mig ind med sig i faderens kabinet.

'Han må på øjeblikket rejse,' sagde hun til den forberedte mand, 'erkend og velsign ham!'

Forbavset og forvirret sank jeg ned for hans fødder; næppe formåede jeg at fremstamme det ord:

'Fader!'

'Min bedre, miskendte søn!' sukkede han svagt, 'rejs lykkeligt og med min velsignelse! Hvad jeg kan gøre for dig, skal ske!'

'O, fader!' råbte jeg, 'sig mig!' – Jeg ved ikke selv, hvad jeg ville spørge om; han faldt mig hurtigt i talen.

'Din tante vil sige dig alting! Lev vel!'

Han kyssede mig med tårefulde øjne.

Tanten drog mig atter ud af værelset.

'Du må rejse, og straks,' tog hun hurtigt ordet, 'alting er færdigt; jeg vil pakke dit tøj sammen, tag afsked med Monica for evigt; nu vil klosteret dog være hende en velgerning.'

Jeg ville gøre indvendinger; bydende, som den, der følte, at jeg nu ganske var i hendes vold, men dog venligt, vedblev hun rask: 'Adlyd mig, Victorin, og vid, at jeg kun er beskæftiget med din lykke! Gå herfra til Gøttingen; gør dig umage for at lære at kende din broder; alle efterretninger om ham bliver stedse ubehageligere. Sørg før, at han ikke aldeles sætter den formue

over styr, der tilhører dig som den ældste søn af huset! Han har snart sat mere end sin faderlige arvedel til; det er på høje tid, at hans fader endelig gør alvor af sin trussel at gøre ham arveløs. Lad dig ikke føre bag lyset af ham; tro ikke hans indsmigrende væsen! Glem heller aldrig, at han er din lykkes fjende; læg nøje mærke til ham, og forstå mine vink! Og nu – gå til Monica.'

Således omtrent talte hun, måske endnu bitrere. Jeg gav kun lidet agt på hendes ord; mit hjerte og min sjæl var allerede for længe siden hos den stakkels lidende, som jeg for stedse skulle forlade. Hvorledes jeg fandt hende, hvad vi talte sammen, på hvad måde jeg forlod hende: dette står alt sammen dunkelt og forvirret for min sjæl; men fuld af denne forudfølelse ilede jeg i forvejen op på mit værelse. Der skrev jeg hende til, hvad jeg ikke kunne få over mine læber. Jeg opbød alt for at indgyde hende det mod, som jeg ikke fornemmede i min sjæl; jeg besvor hende at skåne sit liv, og anbefalede hende forsigtighed. Hos hende selv kunne jeg næppe få et ord frem; tanten rev mig ud af hendes arme.

Først på vejen til Gøttingen vendte min besindighed tilbage. Ak! nødvendigheden af dette skridt blev mig kun alt for tydelig; nu da jeg en gang var borte, velsignede jeg vor tantes venskabelige vold. Dybt i min sjæl kaldte jeg hende min, *vor* frelser; jeg havde anråbt hende om at være Monicas moderlige trøster; jeg tvivlede ikke på, at hun jo ville holde sit ord. Ak! men hvor ofte bragte blot en tanke på det forladte offer min hele fortvivlelse tilbage! Jeg turde ikke mere se mig tilbage, og så med anstrengelse fremad, fremad for mig. Gøttingen var altså mit bestemmelsessted, indtil vor tante besluttede det anderledes; og der skulle jeg – således kom det mig i det

mindste for – første gang i mit liv give mig af med at være spion. Lå dette ikke tydelig i de sidste ord, tanten havde ladet falde; de klang næsten, som om hun ønskede, at jeg skulle endnu dybere indvikle min broder. Hun havde allerede tidligere talt i en lignende tone. For første gang studsede jeg. Da måtte hændelsen, få mile fra Gøttingen, føre mig sammen i rejsevognen med en temmelig nøje bekendt af dig, min Cecil! Jeg lagde ingen dølgsmål på den mening, man havde påtrængt mig, angående dig; det unge menneske var ikke en gang din ven, dog billig nok til varmt og soleklart at bevise, at alle bagvaskelser fra dit hjem her i nærheden af dig enstemmigt ville erklæres for ondskabsfulde løgne. Den skønne heftighed, hvormed han talte en uskyldig forurettets sag, som han ikke en gang stod på en særdeles god fod med, beviste hans sandhedskærlighed, ja måtte gøre mig til skamme og opvarme mig for en broder, som mit hjerte nu dobbelt drog mig hen til. Nu var det blevet mig en fornødenhed at have dig kær, at udgrunde dine forhold til dit faderlige hus. Jeg ankom; jeg spurgte straks din bopæl op og ilede uden opsættelse derhen. Da trådte du just ud af husdøren uden at lægge mærke til mig, og gik mig langsomt forbi. Jeg forskrækkedes for mine egne træk; jeg troede at se Monicas fordærver for mig; dog fattede jeg mig hurtigt og fulgte efter dig. Du har vist ikke glemt vor stedse hjerteligere samtale. Hvor hurtigt blev du mig kær og dyrebar! Allerede førend jeg kendte dig, havde jeg besluttet ikke at gøre indgreb i din lovlige ret, jeg ville kun vinde din kærlighed. Derfor bragte jeg dig straks den børs med, som tanten havde lagt mellem mit tøj; en dunkel følelse sagde mig, at den egentlig hørte dig til. Min lille kapital fra Frankrig af havde jeg endnu

liggende urørt, og næppe var jeg blevet af med de pånødte, uretfærdige penge, førend jeg følte mig fri, førend den hurtigt men billigt opstigende mistanke mod tanten, med hensyn til dig, med uvilje rev mit hjerte fra hende. Du – det følte jeg nu med levende overbevisning – ville vist opstå som Monicas beskytter, hvis hun endnu skulle behøve én. Jeg turde ikke mere se hende; jeg vovede ikke en gang at give mig til kende for dig. Jeg følte, der måtte under sådanne forhold altid blive noget fremmed imellem os, der igen ville rive os fra hinanden. Hvad skulle jeg gøre i et land, hvor jeg måtte undertvinge de helligste følelser, hvor kun lovstridige, vanærende bånd endnu holdt mig tilbage? Alt dette fo'r utydeligt gennem min sjæl, og, endnu før vi skiltes ad, var min flugt næsten afgjort. I nattens ensomhed, da det synspunkt, hvorfra mine betragtninger tidligere gik ud, nemlig fra tantens anskuelser – nu en gang var forrykket, trådte hendes handlemåde stedse mistænkeligere for min sjæl. Gud! havde hun også ført mig bag lyset; hvis jeg ikke er Monicas broder! – dog din faders egne ord, dine overtydende træk! Hvad hensigt kunne hun vel også have dermed. Ak! Jeg kan ingen udgrunde! O, Cecil! var jeg kun ikke Monicas broder!

Jeg måtte unddrage mig selv en sådan forvirring. Jeg berettede vor tante straks min beslutning at tage til Amerika, uden dog at have mod til at lade min mistanke skinne igennem mine ord; og du fandt mig allerede ikke mere. Gud være lovet, mit forehavende blev ikke udført.

Således som rovfuglen svinger sig langsomt, i stedse mindre kredse om genstanden for sin attrå, så vankede jeg i begyndelsen om fra by til by i de yderste dele af Tyskland, som jeg så gerne ville fly og dog ikke kunne forlade; stedse nærmede

jeg mig, mod min vilje, mere og mere trolddomspunktet for alle mine tanker. Jeg måtte – en stemme i mit inderste påbød mig det – afvente udfaldet på Monicas skæbne. Da først ville jeg forlade hendes fædres land, atter blive glad, arbejde, fortjene! Nu kunne jeg det ikke; skønt min lille kapital, som jeg ikke sparede på, næsten ganske var hensmeltet.

Da læste jeg en gang anmeldelsen af mordet i en offentlig tidende. En dunkel forudfølelse af noget endnu skrækkeligere fo'r isnende gennem mine årer. En feberkulde rystede mig. Jeg fik min besindelse igen på et sygeleje. Utålmodighed og sjæleangst forværrede min tilstand; da jeg endelig fornemmede mig så vidt helbredet, at jeg kunne gå ud igen, var jeg næsten en betler; mine penge var brugt op; min vært havde pantsat mine klæder; dog tabte jeg ikke modet, jeg ville her hen. Det lykkedes mig uden at forråde mig, at gøre flere spørgsmål. Monicas fængsling, hendes bekendelse, trængte på ny med bedøvende sønderknuselse til mit inderste. Og nu, atter bragt til mig selv, efter en månedlang kamp mellem den forstyrrede natur og min faste vilje, med kræfter, som kun er lånt af fortvivlelsen, kommer din broder, Cecil, fra et fattighospital for at dø her som misdæder!"

Cecil slog sine arme omkring ham.

"Min dyrebare broder," sagde han, "det skal mit hjerte altid erkende dig for! Dig havde den skændige kvinde altså også udset til sit offer! Nu håber jeg mere end nogen sinde at redde vor søster. Meget bliver mig nu tydeligt, men du – du skal ikke dø som en forbryder –"

"Ti!" råbte Victorin, "jeg vil være, hvad jeg er! Født i skændsel, vil jeg også dø deri. Giv mig klæder, at jeg selv kan fremstå for

retten!"

Cecil stræbte kun forgæves at berolige ham, som Dreves, efter hvem der allerede for længst var sendt bud, trådte ind i værelset. Synet af denne fremmede mand, den ulykkelige piges defensor, hans besindighed og hans anseelse virkede veldædigt på Victorin, der måtte love at føje sig i hans anskuelser. De rådførte sig roligt med hinanden og skiltes derpå ad.

Dreves – med en jublende følelse, som han næppe kunne skjule – begav sig, ledsaget af Cecil, til Monicas fængsel.

Advokaten ville tale, men han kunne ikke; grædende faldt han hende om halsen. Cecil sank næsten for hendes fødder.

Hun betragtede dem begge forskrækket.

"Vi ved alt," udbrød Cecil, "alt, hvad din ømme, rene følelse ville tage med sig i graven! Vor broder, Victorin er, er her."

"Kære, gode, kun alt for ædelmodige barn," fremstammede Dreves, "dølg nu intet mere for os; vi kan dog gætte os til alt; giften har De fået af ham. De har ikke forgivet Deres moder!"

"Jo! jo!" sukkede Monica mørkt.

"Kære søster! Nu gælder det ikke mere dig alene, men også den stakkels Victorin! Vil du ikke hans død, så giv heller ikke slip på dit liv! Fremturer du i dit forsæt, stiller han sig endnu i dag selv for retten. Vi vil ikke kunne afholde ham fra det!"

"Jeg har myrdet mine forældre!" tog Monica ordet med tårer. "Havde de også oplevet denne dag, ville da ikke frugten af deres datters blodskændende kærlighed, ved sit blotte syn have dræbt dem! Det kærlige forsyn ville, ved en pludselig fremmed misgerning, spare mig for denne synd, men ikke for dens straf; derfor tilskikkede det mig denne fortjente beskyldning. Således

skal jeg dø roligt og med rette; det er Guds finger; det samme værktøj, hvorved min moder døde, blev fundet hos mig."

"Guds finger!" råbte Dreves. "Straf i stedet for belønning! Nej, barn! For at dræbe Deres livsfrugt, er dette pulver leveret Dem, det kan De ikke nægte; men De overvandt denne fristelse og styrtede således i ulykken!"

"Jeg har taget imod det, fordi jeg ikke kunne andet. Jeg formåede ikke at gendrive den ulykkelige forblindede; men jeg har ikke et øjeblik vaklet. Jeg har aldrig villet betjene mig af det. Cecil, bed Victorin tilgive mig. Jeg kunne ikke gøre det, og jeg håber, at jeg også derved har væltet en byrde fra hans hjerte. Sig ham, at hans navn aldrig er kommet over mine læber, at han selv nu først har løst min tunge, og at jeg ikke har afsagt den bekendelse, hvorved jeg er blevet rolig, et eneste øjeblik tidligere, end jeg var overbevist om, at han ikke kunne blive forviklet i min skæbne med; først da var jeg enig med mig selv og bestemt."

"Og hvorfra havde De den overbevisning, barn?" råbte Dreves. "Nu må vi vide alt!"

"Få kun Victorin bort herfra igen, og jeg vil ikke dølge noget for Dem. Intet kan forråde ham mere. Man havde så pludselig, så voldsomt gennemsøgt mine klæder. Jeg frygtede for, man ville vende op og ned på alting i mit lille kammer, hvilket vist nok også er sket. Nu besad jeg kun en eneste seddel fra Victorin, hvori han havde taget afsked med mig for evigt og tillige nævnet det ulyksalige pulver deri. Oh! alligevel var denne seddel mig så dyrebar, så dyrebar! men hvor skulle jeg forvare den? Ingen af mine gemmer, selv ikke mine klæder, ikke min natlige ro var sikker for tantes undersøgelser, i det mindste var

jeg bange for det. Derfor begravede jeg den dybt nede i en urtepotte med et myrtetræ, som var mig så særdeles kært. Jeg havde en gang hørt fortælle, at brudene smykkede sig med kvistene af det. Hver morgen læste jeg hemmeligt min seddel og skjulte den derpå igen i urtepotten. Da nu mine forældre var begravede og jeg blev ganske alene tilbage med tante, hvis blotte syn indgød mig en gysen, faldt det mig pludselig ind, som jeg så postvognen køre forbi, at jeg havde dog endnu en beskytter i verden; jeg besad desuden en lille pung med penge, som min moder lidt efter lidt havde puttet til mig, og som jeg havde skjult et steds. Jeg besluttede straks at sætte mig på postvognen; jeg ville fortælle Cecil alt; her så jeg jo dog kun skændsel og død for mig. Jeg tog forsigtigt en kappe om mig og flygtede ubemærket ud af huset. Ak! i min angst og il glemte jeg, til alt held, Victorins seddel. Men jeg blev snart indhentet og kom aldrig mere op på mit kammer. Tanken på min blomsterpotte voldte mig i min ensomhed den største kval, og jeg gjorde mig selv i mit inderste det løfte, når jeg dagligt blev plaget med spørgsmål angående min forfører, som de sagde, at jeg ville tilstå den største misgerning, hvori jeg fandt mig skyldig, nemlig i mine forældres død, når det kun ville lykkes mig at fjerne al mistanke fra Victorin. Da bragte den gode, barmhjertighedsfulde læge mig urtepotten. Jeg kunne næppe vente på at jeg blev alene, førend jeg undersøgte den. Men ved mit ubehændige, ængstelige hastværk faldt potten samt træet ned og begge gik i stykker; dog Gud være lovet, sedlen var der endnu; jeg tilintetgjorde den i samme øjeblik. De sønderbrudte kviste, hvoraf jeg en gang havde drømt at skulle flette mig en brudekrans, lå nu afrevne, ligesom færdige for mig; da blev det

mig så meget des klarere, at jeg var trolovet med graven. Uforsagt udtalte jeg min bekendelse og flettede i løndom min brudekrans."

Alle tav bevægede. Endelig spurgte advokaten, hvis skarpsindighed intet ord var undgået:

"Deres tante indgød Dem allerede da en gysen?"

"Har jeg sagt det?" spurgte Monica lidt forbavset.

"O, skjul os intet, bedste søster!" råbte Cecil. "Hun har krævet mig til regnskab for falske beskyldninger! Vil du, at jeg skal falde som et offer for hendes ondskab, hvis ikke masken bliver revet af hende? Sig, har du også haft mistanke til hende?"

"Det er Deres pligt, mit barn," tilføjede advokaten, "mod Deres broder, mod Gud og staten!"

"Min stakkels moder har allerede længe haft mistanke til hende; ak! *hun* var ikke sindssvag, kun syg, udharmet, lidende. I de sidste år ville hun intet nyde, uden hvad jeg havde lavet. Hun vidste vel hvorfor; den sidste aften før hendes død, just som jeg havde lavet hendes mad, kaldte tante mig bort derfra; jeg tænkte heller ikke på noget ondt, og gik straks; for det var en så umistænkelig ret! Siden er det faldet mig ind, at hun vist nok må have ombyttet saltkarret, for –"

"For Guds skyld, mit barn; og det har De fortiet?"

"Jeg ville ikke angive nogen pårørende, ikke noget menneske! Jeg kunne jo også have taget fejl. Hævnen hører Gud til, og straffen udebliver ikke! Det ser jeg på mig selv! Ak! hendes død kunne dog ikke gøre min stakkels moder levende igen!"

De forlod det tålmodige offer med de ømmeste kærtegn. Glædestårer trillede ned af advokatens kinder. De begav sig atter til Victorin. Deres beretning lettede hans ængstede

tilstand, i samme forhold som sagen antog et lovstridigt udseende med hensyn til ham. Advokaten pønsede på, hvorledes de skulle give deres udsagn en vending, som kunne gøre hans andel deri mindre forhadt. Victorin forkastede med stolthed dette tilbud; tværtimod skulle ydermere hans beretning og anskuelse tjene til at udvikle det forefaldne des tydeligere. En omstændighed bragte ham til at studse; nemlig den gift, som var fundet hos Monica.

"Men hvorfor," spurgte han, "har man ikke nøje undersøgt dette pulver? Det kunne intet voksent menneske dræbe!"

"Det er arsenik!" svarede Dreves.

"Jeg gad dog nok se det."

Det blev snart skaffet til stede. Victorin genkendte straks omslaget, men det ganske hvide pulver var ikke det samme. Han bragte den omstændighed i erindring, at tanten havde haft det en hel nat i sin forvaring. Alle tre stod forstenede over dette fruentimmers ondskab.

"O," udbrød Victorin på en gang med høj jubel. "Hvor frygteligt har hun ført os alle bag lyset, mig også, måske hendes svoger selv! Hvis vor lighed kun skulle være et naturspil og Monica ikke min søster?"

Vennerne slog deres øjne til jorden.

"Velan da, ved den evige Gud!" blev han fnysende ved: "jeg vil rive masken af hende. Intet hensyn til mig, det siger jeg jer. Den skændsel, jeg deler med min søster, er min stolthed!"

Efter lang rådslagning, hvori Victorin blev sejrherre, trådte advokaten for den kriminelle domstol og forelagde denne alle forhold. Alle gyste for den afklædte sandhed. Men på hvad måde skulle denne snedige, kloge kvinde blive bragt til en

lovformelig bekendelse? Kun ved overraskelse ville det være muligt, mente advokaten. Alle hendes misgerninger, som man kendte, skulle forelægges hende. Selv ville han træde op imod hende, Cecil samtidig som anklager ved hans side. Deres beretninger skulle have det udseende, som om de alene var grundede på begge søskendes udsagn og de undersøgelser, advokaten havde anstillet. Først da, når den forhenværende klostersøsters kolde besindighed truede med at tilintetgøre deres bestræbelser, skulle Victorin pludselig træde frem som vidne, for Dreves forudså ganske rigtigt, at hun ville søge et smuthul bag hans fraværelse, som hun troede var i Amerika.

Således gik det også for sig. Victorin måtte opholde sig i nærheden, så han kunne høre alt, uden dog at blive set.

I sort dragt, med et hvidt klosterligt korsklæde om panden, alvorlig, kold og med fatning trådte hun ind i salen. Hendes blege ansigt var roligt, hendes store, sorte brændende øjne gennemtrængte hver genstand, som de faldt på. Mørk, uden at forandre træk eller stilling, hørte hun på alt. Intet udvortes spor, intet blad papir vidnede om hende. Den i portrættet fundne skrivelse fra hendes søster hørte hun med synlig fortrydelse og, som det lod, med undertrykt følelse. Ombytningen af saltkarret, Victorins mening om søskendeparrets allerede tidligere forfølgelse, som han skulle have meddelt Cecil i Gøttingen, hendes forsøg på at forgive den sidste: Intet blev glemt.

Hun benægtede alt:

"Planen til min fordærvelse er ikke ilde anlagt. Altså fra den moder af, som jeg med kærlig omhu plejede, er hendes fjendskab mod mig gået i arv til børnene. Min sag taler alene de

ærbødige, kærlighedsfulde breve, som Victorin og Cecil selv har skrevet mig til. Den første har set min dåd og vandel i den senere tid. Han kunne vidne for mig; men han er langt borte. Men hvad har jeg at frygte for? Gud våger! Han taler til jer i min rolighed. Kun to anklagere er opstået imod mig, hvoraf den ene er et ungt menneske, hvis fader, uden min forbøn, for længst havde gjort ham arveløs, hvilket hans advokat selv må bevidne; og den anden en sig selv modsigende forbryderske, som nu søger at vælte en misgerning, som hun selv har bekendt sig til, på mig; to utaknemmelige søskende, begge mine fjender. Men deres blotte ord kan ikke dømme mig. Ikke et eneste vidne kan de opstille imod mig!"

Alle var som slagne med tavshed. Da trådte Victorin ind, med et endnu frygteligere udseende end nogen sinde før, endnu blegere af afsky og forbitrelse.

"Jo! jo! djævelske kvinde!" udpressede han med anstrengelse, "for jeg er her. Mig har du også forgivet. Vel ikke mit næsten ødelagte legeme, men min bedre sjæl! I stedet for at lindre og forsone min uvilkårlige brøde, ved den religions kraft og trøst, i hvis dragt og glorie du indhyller dig, har du vildledet mit forfærdede gemyt med forføreriske, hjerteløse overtalelser, forjaget alle faderlige og naturlige følelser, og forvandlet med den gift, som du rakte os, de kærlighedsfuldeste fornemmelser til Helvedes anger. Og ikke engang tilfreds med at gøre mig til mit barns morder, forvekslede du giften, for også at besvære min samvittighed med den ulykkelige moders død. Dog, jo! Gud våger: hendes sejrende dyd, som ikke et eneste øjeblik bukkede under for din djævelske fristelse, har reddet hendes liv, for nu at kunne vidne mod dig; jeg rakte hende giftpulveret,

som du i forvejen havde forbyttet med et endnu stærkere; er jeg en misdæder, har du alene gjort mig til det. Forbandet være du og den dag, hvor jeg først så lyset! Forbandet den moder, som overgav mig til din varetægt!"

Han ville endnu være blevet længere ved, men allerede straks ved hans frastødende udvortes styrtede det hidtil urokkelige stenagtige væsen pludseligt sammen i sig selv. Hans sønderrivende tale oplivede atter hendes træk med den vildeste forfærdelse.

"Ti, ulykkelige!" udstødte hun, idet hun med den sidste anstrengelse af sine kræfter hævede sig i vejret: "*Jeg* er din moder! Alting er jo kun sket for din skyld! Måtte vi således gensidigt styrte hinanden i fordærvelse. Ja! Gud våger! Jeg er alene skyldig!"

Hun vaklede ud af salen. Rettens betjente fulgte hende; dommeren tænkte ikke en gang på at benytte det første øjeblik til et vidtløftigere forhør, så stor var den almindelige forfærdelse. Victorin var, ved hendes første ord, sunket sanseløs til jorden. Man måtte bære ham bort. Advokaten og Cecil, begge lige bedøvede, ledsagede ham. Alle skiltes ad i tavshed.

Bekendelsen var nu gjort. Monica, skønt svanger ved en forbrydelse, havde dog bragt denne i forglemmelse. Alle troede at se en glorie af uskyld om hendes hoved. På rettens befaling skyndte hendes defensor sig at forkynde hende hendes frihed og at foranstalte hende en muntrere våning og bedre pleje. Han forefandt adskillige fruentimmer i fængslet. Hendes heftige gemytsbevægelse, hendes indvortes sjælekamp, som ved de nye begivenheder på ny var vakte, havde påskyndet hendes desuden snart forventede nedkomst. Fødselstimen var for hånden; men,

alle forestillinger uagtet, kunne man ikke bevæge hende til at forlade fængslet.

Dreves ilede hurtigt til den ulykkelige fader, hos hvem han fandt Cecil. Victorins afmagt var forbi; dog lå han endnu i en heftig feber; han kendte ingen og talte vildt.

En retsbetjent opsøgte advokaten i Victorins værelse; i ethvert usædvanligt tilfælde plejede man i den lille by at spørge ham til råds. Man lod ham vide, at jomfru Agathe på en gang havde tabt mælet. Fra det øjeblik hun forlod domsalen, havde hun ikke talt et ord. Hun gav kun ved tegn til kende, at hun ønskede at skrive; man var uvis, om denne hændelse var en følge af den voldsomme bevægelse, hendes hele væsen var sat i, eller om hun kun havde fattet denne beslutning for at befri sig for alle besværlige spørgsmål. Efter advokatens tilrådelse tilstillede man hende, med den fornødne forsigtighed, det dertil nødvendige.

Cecil ilede til sin søster. Hun var nedkommet med et dødfødt barn. Dets livløshed kunne ikke længere blive hende skjult. Efter en kort styrkende slummer forlangte hun, ligesom hun vågnede, at se det. Med foldede hænder sukkede hun sagte:

"Gud være lovet! Herren hist oppe har gjort det godt! Ved mig er der nu en salig sjæl mere i Himlen – ræk mig dets lille jordedragt!"

Man ville ikke straks føje hende.

"O, plag mig dog ikke mere," udbrød hun. "Nu behøver de dog ikke at være bange for at jeg skal dræbe det."

De rørte, godmodige koner opfyldte hendes begæring; hun betragtede længe, tavs det lille legeme.

"Der!" sagde hun endelig og pegede på et lille syskrin, som man efter hendes første bekendelse havde tilladt hende at gøre brug af, "jeg vil pynte det."

Man rakte hende det forlangte. Hun puslede længe i det, var siden efter længe beskæftiget med det døde barn, lagde det i sin arm, og slumrede ind med hovedet kærligt bøjet ned over den lille døde.

Således fandt Cecil hende; da han blev va'r, at hun sov, drog han sig sagte tilbage. Efter et par timers forløb kom han igen. Hun slumrede endnu. Han trådte forsigtigt hen til sengen, betragtede hende kærligt. Den stakkels Monica var død! I hendes arm, trykket tæt op til hendes bryst, hvilede det nyfødte lig. På hendes hår havde hun selv let henlagt den så længe hemmeligt forvarede myrtekrans. Da svævede Cecils drøm atter langsomt og velgørende forbi hans sjæl.

Søsterens tilkæmpede fred drev hans dybt rørte hjerte hen til den nu dobbelt ulykkelige broder, der endnu stred med alle livets storme. Victorins forfatning unddrog ham endnu bestandig rettens krav på ham. Feberen syntes at tage af; men hans besindelse ville dog ikke ganske vende tilbage. I hans få lyse øjeblikke svævede ham uophørlige spørgsmål på tungen. Cecil lagde ham da altid sin finger på munden. Han veg den hele nat og den følgende dag ikke fra hans side.

Den næste aften modtog kriminaldommeren et skrevet og, i fangevogterens nærværelse, forseglet hæfte fra tante Agatha. På omslaget stod:

"Jeg anråber mine dommere om ikke at springe noget over i disse blade, men at læse alt i den rolige orden, hvori det følger."

Advokaten var just til stede. De besluttede at læse det igennem med det samme. Seglet blev brudt, og følgende, skrevet med en sirlig og fast fruentimmerhånd, tildrog sig snart de tilstedeværendes opmærksomhed:

Søster Coelestines bekendelser.

"Jeg har afsluttet min regning med verden og har følgelig intet mere at fortie. Jeg har tilvejebragt meget ondt, dog er jeg selv måske mindre slet end mine handlinger. En forseelse avlede en brøde; den første brøde en hel række af forbrydelser. Jeg blev drevet bestandig fremad; vende om kunne jeg ikke. En angerfuld stilleståen havde kun beredet mig en hånfuld undergang. Havde jeg slet intet overladt til skæbnen, var mit spil måske ikke tabt.

Jeg er født i Marseille, er den ældste af to søstre og var mine forældres afgud lige til den yngste, ti år efter min fødsel, kom til verden. Fra den time af blev jeg mærkelig tilbagesat. På den måde blev min søster, som man ville tvinge mig til at tilbede, mig lidt efter lidt forhadt. Vi voksede op. – Jeg var en ret dydig pige; for lasten kom mig aldrig så nær, at den kunne bringe mit temperament i bevægelse, og min indvortes fortrydelse og misundelse sårede aldrig det udvortes udtryk af det anstændige. Desuden var jeg den smukkeste: kun mine forældre enten ikke bemærkede det, eller, for at det ikke skulle bemærkes, overgav bestyrelsen

af husholdningen til min virksomhed, hvorved jeg var ligesom fastlænket til husets køkken og forrådskamre. Der skaltede jeg derimod ganske efter forgodtbefindende, og vidste ikke alene ved klogskab og eftergivenhed at stemme husfolkene for mig, men også at tiltage mig et herredømme over min blidere søster, som aldrig vovede, eller rettere aldrig forsøgte at besvære sig over det for vore forældre, ved hvis forkærlighed hun så sig i besiddelse af langt større fortrin, for det var hende tilladt at tage del i alle selskabelige fornøjelser i og udenfor huset, som mine forretninger holdt mig fjernet fra; også blev hun holdt langt bedre i klæder og pynt end jeg. Just derfor blev jeg ikke bemærket af nogen blandt de unge mennesker, som besøgte vort hus; kun en ung tysk handelskommissionær, ved navn Victor S**, som også boede i huset, gjorde en undtagelse fra denne regel.

Han besad selv formue. Intet syntes at sætte sig imod hans frie vilje, og hos mine forældre stod han i megen anseelse. Vi elskede hinanden, og jeg begyndte allerede at frygte følgerne af vor sorgløse fortrolighed, da Victorin, vist nok foranlediget af ham selv, måtte foretage en handelsrejse i min faders forretninger. Endnu havde ingen anet vor

forståelse. Han rejste og blev borte, meget længere, end han havde forudsagt mig det.

Imidlertid kunne jeg ret snart ikke længere dølge min tilstand for mig selv. – Victor vendte endnu aldrig ikke tilbage, og jeg stod ganske alene. Jeg havde kun én veninde, som jeg kunne lide på, og hun opholdt sig ikke i byen. Hun var mit søskendebarn, havde for kort tid siden ladet sig indklæde i et ursuliner-kloster på landet, og var lykkeligvis på det nøjeste fortrolig med priorinden, hvis mangeårige overtalelser endelig havde formået hende til dette skridt. Og så var hun, som klostersøster, i stand til at indvirke ikke så lidt på mine forældre. Det lykkedes mig at bibringe hende efterretning om, hvor meget jeg trængte til hendes bistand. Under påskud af en sygdom, hvori hendes venindes omsorg og pleje var uundværlig, udvirkede hun mine forældres tilladelse til at jeg måtte besøge hende for en kort tid.

Klosteret er en lille verden, som vel ikke besidder den ydres mangfoldige behageligheder, men hvori dog alle de usynlige drivfjedre, som behersker denne, er med endnu større virksomhed for hånden, fordi lidenskaberne der, mere sammentrængte i det menneskelige indre, med mere forsigtighed må virke udenfor det. Der blev lagt en plan til selv

inden for klostrets mure at skille mig ved min hemmelige byrde; det kom kun an på, om jeg kunne erholde tilladelse til at blive der så længe som nødvendigt. Jeg kunne kun med nytte betjene mig af et eneste middel. Jeg meddelte mine forældre mit først her erkendte kald til at tage sløret og udbad mig et år forinden noviciatet grundigt at prøve mit forehavende. På denne måde stod det mig altid åbent, efter Victors tilbagekomst og hans barns fødsel, pludselig at forandre min beslutning og vende tilbage til verden.

Denne lejlighed til at berige den højtelskede Veronika med den største del af min arvepart greb begge mine forældre med en glæde, som kun gjorde de skarpe fornemmelser i mit indre endnu mere bitter. Min kusine havde mig kær og samtidig midler i hænde til nogenlunde at godtgøre mig dette forlis, om det endog virkelig havde været mit alvor at blive nonne. Victorin blev født i en afsides celle. Ingen anede denne hemmelighed, eller ville ane den. Drengen blev betroet til en fattig præst i nærheden.

Imidlertid kom Victor tilbage; jeg elskede ham; mente at han måtte føle, at hans fraværelse og min længsel efter ham havde drevet mig i ensomheden; derfor skrev jeg ikke til ham. Mere end tre fjerdedele af mit stille klosterliv var forløbet. Jeg besluttede nu at

vende tilbage, for, som det hed, at sige mine forældre et evigt lev vel, men i tillid til, at min elskedes offentlige anholdelse om min hånd ville frembringe et ganske andet udfald. Jeg ville overraske dem og trådte uanmeldt ind i værelset til dem. Min fader kom mig med et smil i møde. Han greb den forfærdede Victors hånd, der gjorde en forgæves modstand, og forestillede mig ham som min søsters forlovede. Jeg troede, jeg skulle synke i jorden; dog klosteret og mit ungdomsliv havde lært mig forstillelse. Forræderen vidste altid at gå af vejen for mig. Stolthed og foragt tilstedede mig ikke at nærme mig til ham. Han erfarede ikke, at han var i besiddelse af en søn. Jeg vendte snart igen tilbage til klosteret. Det blev mig kort efter bevilget, ved mine veninders virksomme omsorg, straks at måtte tage sløret. Der var intet andet tilbage for mig at gøre. Opdagelsen af min skændsel ville så intet andet udfald have fået.

Da endelig den dag frembrød, på hvilken jeg skulle indtræde, indfandt mine forældre og min søster sig. Victor havde ikke kunnet undgå at ledsage dem. Den troskyldige, jordiske bruds nærværelse opflammede endnu mere den himmelskes hemmelige harme. Jeg havde en lille foræring af mit verdslige efterladenskab til dem alle. Jeg overrakte min søster, ikke uden

betydning, et kors af kostbare blodrøde sten, og Victor tilbagegav jeg en lille, glat ring, som jeg en gang havde fået af ham selv. På den indvendige side havde jeg ladet stikke ordet *vengeance*. Uden at sige et ord, trykkede jeg ham ringen så fast ind på fingeren, at et lille skrig undslap ham.

"Hvad er det?" spurgte min fader.

"Kun en forudfølelse!" råbte jeg hurtigt.

Der blev ikke videre agtet på dette.

Jeg pønsede længe på hævn; endnu ville intet middel vise sig, men jeg fortvivlede ikke. – Ikke en gang da min svoger, kort efter de gamle forældres død og Cecils fødsel, vist nok kun af frygt for mig, opgav sin handel og drog til sit fædreland. Med hånlatter hørte jeg beretningen om hans rejse. Jeg følte, at min hævn allerede var begyndt og afventede rolig og med tillid den belejlige tid. Jeg havde ingen fast plan; jeg ville – det forsikrer jeg helligst – hverken stræbe ham eller min søster efter livet, skønt jeg hadede dem begge: ham, som en bedrager og forfører, hende, som den, der havde forstyrret mit livs lykke og røvet mig vore forældres kærlighed og deres formue. Kun det var bestemt i min sjæl, at min søn, som sin faders førstefødte, avlet med mine forældres ældste arving, skulle indsættes igen i de rettigheder, hans alder og fødsel hjemlede ham. Dette var

mit egentlige, men urokkelige øjemed; – ethvert middel, som kunne føre dertil, skulle være mig velkomment, og så meget mere velkomment, når det måtte være forbundet med deres ydmygelse, som havde såret mig så dybt. Således ville jeg desvissere berige min søn med det, der allerede i hans fødsel hørte ham til, som jeg ikke turde indgyde ham de barnlige følelser for mig, der kunne have skænket os en bedre rigdom. Jeg ville danne ham således, at han, fast og alvorlig som jeg, skulle udføre sin moders forehavende, hvis skæbnen, der syntes at lænke mig til klosteret, ikke lod mig noget andet middel til overs; kun på ham selv strandede min næsten opnåede bestræbelse.

På en gang blev alle klostrene ophævede, og jeg var fri. Jeg havde allerede længe i forvejen sørget for midler til at kunne give Victorin en anstændig opdragelse. Jeg førte intet andet med fra klosteret end mit urokkelige sindelag, de fornødne rejsepenge, og et lille forråd af den sikre gift, som blev gemt sammesteds. Jeg havde den gang ingen anden hensigt med den, jeg lod kun intet muligt tilfælde af sigte.

Ægteparret forfærdedes ved min ankomst; om min søster, enten af sin mand selv eller ved andre, havde erfaret noget om vor tidligere forbindelse, ved jeg endnu ikke. Hendes forlegenhed lod mig formode det. Så meget

lettere blev det mig, ved min behændighed at genvinde mit gamle herredømme over hende, især da jeg, bedre end hun, forstod at tumle mig i husvæsenet og altid viste mig højst virksom og omhyggelig.

En morgen trådte jeg, mild, uden bebrejdelser, uden med et ord at minde om den forgangne tid, men dog alvorlig ind til min svoger, og forelagde ham skriftligt de uomstødeligste beviser for Victorins fødsel. Han skiftede farve, men min fremgangmåde indgød ham agtelse og forundring. Han vidste ikke selv, om han i hjertet skulle bevidne mig ærefrygt, eller vogte sig for mig. Fra det øjeblik af var han allerede i min vold.

Dog var det mig vanskeligere at få en fuldkommen sejr over min mistænksomme søster. Hun havde, skønt uskyldig, såvel i sin tidligste ungdom, som senere, forårsaget mig mange bitre øjeblikke. Tiden til gengældelse var nu for hånden; dog søgte jeg kun at gøre hende ubetydende, uskadelig. Først da det var lykket mig at bringe uenighed imellem ægteparret, opnåede jeg min hensigt, men stærkere end jeg nogen sinde forhen havde fornemmet det, opvakte børnene og den tillidsfulde kærlighed, hvormed de hang ved deres forældre, mit dybeste had. Således foremalede de min sjæls forhold, som altid var blevet fremmed for mig

og min stakkels søn. Jeg fik drengen, som ikke havde hjemme i mit hus, snart skaffet til side; ved datteren knækkede jeg moderens mod.

Da jeg var vis på at kunne håndhæve min plads og min igen tilkæmpede anseelse, sagde jeg en gang til min svoger:

"De har kaldt Deres datter, som er født her, Monica. Er det sket for at spotte mig med dette navn, eller har De bestemt barnet til et bodoffer for Deres brøde?"

"Hvorledes mener De det?" spurgte han, uden at se på mig.

"Jeg mener," fortsatte jeg, "om Deres hjerte og samvittighed vil i hendes uskyldighed give kirken tilbage, hvad der ved min vanærelse så ugudeligt er røvet den? Derved ville De få lejlighed til at indrømme Deres ældste søn hans medfødte rettigheder, som min forlovedes troløshed har skilt det uskyldige barn ved. Jeg forlanger kun dette offer, som også kan tjene til min syndsforladelse. Overgiv Monica til Himlen. Jeg vil opdrage hende for denne bestemmelse, i ukendskab med verden og hengivelse i sin skæbne; erklær Deres kone, at dette er Deres urokkelige vilje. Men for at min søster ikke skal ane det forhold, vi har stået i sammen, så glem ikke udtrykkelig at tilføje, at det sker tvært imod mit ønske og råd."

Han adlød.

Konens heftige modstand forårsagede en åbenlys krig mellem hende og manden. Sikkert har min søster dog anet, fra hvem det alt sammen kom, men min hensigt var opnået. – Fremmed i det land, hvori hun opholdt sig, havde hun ingen tilflugt og ingen støtte. I stedet for at håndhæve sine rettigheder med mod og fast vilje, trak det sagtmodige væsen, der var lige så ukendt med verden som med lidelser, sig, ligesom sneglen i sit hus, tilbage i sig selv. Fra det øjeblik af, hun klart indså, at hun ikke formåede at redde sin datter, var hun også tabt for sig selv. Hendes mand, vant til vellevned og tvangløshed, havde let kunnet unddrage sig min vold, hvis han havde besiddet ånd nok til at bringe sin samvittigheds angerfulde stemme til at tie; tværtimod søgte han at glemme sin stadig mere indskrænkede stilling i nydelser, som ikke alene svækkede hans forstand og sindskræfter, men ganske overgav ham til min vilkårlige bestemmelse.

Det første lykkelige udfald drev mig, med mit øjemed bestandig i sigte, til stedse dristigere foretagender; den lovmæssige søn, som jeg endnu den dag i dag betragter som en bastard, måtte gøres sin ældre broder uskadelig og styrte sig selv i fordærvelse. Det lykkedes mig at forkorte et uventet besøg af ham i sin faders hus, men det gav mig lejlighed til at

bemærke, at moderen ikke var til at lide på, og at sønnen, med nogen mindre godmodig letsindighed, let måtte kunne fatte mistanke; fra det øjeblik af viste jeg mig mere end nogen sinde som hans velgørerinde; midler dertil kunne ikke mangle mig, for alle husets forretninger var så vel ved min behændighed, som ved min svogers stadig tiltagende udygtighed dertil, kommet i mine hænder. Jeg benyttede mig af alle mulige midler til at styrte Cecil i udsvævelser, ligesom jeg og på den anden side gjorde hans letsindige karakter mistænkelig for faderen, og forstod at tale hans sag på en måde, som gjorde det onde endnu værre. Ved til dels opdigtede gældsbeviser, som den fortørnede fader, på min forbøn, dog altid til sidst betalte, blev jeg tillige sat i stand til at kunne, for alle tilfælde, lægge en hemmelig kapital til side til Victorin. Imidlertid havde jeg ladet ham komme. Det første syn af ham gjorde et ubehageligt indtryk på mig, så livagtigt lignede han sin broder. Dog håndhævede den moderlige følelse sin magt; men hans bløde hjerte syntes ikke at kunne dele hans moders alvorlige anskuelser. Jeg måtte først udgrunde og prøve ham. Hvis ikke nødvendigheden påbød det, så havde jeg besluttet, ville jeg aldrig give mig til kende for ham. Kun af alt det, som jeg gjorde for hans skyld, skulle han ane sin

moder, og lidt efter lidt måtte han gøres bekendt med de rettigheder, han skulle tilkæmpe sig.

Med fortrydelse bemærkede jeg hans deltagelse i Monicas skæbne. Jeg holdt ikke det ubetydelige barn for at være i stand til at vække kærlighed, og jeg forskrækkedes, da Victorin fortalte mig sin. Følgerne af deres forbindelse bragte mig til at sitre. Nu først faldt den så længe trygt opbevarede gift mig ind. Det lykkedes mig, skønt kun med megen vanskelighed, og ved at fortælle Victorin om hans nære slægtskab med Monica, at få ham til at se deres eneste redning i mine anskuelser; men pigens samvittighed, som vist nok en gang frygteligt ville vågne, ængstede mig allerede forud. Hvad brød jeg mig om hendes liv? Hun var jo dog lykkeligere i graven, end i klosteret! Uden at Victorin mærkede det, ombyttede jeg det næsten uskadelige pulver, som han havde flyet mig. Dog var han ved denne gerning allerede i min magt. Jeg turde nu gå sikrere; alligevel måtte Victorin ufortøvet bort for ikke at ane den sande sammenhæng. Jeg førte ham hurtigt til hans fader, hvis kærtegn og velsignelse skulle bringe ham til at finde sig i mine planer til hans lykke. Derimod mislykkedes det mig ganske at lægge ham ud med sin broder. Hans kærlige tilbøjelighed

imod denne; hans hurtige, uforudsete flugt til Amerika, hvilken jeg nu ser kun var et falskt foregivende, og hvorved han syntes at ville lade alt det fare, som var ham bestemt, nødte mig til at gribe andre midler, til, under hans fraværelse, at befordre hans lykke og min i den.

Monicas øjensynlige kamp med sig selv, og hendes vedvarende liv begyndte at ængste mig og bragte mig i vilderede med mit forsæt. Et mesterstykke måtte gøres, hvorved Victorin højtideligt blev indsat i de rettigheder, han søgte at flygte fra. Kun for hans skyld, og sandelig af ingen anden årsag, tog jeg det løfte af min svoger: at han skulle række mig sin hånd, hvis hans kone døde, og derpå offentligt erkende Victorin for sin søn. Allerede i mange år havde han ikke kunnet sige mig nej, og gjorde det heller ikke denne gang, men – jeg ved ikke – anede det ham, hvad der kan ske, eller tænkte han måske derved at afvende faren fra hans dog i grunden elskede kone? Han påstod nu selv uopholdelig at ville erklære Cecil for arveløs, hvilket, siden brødrenes venskabelige forbindelse, ikke mere turde ligge i min plan. For første gang var han egensindig og bestemt. For at forebygge dette skridt, lod jeg Monica, uden at hun vidste det, bibringe moderen gift. Hendes død ville selv hos datteren ingen mistanke have vakt, havde ikke

den forfærdede ægtemand, ved synet af liget, anet hvad der var foregået, og skrækken derover pådraget hans svagelige legeme en rørelse. Den energi, som hans sjæl allerede i mange år havde været berøvet, syntes tvært imod alle regler, i denne sygdom, i korte øjeblikke, at være vendt tilbage for at udtale sig i det ord: *Gift*.

Jeg frygtede endnu ingen slemme følger for mig, og tænkte kun på, i al stilhed, at få Monica af vejen; først ved hendes uformodede flugt blev jeg forfærdet. Hendes sammenkomst med sin broder havde kunnet have haft de farligste følger; men da hun kort efter blev indhentet igen, da hendes svangerskab blev opdaget og hun, – som jeg havde forudset – standhaftigt vægrede sig ved at nævne sin forførers navn, da hun lige så uventet som troskyldigt erklærede at have begået mordet for at undgå at forråde Victorin, begyndte jeg igen med ro at drage ånde. Da trådte en aften en kendt skikkelse hemmelighedsfuld ind i mit værelse. Jeg troede først at se Victorin for mig og tabte min fatning; den overtydelse derimod, at det var Cecil, gav mig den tilbage. Men han kunne personlig blive mig farlig; hans heftige spørgsmål, hans ed at redde Monica beviste mig det kun alt for tydeligt. Mit brev, som var skrevet for at bedrage ham og holde ham borte, havde han ikke fået. Det ville ikke lykkes mig at

bevæge ham til at vende om igen. Jeg så mig allerede udsat, om just ikke for min undergang, så dog for en stor fare; da fortalte han mig, som jeg troede i al troskyldighed, sin hemmelige ankomst, og da det med mindre vanskelighed lykkedes mig at overtale ham til, lige så hemmeligt at begive sig bort igen på en kort tid, gav han mig selv anledning og middel til at rydde min roligheds sidste fjende af vejen på en måde, hvorved mistanken i det mindste ikke kunne falde på mig.

Hvortil flere ord. Mine bestræbelser truedes allerede længe med at strande på min søns blødhed; men ved synet af *den,* for hvis skyld jeg havde gjort alt, lidt alt, forbrudt alt, der pludselig stod lige overfor mig, som min anklager, som forbryder ved mig, og udstormende forbandelser imod mig, ved dette syn gik min kraft til grunde. Det er nu en gang således; hvorfor da længere sukke over, at det kunne have været anderledes! Min kamp med skæbnen er til ende. Jeg giver mig tabt, men ikke i Deres hænder. Den kloge uddeler ikke hele sit forråd uden at forbeholde sig noget selv; når mine bekendelser er læste til ende, ånder den, som nedskrev dem, ikke mere."

Der blev hurtigt sendt bud til fængslet. Dreves ilede selv derhen. Man fandt tante Agatha på sin seng i kramper og døende. Næppe havde hun udstridt, før hendes udvortes livs ro og alvorlighed vendte tilbage igen på det strenge ansigt. På bordet lå en pennepose og en lille glasprop. Man fandt, at disse havde været skjult i krucifikset. Hendes død vakte almindelig opsigt. Den opbragte mængdes forbitrelse fordrede en fyldestgørelse. Det afsjælede legeme blev, halvt liggende på en sluffe, slæbt hen til det vanærende sted, hvor det blev nedgravet.

De ulykkelige brødre var alene tilbage, og den ulykkeligste var Cecil. Monicas blide, sovende hengang og moderens pludselige død blev Victorin aldrig ret tydelige her på jorden. Den heftige feber, som længe truede hans liv, var endelig veget for en stille velgørende vanvittighed, af hvis forvirrede, men besynderligt nok, altid lykkeliggørende drømme Cecils fløjte i senere dage kun for så vidt kunne drive ham, at han kendte sin broder, smilede til ham, eller trykkede hans hånd. Advokatens mellemhandling og hans egen tilstand befriede ham fra ethvert videre krav på hans person fra rettens side. Han blev overgivet til den retmæssige arvings varetægt, som hele familiens sørgelige efterladenskab tilfaldt.

Cecil betrådte aldrig mere det faderlige hus. Han søgte hos en præst i omegnen af den lille by et afsides tilflugtssted for sig og Victorin, lod alting sælge, og fandt sig, efter at have affundet sig med alle tribunaler, i besiddelse af en ikke ubetydelig formue. Denne omsatte han i papirer, og forsvandt så på en gang sammen med sin broder.

Således gik flere år; de forgæves eftersøgelser, som nysgerrighed mere end venskab havde foranlediget, hørte lidt efter lidt op. De ulykkelige blev snart glemte.

Kun den tidligere omtalte ven af Cecil, der forhen i Gøttingen, ved hans afrejse, havde vist sig så virksom, taget hans efterladte sager i forvaring, og som det nu lå på hjertet igen at tilstille deres ejer disse; denne ven lykkedes det endelig, skønt efter megen møje og flere forgæves rejser, at opdage begge brødrene.

Cecil havde bosat sig i en afsidesliggende skøn, men lidet besøgt egn, under et andet navn, og som om han besad kun liden eller slet ingen formue, havde han gjort sig umage for at erholde gravertjenesten ved kirken samme steds. Vel holdt han et par arbejdskarle til denne forretning, for han tilbragte gerne det meste af sin tid ved Victorins side, hos hvem han enten sad fordybet i mørk tungsindighed, eller førte ham til de ensomste steder i skoven, som han kunne finde; dog sneg han sig undertiden om aftenen, når Victorin sov, hen på kirkegården og greb selv til spaden. Disse timer syntes at være hans gladeste.

Rygtet i den nærmeste omegn om den forunderlige graver og hans stille broder bragte den søgende ven på det rette spor. Da han trådte ind i Cecils simple, men renlige dagligstue, der var udsmykket med blomster, alle hentede fra gravene, fandt han ham bøjet over Victorins leje, der syntes at ligge på sit yderste.

Da Cecil blev sin ven va'r, gik han ham rolig i møde.

Der kom tårer i dennes øjne.

"Stadig ulykkelig! Arme Cecil!" sagde han rørt til ham. "Hvorfor vil du så frivilligt bukke under for andres forbrydelser?"

"Stille!" svarede han, "jeg bøder for min letsindighed!"

Cecil ville ikke modtage sine efterladte sager; disse, og hans bøger, som endnu befandt sig i Gøttingen, forærede han sin ven. Han bad ham kun sende sig sine klassikere. De medbragte papirer brændte han uåbnede.

Endnu førend hans ven forlod ham, var Victorin blidt og roligt slumret hen. Cecil betragtede broderens lig endnu ømmere end da han levede.

"Ulykkelige!" sukkede han, "også ham måtte du miste, og er nu ganske alene!"

"Nej!" gav Cecil ham venligt til svar. "Nu hører han mig først ret til, for jeg lever kun blandt de døde!"

Krystaldolken

En kriminalhistorie (af en afdød præsts papirer)

Ofte tænkte jeg tilbage på den lille, venlige stad D... i det ...ske, hvor jeg en gang havde levet nogle trykkende år, men efterladt mange deltagende venner, og hvorfra jeg endnu besad langt flere hjertestyrkende erindringer. Det var mig næsten umuligt at tage en tidende i hånden uden flygtigt at gennemløbe overskrifterne på rubrikkerne, i det håb at erfare noget fra denne mig så kære egn. Hvor stor var derfor ikke min glæde, da jeg en gang, efter lang tids forløb, i en ...ske Tidende stødte på en hel side, dateret D..., den 24. september 17.... Men denne glæde forvandlede sig pludselig til afsky og gysen ved at læse følgende:

> "Vor venlige by er på en gang, ved en her uhørt begivenhed, bragt i skræk og bekymring. En af vore mest agtede og velhavende medborgere, den hæderligstbekendte justitsråd S..., er myrdet, i vor fredelige midte, afvigte nat. Denne gyselige og uforklarlige misgerning er forbundet med lige så ubegribelige omstændigheder. Den salige afdøde, lige højagtet som tro embedsmand, godmodig husfader og kærlig ægtefælle, begav sig i går aftes, efter at han, hen imod klokken 10, selv havde fulgt sin, af alle agtede, frue, der har en rejse for til residenten, til vogns, ind i sit

studereværelse, hvilket støder til hans sovekammer, og befalede sine folk at gå til sengs. Selv ville han endnu, efter sædvane, arbejde. Da nu hans gamle tjener i morges trådte ind i hans værelse, fandt han til sin store forundring sengen urørt, herren selv hverken i dette eller det tilstødende studereværelse. Hans hat og stok befandt sig på deres sædvanlige sted; husdøren såvel som den til haven, var endnu fast lukkede indvendigt fra; – anende en ulykke, kaldte tjeneren de øvrige folk sammen og søgte, forenet med dem, de øvrige værelser igennem. Men man kan forestille sig deres forbavselse, da de, ved indtrædelsen i fru justitsrådindens sovekabinet, blev deres herre var, liggende tværs over sengen, død og svømmende i sit blod. – De bemærkede samtidig, at den i samme værelse stående damesekretær var brudt op. På gulvet, ikke langt fra liget, lå en dolk af krystal, hvorpå spidsen var afbrudt; og ved siden af sekretæren lå den myrdedes guldur, til dels knust; dog var det endnu kendeligt, at viseren stod på ét. På liget selv var kun et eneste dybt sår i brystet synligt. Forresten findes intet spor til nogen gerningsmand, eller det mindste som kunne lede til nogen opdagelse af dette snigmord. Dog påstår nogle af rettens folk, efter hvilke man straks sendte bud, at dolken hører til det, på det

nærliggende lystslot sig befindende fyrstelige kunstkabinet, og må, omendskønt endnu ikke savnet, dog vist nok være stjålet derfra. Vel kan justitsrådindens fraværelse give anledning til den formodning, at slette mennesker har luret på denne lejlighed, for uforstyrrede at kunne stjæle i de nys forladte værelser, men så meget mindre lader det sig forklare, at ikke det mindste i de tilstødende er rørt. Også er det vanskeligt at opløse den gåde, hvorledes den myrdede er lokket herind, da hans værelse er alt for langt borte til, at der kunne høres selv den allerstørste larm i dette; samt og hvorledes morderen er kommet ind og ud, da aldeles intet spor til voldsomt indbrud er for hånden. En stafet er afgået efter den ulykkelige enke, og vi venter alle hendes tilbagekomst med længsel i det håb, at hun vil forene sig med os for ret kraftigt og virksomt at fremme en mulig opdagelse af sandheden i denne gyselige tildragelse."

Tidenden faldt mig af skræk af hånden; for jeg havde kendt denne mand, fremfor alle, temmeligt nøje. Hans første kone var en nær pårørende af mig, og skønt jeg kun havde set den anden temmelig flygtigt, og slet ikke kendte hende, hed jeg dog endnu, af gamle vane, *onkel* i dette hus. Jeg kunne ikke uden bevægelse tænke på den tillid, den dræbte altid havde bevist mig, og endnu lå der breve i min pult, som beviste, at fraværelsen ikke havde formindsket hans tiltro til mig. Med alt

det kunne min samvittighed ikke tilstå hans karakter den ros, som, i anmeldelsen af hans mord, så rigeligt var meddelt den, for den joviale, forekommende vært forsvandt gerne, så snart gæsterne havde forladt huset. Den smilende mine tabte sig i knarvorn dybsindighed; ondt lune skræmte husfolkene bort, og den i verdens åsyn kunstigt skjulte skinsyge brød så meget heftigere frem i ensomme timer mod hans første kone, der dog hverken var meget ung, eller meget elskværdig, at jeg nok turde formode, dette tilfælde endnu oftere var indtrådt med den anden, som i høj grad besad begge disse egenskaber forud. Imidlertid var vi, siden min fraværelse, kommet i et mere fremmed forhold til hinanden, og i min store afstand kendte jeg hans huslige forfatning alt for lidt til at tillade mig nogen formodning. Dog kunne jeg ikke nægte mig at skrive et brev til præsidenten for kriminalretten i D...

Han havde også været min ven, en redelig, men hård og temmelig indskrænket mand, hvem det vel ikke manglede på skarpsindighed; dog savnede jeg hos ham den højere ånd, som altid bør oplive lovene for at det døde bogstav ikke skal blive fordærveligt. Jeg turde derfor gøre regning på, at han ville meddele mig enhver omstændighed, som kunne tilfredsstille min deltagelse for denne familie.

Jeg havde heller ikke taget fejl. Allerede få uger efter tilstilledes mig en beretning fra hans sekretærs hånd, ganske overensstemmende med anmeldelsen i avisen, ledsaget af en skrivelse fra ham selv.

Han syntes at dele mine anskuelser; tilstod endogså, at forfatteren af efterretningen om mordet, i bedømmelsen af den dræbtes karakter, mere havde taget hensyn til de mange

underholdende timer, hvilke de fleste af byens honoratiores havde tilbragt i hans hus end til den nøgne sandhed; dog havde vel også en anden hensigt været forbundet dermed, nemlig den, at svække rygtet om et højst sandsynligt selvmord, som straks den samme morgen havde bredt sig. Dette var imidlertid ikke opnået derved, da den aldeles nedslåede enke selv, der straks var vendt tilbage, ved sit udsagn syntes at have givet dette rygte nye næring, idet hun forsikrede, at alt, hvad der i sekretæren havde været af værdi, havde hun selv taget med sig. Samtidig havde fremvisningen af dolken gjort et dybt indtryk på hende; dog benægtede hun at have set den nogensinde før, og skød al skylden på den følelse, som synet af det mordinstrument, der havde skilt hendes elskede mand ved livet, måtte vække hos hende. Byen syntes imidlertid ikke at ville lade denne undskyldning gælde, men denne mistanke gendriver sig af sig selv, for det er allerede bevist, at den fundne dolk, hvis sjældenhed gør den kendelig, er stjålet ud af kunstkabinettet, men når og på hvad måde, lader sig ikke bestemme, da opsynsmanden ikke har savnet den. Kun kan denne erindre sig, at nogle snedkere for flere måneder siden har arbejdet i det til kabinettet stødende forværelse, og selv i de timer, hvori dette stod åbent for fremmede. I sekretæren er aldeles intet af betydenhed forefundet, uden papirer, hvoraf dog enken med urolighed synes at savne nogle, hvilket hun imidlertid dog på forespørgsel har nægtet. Samtidig hvisker byen sig i ørerne, at en heftig tvist imellem begge ægtefolkene skal være gået forud for konens pludselige afrejse, hvilket dog på ingen måde lader sig slutte fra hendes nærværende opførsel.

"Endnu en lille omstændighed," tilføjede han, "kan jeg ikke undlade at meddele Dem, om det så end var for at bevise, at selv den ubetydeligste tildragelse kan være den skarpsindige agtpågiver til nytte. Således har en tilsyneladende ringe hændelse ved ligbegængelsen i går, frembragt en både fysisk og moralsk virkning, som måske begge ikke er uden følger.

Da kisten, som blev båret, var kommet omkring hjørnet af sørgehuset, hen ved begyndelsen af den samme tilhørende have, snublede en af ligbærerne over en noget højt liggende stenflise, som går temmelig langt ud i den snævre gade og er anbragt for en lille jerngitterdør, som fører ind i haven. Derved indtraf en uformodentlig rystelse, og kisten var uden tvivl gledet ud af hænderne på de forreste bærere, hvis ikke den, som gik på den modsatte side af kisten, havde givet denne et heftigt skub hen imod muren, så at den nogle sekunder kom til at hvile på jernrækværket ved døren, hvorved en lille lap af den sorte fløjlsbeklædning på kisten blev hængende derpå. Det hele var et øjebliks sag, og toget gik, uden mærkelig standsning, videre. Dog fulgte deraf, at sørgefølget kastede øjnene på gitterdøren, og således blev aktuaren i vor ret, gennem denne, opmærksom på en lille uanselig, overkalket dør, som fører fra haven ind i huset i det ene hjørne deraf. Dette var ham påfaldende, og han meddelte mig denne opdagelse straks.

Jeg kørte derfor lige fra kirken tilbage til sørgehuset for at få oplysning derom af enken. Hun syntes at undre sig over, at ingen havde tænkt på denne lønvej, og viste mig selv i det værelse, som stødte til sovekammeret, en fortræffeligt maskeret tapetdør, som gik ud til en lang smal gang, der gik forbi flere værelser og endte med en lille trappe, som virkelig førte ned til

haven. Den gamle tjener forsikrede mig, at denne dør ikke i mange tider var blevet brugt, og netop derfor også glemt, og enken gjorde mig opmærksom på, at den indvendige slå var skudt for, men ved nøjere undersøgelse fandtes det dog, at den temmelig let lod sig skyde frem og tilbage, hvilket gjorde mig tjenerens påstand noget tvivlsom. Jeg bemærkede samtidig en udsprunget knast i døren, noget bag ved slåen, som måske var tilfældig, men hvorved det dog altid blev muligt, ved nogen kunst og umage at kunne trække denne bort udefra. Jeg beholdt imidlertid, som sædvanligt, denne bemærkning for mig selv.

Den anden *moralske* virkning af denne hændelse består deri, at den hos den gemene mand temmelig gængse mening om et selvmord derved ganske synes at have tabt sig; for overtroen påstår, at den døde har, ved at lade sin kiste støde an mod jernrækværket, udvalgt det til at hævne sig, i det mindste, hedder det, vil man få at se, at gerningsmanden derved en gang vil blive opdaget. Det er mig just ikke imod, at denne kællingesladder har svækket dette ærgerlige rygte; for sandelig, enhver, som har kendt den afdøde nøje, må føle sig overbevist om, at denne mand, som forstod at leve, og desuden ikke manglede evne til at tilfredsstille sine aldrig overdrevne ønsker, ikke var i stand til noget selvmord."

Jeg var, skønt af ganske andre grunde, af samme mening og begyndte allerede at fortrøste mig til tiden, som bringer det for lyset, der alleromhyggeligst er skjult, da jeg uventet fik nok et brev fra samme hånd.

Dette berettede mig, at der blandt den afdødes papirer var fundet et testamente, som allerede for flere år siden var skrevet, endnu i den tid, da jeg var ansat ved sognekirken i D..., og hvori

jeg udnævntes til *executor testamenti*. Der var kun tilføjet en kodicil, straks efter det andet giftermål, til den efterladte enkes fordel. Præsidenten anmodede mig om ikke at undslå mig for denne udnævnelse og, om muligt, at rive mig, for nogle uger, løs fra mine forretninger, da han anså min nærværelse i D… i mange henseender for nyttig og velgørende, især med hensyn til enkens forfatning, hvis synligt dybe kummer, forenet med mangehånde rygter om hendes foregående huslige forhold, gav dette formentlige selvmord, som den gemene mand ikke længere troede på, en ny vægt i højere stænders omdømme.

Man ville nemlig vide, at den afdøde i sit andet ægteskab havde været hjemsøgt af en ikke ganske ugrundet skinsyge, hvortil prins Maximilians hyppige besøg sandsynligvis havde givet anledning. Dette havde flere gange forårsaget scener imellem begge ægtefolk, som gensidig forbitrelse hver gang havde gjort heftigere. Nu var rigtig nok den just ikke elskværdige, aldrende, og desuden langt fra velskabte fyrste ikke skikket til at indgyde en ung og lykkelig gift kone nogen virkelig tilbøjelighed, men den kvindelige forfængelighed, som allerede var bestukket ved, at prinsen hele den forrige vinter havde givet slip på sin broders hof og tilbragt den på det herværende lystslot, havde måske dog forledet hende til mindre strenghed, end en mistænkelig mand kunne finde sig i, i hvis øjne alting så let kan få et strafværdigt udseende. Så meget er vist, at prinsen altid søgte at udvide sin adgang der i huset, og man vil endogså påstå, at hans sidste besøg skal have givet anledning til fruens pludselige afrejse eller afsendelse til residenten. Denne forhen så muntre kones dybe græmmelse syntes at ligge dybere end i hendes mands død alene. Det er

heller ikke blevet ubemærket, at prinsen på en gang har holdt så ganske op med alle sine besøg i dette hus, at han ikke en gang har ladet sig anmelde for at bevidne sin deltagelse i hendes tab. Af alle disse omstændigheder vil man nu udlede et selvmord, og i enkens sorg ser man blot en skyldig samvittighed, der anklager sig selv, som årsagen til en så fortvivlet beslutning.

"Jeg går ikke fri selv," føjede præsidenten til, "for min utrættelige iver for at opdage gerningsmanden, hvilken iver nu, ved denne snak, er blevet mig dobbelt pligt, giver man navn af et skuespillerkneb for at redde en anset og gæstfri mands ære. Omendskønt nu alt dette ikke lidt ærgrer mig, bringer det mig dog ikke af min vej, og jeg har lovet mig selv, at end ikke den mindste formodning skal blive ubenyttet."

Her var brevet med ét afbrudt, og først under den næste dags dato endt, med følgende efterskrift:

"Som jeg i går ville til at slutte denne skrivelse, indtraf en forunderlig omstændighed, som pludselig synes at give os et glimt af lys, men desværre så svagt, at det straks kan slukkes i det fjerne. Min kone trådte ind til mig for at erindre mig om en foræring, som just i øjeblikket venskab og artighed affordrede os. For at oprette min forsømmelse, gik jeg ufortøvet hen til min juveler. Mens jeg nu søgte adskillige småting ud, kom en fattigt klædt gammel kone ind i butikken og bød ejermanden et lille stykke sølv til salg. Han tog det i hånden og beså det; uvilkårligt kastede jeg mit øje derhen. Det var en enkelt, temmelig plumpt forarbejdet sølværmeknap. Det bares mig for, som om jeg et steds havde set magen til den. Jeg huskede mig om, og på en gang faldt det mig ind, at jeg, i en krog af justitsrådinde S...'s opbrudne sekretær havde, blandt de der

liggende ubetydelige ting, fundet en lignende, som jeg havde lagt mærke til, fordi den ved sin plumphed stak så besynderligt af imod ejerindens elegance, uden just dog at vække nogen mistanke hos mig. Jeg gav juveleren hemmeligt et vink, og under påskud af, at han nu ingen tid havde, bestilte han konen igen hen imod aften for at afhente værdien af sølvet.

Jeg skyndte mig nu med ærmeknappen, som juveleren havde beholdt, hen i enkens hus, og, ledsaget af hende, betrådte jeg på ny det ulykkelige værelse, hvilket jeg straks ved første undersøgelse havde ladet forsegle i samme stand, hvori alting var forefundet. Ærmeknappen lå følgelig på samme sted som før, og begge var så fuldkommen ens, at man ikke kan tvivle om, at de udgør et par.

Enken erklærede ligefrem at hun ikke havde set nogen af dem før, og kunne ikke heller begribe, hvor den allerede forefundne var kommet fra. Jeg lovede at give hende ufortøvet efterretning om følgerne af denne opdagelse og indfandt mig igen hen imod aften hos juveleren. – Den gamle kone lod os ikke vente længe; på mit spørgsmål: hvor hun havde fået denne ærmeknap fra, så hun tvivlrådig på mig og svarede angst, at hun havde fundet den.

"Hvor og når?" råbte jeg barsk; jeg ville indjage hende skræk, og det lykkedes mig. – Hun stak i at græde, forsikrede mig om sin ærlighed, men famlede i sine svar. Jeg lod hende sætte fast for at give hende tid til at besinde sig, imens jeg nøjere erkyndigede mig om hende. Jeg fik intet videre at vide, end at hun levede af at vaske, og undertiden at spå. – Om et par timer vil jeg atter forhøre hende. Kom snart."

Jeg bad inderligt til Gud, at han ikke ville lade denne nidkære mands bestræbelser uden frugt og i det mindste give dem en retning, som kunne forjage enhver tvetydig skygge fra dette noksom anfægtede hus. I det håb, som hans brev havde vakt hos mig om at kunne læge og lindre et såret gemyt, bragte jeg mine forretninger i en sådan orden, at jeg inden fem ugers forløb øjnede de velkendte tårne i D... med et beklemt hjerte.

Skønt jeg vidste, at fru justitsrådinde S... havde gjort værelser tilrette til mig i hendes hus, foretrak jeg dog at træde af i et værtshus, for ikke, uden nøjere prøve at sætte mig selv i en stilling, som måske kunne blive mig besværlig. Så snart jeg var steget af vognen, begav jeg mig ufortøvet på vejen til min korrespondent. Idet jeg kom over torvet ved rådhuset, blev jeg en mængde mennesker var udenfor det, som trængte sig ud og ind af dets vidt åbne porte; mit allerede ængstede gemyt anede en nye genstand for sin uro. Jeg spurgte den, som stod mig nærmest, om årsagen.

"De beser det hul under jorden," fik jeg til svar, "som just nu er muret færdigt til justitsråd S...'s morder."

"Så er da," råbte jeg glad forbavset, "gerningsmanden opdaget!"

"Det siger man, og der må også være noget deri, tillige med gyldige beviser imod den karl, ellers ville man vel næppe havde taget slige overordentlige forholdsregler, og gravet og muret et mørkt hul i jorden ekspres til ham, for at være ham vis og tvinge ham til at bekende. Skade for det kønne unge menneske! Det ville vel være tids nok at bringe ham under jorden, når han først havde tilstået alting."

Den sidste bemærkning bragte mig til at gyse, men hvilken følelse overvældede mig da, i samme øjeblik, forbryderen blev bragt forbi, hen til det nye fængsel, fra vagten af, hvor han forhen havde siddet.

Kun et blik på den høje, ranke skabning, de blege, rene ansigtstræk, på de dunkle, mod himlen opløftede øjne, var nok til at genkende i ham Phillip Dorn, min mest elskede lærling, som jeg for syv år siden selv havde konfirmeret. Jeg stod som forstenet, mit blik fulgte det friske, ungdommelige liv dybt i den mørke jord, som naturen kun har bestemt for den kvalfrie opløsning, og jeg var på en gang forvandlet fra brødens ivrige forfølger til forbryderens talsmand. Jeg søgte at fatte mig, og hurtigt, som om min ubetydelige indflydelse virkelig formåede at opholde den fortørnede retfærdighed i sin ustandselige gang, trådte jeg, med bitter utilfredshed i sjælen, ind i min – ak! – jeg frygtede det allerede – kun alt for ivrige vens hus.

"Vi har ham!" råbte han mig i møde, endnu førend han med et hjerteligt håndtryk ønskede mig velkommen.

"Gerningsmanden? Phillip Dorn? Er det muligt!"

"De ved allerede –?"

"Jeg har set og kendt ham, da man bragte ham i det gyselige fængsel."

"Oho! Han skal ikke løbe bort mere, derfor er der nu sørget!"

"Han er altså overbevist?"

"Ikke just ganske, men det kan ikke vare længe, førend – lad mig kun råde! –"

"Ikke? og dog –"

Den alvorlige strenghed på præsidentens ansigt afskar ordene i min mund. – Jeg besluttede for mig selv, først at høre

alt, og derefter at tale den ulykkeliges sag så meget, som det kunne bestå med lovene og med min samvittighed. – Min ven, der så min utålmodighed og endnu havde flere forretninger, henviste mig til sin sekretær, en artig ung mand, som det lod, ikke mindre blødhjertet end jeg selv. Denne forelagde mig forhørene, hvis indhold han både den gang og senere foredrog mig med en varme, som vist ikke de døde bogstaver havde frembragt.

Den gamle kone havde i det første forhør tilstået, at hun, allerede for flere måneder siden, havde fået den ulykkebringende ærmeknap til foræring af en ung snedkersvend, ved navn Phillip Dorn. – Imidlertid var det først nu faldet hende ind at sælge den, dels fordi hun ikke havde en skilling mere i eje, dels også havde hun hidindtil stadig håbet at finde magen dertil, hvilken benævnte Phillip Dorn formente at have tabt i hendes stue, og kun havde skænket hende den omhandlede knap i tilfælde af, at den anden ikke blev fundet. På spørgsmål om, hvorfor hun ikke straks havde sagt dette, tilstod hun stammende, at hun ikke havde vovet det, fordi hun havde spået Phillip Dorn og hans kæreste. Konen blev nu bragt tilbage i arresten, og man søgte snarest muligt at inddrage efterretninger om Phillip Dorn, endnu førend han blev indstævnet.

Disse efterretninger lød i begyndelsen alle, med hensyn til hans karakter og opførsel, fordelagtige. Hans forrige mester så vel som hans kammerater gav ham de bedste vidnesbyrd; dog nu først, i anledning af forespørgslen, syntes man at undre sig over, at det var lykkedes ham at skaffe sig mesterskab og bohave, da han dog tit og mange gange som svend havde

besværet sig over sin fattigdom og bittert beklaget, at han ikke kunne være sin egen herre og gifte sig. – Ja, hans naboer ville nu endogså vide, at han, skønt endnu i hvedebrødsdagene af sit ægteskab, dog ikke levede så enigt med sin unge kone, som man burde vente sig af deres gensidige kærlighed. Han syntes at have hemmelige gange, som vakte skinsyge hos konen. – Til sidst kom man endogså efter, at han for nogen tid siden, endnu førend sit giftermål, havde haft arbejde på det fyrstelige lystslot og senere endogså i den dræbtes hus. Nok, for at vække mistanke.

Phillip blev sammen med sin kone stævnet ind for retten. Den gamle kone var også til stede. – Den unge snedker lod til at være rolig, hvorvel meget eftertænksom; han, så vel som hans kone, indrømmede aldeles den gamles udsagn. Han erkendte begge ærmeknapperne for sine og føjede til, at da han først havde savnet den ene i den gamles værelse, havde han også hidindtil stået i den formening, at han havde tabt den der, men nu indså han, at det vel måtte være sket i fru justitsrådindens sovekammer, hvor han den samme eftermiddag havde bonet en sekretær, men hvorledes ærmeknappen var kommet ind i den, kunne han ligeså lidt begribe, som det før var faldet ham ind, at han havde mistet den der, for ellers havde han vel ikke overdraget den gamle at søge efter den; i øvrigt syntes det ham ganske naturligt, at man gemmer et stykke fundet sølv, om man endog i det første øjeblik ikke kan besinde sig på, hvor det er kommet fra. –

Han tav smilende, og syntes at vente på, at man lod ham gå. – Da rev med et præsidenten et tørklæde bort, som lå på bordet

og dækkede det fra kunstkabinettet røvede og ved liget fundne mordinstrument. Han spurgte Phillip rask, om han kendte det.

Han syntes at blive forbavset.

"Nej," sagde han fast.

"Han skifter dog farve?"

"Jeg har," svarede han rørt, "meget ofte set herr justitsråden; da kan jeg vel gyse ved synet af den kniv, som skal have myrdet ham."

"O ja," råbte præsidenten, idet han hæftede et gennemborende blik på ham, "især når man i forvejen vel har iagttaget denne indskrift."

Han læste højt og virkelig frygteligt følgende, med sorte bogstaver på det hvide, elfensbensskaft indgraverede ord:

To tommer og en halv dertil,
da fluks står hjertets urværk still'!

I dette øjeblik henvendte alles øjne sig med skræk på snedkerens unge kone, som med det skrig: "Jesus, min forløser!" fo'r med hånden til hjertet og sank uden besindelse om på gulvet. En kold gysen gennemløb de tilstedeværende, og alle ilede den afmægtige til hjælp, frem for alle hendes mand. Rettens betjente holdt ham tilbage.

"Lad mig forklare!" råbte han.

Man lod ham ikke komme til orde, og trods hans modstand blev han ført ud.

Så snart konen var bragt til sig selv, blev hun, sammen med den gamle, på hvem også dette vers syntes at have gjort indtryk, taget i skarpt forhør. Den frygtsomme, let forbløffede kone begyndte at græde. Med den gamles hjælp, og ved hendes opmuntringer og egen frivillige lyst til at fortælle, aflokkede

man begge en tilståelse, som, i sammenhæng og renset fra små modsigelser, omtrent lød således.

For flere måneder siden, endnu førend de turde tænke på at gifte sig, som dog var målet for alle deres ønsker, lykkedes det Lise, – så hed den unge hustru, – at overtale hendes kæreste til at besøge denne kloge kone. Hun håbede at få bugt med sin elskedes og sin egen utålmodighed og længsel ved at lade dem begge spå, hvad de kunne vente af fremtiden, og havde lovet ham, hvis han blot ville føje hende i dette, så ville hun ikke længere sætte sig imod hans vaklende forsæt, at vandre ud af landet og søge en lykke udenfor det, som syntes at undfly ham i hans hjem. Den gamle kone, som ret godt mærkede, at den unge snedker ikke just satte megen lid til hendes kunst, søgte at hitte alt muligt op, hvorved denne kunne få en større vægt i hans mening, for efter at han med en vantro, næsten hånlig mine havde hørt på de ting, som den gamle af grumset i en kaffekop havde forudsagt hans kæreste, foreslog hun ham, at han skulle give sig et let sår i hånden og lade nogle bloddråber dryppe ned på et varmt jern, da ville, sagde hun, hans fremtid afbilde sig tydeligt på det. Den forskrækkede Lise ville ikke tillade det, men Phillip strøg hurtigt og leende ærmet op. Han syntes just ved denne anmodning, som passede til hans modige sindelag, på en gang at have fået tillid og lyst til at lade sig spå, og ridsede sig let i hånden med en kniv, idet han råbte:

"Se, er her blod nok! hvor meget vil I have?"

"To dråber og en halv," svarede den gamle.

Disse ord syntes at slå ham. Højtidelig og med vægt sagde han, idet han lod blodet dryppe ned på jernet:

"To tommer og en halv dertil,
og fluks står hjertets urværk still'!

Her har I en lille smule af mit liv! Det løber jo fra hjertet."

"Hvilket indfald!" råbte Lise forbavset. Disse ord og den tone, hvormed han havde udtalt dem, havde gjort et så dybt indtryk på hende, at hun altid siden den tid, hver gang hun var alene, uvilkårligt måtte gentage dem for sig selv.

"Længere," svarede han sukkende, "var jeg ikke borte fra lykken, da lagde, til min lykke, dette vers sig imellem den og mig. – Lad mig nu høre min fremtids skæbne, om I kan gøre mig den bedre!"

"Hvad har I da spået ham?" spurgte præses i retten.

"Det, som der stod tegnet for mig. – Jeg forudsagde ham en lykke, som skulle komme snart, og en stor fare! Jeg er bange for, begge dele er gået i opfyldelse."

Efter at forudsigelsen var endt, havde Phillip savnet knappen på det opstrøgne skjorteærme, men på trods af den omhyggeligste søgen rundt omkring i værelset, fandtes den ikke.

"Kort efter –" tilstod den unge kone ligefrem og med tillid, da retten ikke holdt op at fritte – "syntes det virkelig, som lykken blev dem gunstig. Det lykkedes hendes Phillip at drive så mange penge op, at han kunne gøre mesterstykke og holde bryllup, men hvor han havde fået dem fra, var hun uvidende om; snart havde han ladet et ord falde om en lille arv, snart om en god ven, som understøttede ham; dog følte hun sig overbevist om, at hendes mand vist ikke på nogen uærlig måde var kommet til dem."

Den snak, at de unge ægtefolk skulle leve i uenighed med hinanden, syntes den unge kones heftighed og blik fuldkomment at gendrive.

Fruentimmerne lod man gå til deres. Efter forhøret blev snedkerens hus gennemsøgt, men aldeles intet fundet, som kunne give anledning til mistanke. Phillip blev på ny ført for retten. Han fortalte, rask og uden at stamme i det, den nylig beskrevne scene næsten aldeles således, som retten allerede kendte den.

"Følgelig," bed præsidenten ham barsk af, "kender han jo dolken?"

"Jeg har sagt nej!" svarede han med fatning.

"Hvorfra vidste han ellers indskriften udenad?"

"Jeg kunne lige så godt spørge: hvor kommer dolken til denne indskrift? – Dette vers har jeg kunnet siden min barndom."

"På hvad måde har dette vers lagt sig imellem ham og hans lykke?"

"Jeg forstår Dem ikke."

Hans kones og den gamles udsagn blev ham forelæst.

"Herr præsident," tog han ordet, "hvorledes skal jeg kunne erindre mig alt, hvad jeg for flere måneder siden har sagt og tænkt?"

Han blev nu spurgt, hvor han havde fået penge fra til sit mesterstykke og bohave. Disse spørgsmål sårede hans æresfølelse.

"Er jeg beskyldt for tyveri?" råbte han, "lad den træde frem, som vover at antaste mit ærlige navn. På hvad grund er en uberygtet borger forbundet til at aflægge regnskab for sine huslige forhold? – Jeg svarer intet mere."

Han ville forlade værelset. Man betydede ham, at han var arrestant.

"Hvorfor?" udbrød han blegnende og synligt forbavset.

"Hvorfor? fordi vi først må vide, hvorledes hans ærmeknap er kommet i den opbrukne sekretær; hvorfra han ved indskriften udenad på en dolk, der er stjålet ud af kunstkabinettet, hvilket han har at takke for sin nærværende velstand."

"I Guds navn da!" svarede han med fatning. "Jeg har sagt sandheden, og kan hverken sige mere eller andet!"

Han blev bragt i vagten. I alle følgende forhør blev han standhaftigt ved det samme udsagn, og man opgav næsten allerede håbet om at komme længere i denne sag, da det på en gang en god morgen blev anmeldt, at Phillip Dorn var undveget om natten.

Imidlertid lykkedes det dog det virksomme politi i byen D... at få ham indhentet og pågrebet endnu i landet selv. Han var anderledes og bedre klædt end tidligere, og en pung med hen imod 50 louisd'orer blev fundet hos ham. Hans flugt og de forefundne penge tjente ikke alene til at forøge den mistanke, som hæftede på ham, men gav anledning til den formodning, at han måtte have medskyldige.

Desuagtet kom man dog ikke meget videre. Hans kone nægtede at have set ham den nat, han var undveget.

På spørgsmålet: hvorfor han ville flygte, da han dog følte sig uskyldig, svarede han:

"Fordi man vil min ulykke. – Jeg har hele tiden talt sandhed, men man vil jo ikke tro mig. – Man kunne jo hele år lade mig sidde således; når et menneske skal være afhængigt af luner og

forbitrelse, i stedet for af lovene, kan man ikke fortænke ham i, at han søger sin frihed."

Ved slige svar blev retten opirret, og dels af nødvendighed, for byarresten var virkelig ikke synderlig pålidelig, dels også af fortrædelighed og utålmodighed, blev det besluttet, at opmure det hul under jorden, hvilket Phillip Dorn nylig var ført hen til. Det lader sig vel heller ikke nægte, at håbet om, ved et sådant fængsels gyselighed, ved den svækkelse, som fugtige vægge, evigt mørke og den gruelige ensomhed måtte føde af sig, ja selv ved vist ikke udeblivende sygdomme at frembringe en endelig tilståelse, måske også har bidraget meget til denne grusomme bestemmelse, hvorover jeg i mit oprørte gemyt foresatte mig, så snart lejligheden tilbød sig, at sætte min ven til rette.

Denne fandt jeg endnu samme middag, som jeg tilbragte i hans hus, alene med ham og hans familie.

"Nå, hvad siger De," spurgte han, "om denne hårdnakkede misdæder?"

"Forlad mig, min ven," svarede jeg, "at jeg uden forbeholdenhed må tilstå Dem, at de senest trufne forholdsregler for at bringe den ulykkelige til bekendelse ikke alene har oprørt mit inderste, men endog såret mine bedre følelser. Der er vel omstændigheder nok for hånden til at retfærdiggøre den stærkeste mistanke imod ham, men dog ikke en eneste, der fælder ham, eller giver retten den mindste grund til allerede at dømme ham. Den almene sikkerhed fordrer rigtig nok, at man forvarer en så hårdt beskyldt sikkert og fast, men moralen, for ikke at sige den kristelige ære, omendskønt vi dog kalder os kristne, kan ikke billige, at noget, som ikke er

synderlig forskelligt fra straf, bliver pålagt en ulykkelig, om han end er overbevist, førend lovene har afsagt hans dom."

Han så på mig med store øjne.

"Nu taler præsten," sagde han smilende.

"Mennesket! Jeg vil ikke engang anføre, at jeg har kendt just denne Phillip Dorn som en sjældent sædelig, from yngling. Han kan have faret vild, som et hvert menneske, men, i sandhed, han måtte have været udsat for stor, uhørt forførelse, for at kunne falde så dybt, at han, som blot mistænkt, fortjener at blive behandlet på en måde, som næppe er til at undskylde selv mod den vederstyggeligste skurk; desuden frikender en indvortes stemme hos mig ham for dette gruelige mord. Hans åbne, utvungne, endog heftige fremgangsmåde røber ingen morder; alle de vidnesbyrd, som er tillid værd, taler jo også for ham; at et grundløst, flygtigt øretuderi er ham imod, deler han med enhver, der er så ulykkelig at have tiltrukket sig verdens øjne. Han kommer altså slet ikke i betragtning her, når jeg spørger Dem, hvorledes det er muligt, at Deres retsindige, velvillige tænkemåde kan tillade torturer, som rigtig nok ikke fører dette navn, fordi de, i vort oplyste Europa, er gængse fast ved alle tribunaler?"

"Oho," indvendte han, "man ser straks, at Deres varme gemyt ikke er afkølet i de mange kæltringers åndedrag, som dagligt gør os hovedet kruset. Det gode skulle ikke være meget værd, når man ville gøre så mange omstændigheder med det slette."

"Jeg mener det omvendte. Efter min overbevisning kan en straf, der er forbundet med legemlige, på ånden indvirkende lidelser, selv efter at den skyldige er domfældet, kun kaldes retfærdig, hvis den ikke er af lang varighed, og har forbrydernes

indvortes forbedring til hensigt. Så snart forbrydelsen er af den natur, at den, hvilken den hviler på, for stedse må udelukkes af det menneskelige selskab, hvilket vel altid synes at måtte være tilfældet med en forsætlig morder, hører enhver, formedelst legemlige lidelser, hård straf op at være *straf*, fordi den da bliver *hævn*, og denne er lovene lige så uanstændig som uværdig. – Og nu, hvilken hævn kan være grusommere, end et evigt, mørkt, ensomt fængsel, hvor den ulykkelige ikke ser noget lysglimt, ikke hører nogen anden lyd, end af sine lænker, ikke fornemmer noget levende om sig, uden det utøj, som fortærer ham endnu i live! Tåbelige, latterlige medlidenhed, eller snarere svaghed, der vægrer sig ved at afsige en dødsdom, men ikke tager i betænkning at fordømme en ulykkelig, som straffes hårdt nok ved for stedse at udelukkes fra menneskehedens frie samkvem – til en, for eksempel, trediveårig død! – Hvilken forbrydelse er græsselig nok for en sådan gengældelse! Til lykke er døden selv ofte mere medlidende."

"Hm! De tager det alt for strengt. Han er en gang løbet fra os, og –"

"Kan man fortænke ham i det? Eller skal han nu bøde så skrækkeligt, fordi han fulgte den naturligste følelse, en følelse, som bor i Deres eget bryst. I den med en uoverskuelig hård straf belagte forbryders flugt er ethvert menneske, dommeren selv, når han kun har et hjerte i brystet, medskyldig i sit inderste. – Vel har jeg hørt tale om love, som bestemmer dødsstraf for den fange, som blot gør et forsøg på at tilfredsstille sin medfødte drift til at sætte sig i frihed uden at fastsætte nogen straf af betydenhed for den uagtsomme bevogter; men de er afskyelige, fordi de er naturstridige. Det er

ethvert væsens pligt imod sig selv at stå på sine naturlige rettigheder, følgelig også en fanges, som det på den anden side er bevogterens, at forebygge enhver flugt; og for at gøre denne hans post mindre ubekvem, bør loven ikke være umenneskelig!"

Vi stred længe frem og tilbage; jeg udrettede naturligvis meget lidt. Dog lovede min ven mig, at påskynde sagen så meget muligt, omend han på ingen måde ville lade den kristelige sentens gælde: det er bedre, at en skyldig går fri, end at ti uskyldige lider derunder. –

Min personlige deltagelse for den ulykkelige bevirkede, at vi endnu en gang gik forhørene igennem, men den kolde mand kunne nu en gang ikke dele mine anskuelser, for han påstod: en dommers første pligt var ikke at lade sine følelser komme til orde. Han blev endogså heftig ved at fortælle mig, hvor hårdnakket den fangne, efter at han på ny var pågrebet, havde vægret sig ved at gøre rede for de penge, som fandtes hos ham, og råbte: "Har nogen savnet dem? Vis mig min anklager, så vil jeg gendrive hans beskyldning," og til sidst, ked af de kunstfærdige og snedige spørgsmål, havde svaret: "Nu vel, jeg har fundet en skat."

"Denne trods må knækkes," lagde præsidenten til.

"Enhver skabning værger sig så godt den kan! Den fortvivledes svage modstand bør ikke kunne opirre den kolde kraft."

"Apropos," faldt han med ét ind i talen, "De kunne vise mig en lille tjeneste: vi har hidtil talt meget lidt om den stakkels enke. Hun lider frygtelig ved denne undersøgelse; enhver ny opdagelse rører hende heftigt, for hun sitrer stedse for, at der skal komme til at flyde mere blod endnu; jeg har forgæves

betydet hende nødvendigheden deraf, og kan ret godt mærke, at synet af mig gør et ubehageligt indtryk på hende. Derfor ville jeg gerne stille hende et spørgsmål ved Dem. Hvem ved – det kan måske dog lede os på spor! – Vor aktuarius, der nøje har betragtet de louisd'orer, som fandtes hos Dorn, tror at kende en af dem og påstår, at han selv, kort førend denne drabshistorie, har udbetalt den til fru justitsrådinden ved et spillebord. Den er kendelig på, at guldet, skønt nymøntet, dog er afstødt ved næsespidsen af det ansigt, som er præget på den; hvilket gav aktuaren anledning til den vittighed, at kunsten der var retfærdigere end naturen. Spørg hende, om hun kan erindre det, og vis hende louisd'oren; der er den!"

Enken, skønt synligt lidende og sygelig, modtog mig med en uhyklet varme og bad mig, også at tillade hende at kalde mig *onkel*.

"De hedder nu en gang således i dette hus," sagde hun venligt, "og jeg står så ene, at selv en blot benævnelse, der bedårer mig med en deltagende klang, styrker mig."

Med velvilje dvælede mit blik på den endnu smukke, yndige kone. Synet af hende havde ganske udslettet hos mig byens bagvaskelser og den modbydelighed, hvormed jeg trådte ind i hendes værelse; ja, jeg modtog endog med glæde hendes gentagne, venlige anmodning om at bo i hendes hus. Hendes lidende træk stillede mig mit kald som trøster og sjælesørger levende for øjne.

Efter at vi begge, skønt med mærkbar tilbageholdenhed, havde berørt alle smertelige strenge, udførte jeg mit ærinde og viste hende louisd'oren.

"Jeg indser ikke," fik jeg til svar, "hvor denne kan føre til nogen som helst bevis; for endogså forudsat, at det er den samme, hvilket dog er højst vanskeligt at bevise, så har jeg dog for længe siden givet den ud igen, og Gud må vide, hvor mange hænder den siden den tid er gået igennem."

Jeg måtte give hende ret, og sandelig, denne kone blev mig bestandig kærere; hendes blidhed og billighed rørte mig; hendes hengivenhed i hendes skæbne, hendes afsky for al hævn. Hun kunne heller ikke holde Phillip Dorn, som hun ret godt erindrede sig at have set i sit eget hus, for hendes mands morder.

"Gud være lovet, kære onkel, at De er her," sagde hun ofte, "De kan gøre, hvad man ville tage mig meget ilde op. Bed De præsidenten, at han ikke, af venskabelig nidkærhed, forfalder til uretfærdighed."

Imidlertid formåede mine trøstegrunde kun for en kort tid at fordrive hendes tungsindighed.

Endelig, først efter nogen tids forløb, for, som det hed, at knække modet på misdæderen, og meget senere end min overbevisning kunne billige det, skred man atter til et forhør. – Meget blegere, modløsere og føjeligere, dog ikke mindre bestemt, trådte Phillip for retten.

"Jeg håber," råbtes ham noget hånligt i møde, "han vil i dag være villigere til at bekende!"

"Hvorfor ikke," svarede han sagtmodigt og lavt. "Jeg ser jo dog, det skal gå ud over mig. – Nu vel! når det kun sker snart. – Jeg har taget pengene, dolken har jeg også set før, det var alt sammen i sekretæren!"

"Godt! hvorfor har han ikke lige så godt kunnet sige det straks?"

"Man havde dog ikke villet tro mig! – man vil endnu ikke tro den ligefremme sandhed – det ser jeg forud!"

"Lad høre!"

"For flere måneder siden, da jeg endnu var hos min mester, blev det mig overdraget at efterse møblerne i justitsrådens hus og at sætte alt, som fandtes beskadiget, på ny i stand. – En dag, just den samme, hvorpå jeg om aftenen besøgte den kloge kone med min kæreste, måtte jeg bone fruens sekretær af. Jeg var beklemt og tungsindet. – Ak! tænkte jeg hos mig selv, var kun en lille del af de kostbarheder dine, hvilke dette spejlglatte træ lukker for; så kunne du blive mester, gifte dig med din Lise, og al din nød havde en ende. – Idet jeg nu tænkte således, og heftigt og utilfreds gned dygtigt frem og tilbage ved låsen, sprang den med et op. – Det syntes mig at være et vink ovenfra. – Mange rum, fulde af guld og kostbarheder, lå glinsende for mine øjne. – Låsen kunne let, og uden at det kunne mærkes, trykkes i igen, det så jeg straks. Jeg har aldrig i mit liv udstået en sådan angst. – Jeg fornemmede, hvorledes sveddråberne perlede mig ud af panden. – Da faldt med et mit øje på den lange glasdolk med det elfenbens skaft. Jeg tog den nysgerrig i hånden, men da jeg læste det frygtelige vers, da kom den mig for som et draget sværd imellem mig og synden, som en advarende stemme, der råbte til mig: Ikke en gang et hårsbred står du fra en forbrydelse. – Jeg gøs, lagde dolken skælvende på sit sted og slog klappen hurtigt i; da ville min tilskikkelse vel, at min ærmeknap skulle falde ind i sekretæren, for at bringe mig i ulykke – men jeg kunne på ny arbejde med rolighed."

"Han lyver jo – for –"

"Har jeg ikke sagt det forud, at jeg ikke ville blive troet, og dog har jeg et vidne –"

"Et vidne? Hvem? lad os høre!"

Han tav nogle øjeblikke forbavset, derpå sagde han sagte: "Gud er mit vidne!" og løftede de foldede hænder mod himmelen.

Denne simple beretning, og den beskyldtes åbne, barnligt tillidsfulde mine efterlod hos alle et dybt indtryk. Præsidenten selv kunne, for første gang, ikke dølge en indvortes bevægelse; for at undertrykke den, råbte han barsk:

"Og det guld, som han jo har taget der!"

Phillip blegnede.

"Har jeg glemt det," stammede han frygtsomt, "det puttede jeg straks til mig; men det var ikke noget mod alt det øvrige, som lå der."

"Hvor var disse penge, mens han sad i vagten?"

"Jeg havde gravet dem ned i min have."

Han havde i forvejen nægtet at have været hjemme den nat, han flygtede, ligesom også konen, at hun havde set ham.

Dette forhør blev mig straks meddelt. Jeg underholdt mig længe med min ven, præsidenten, om det. Det bedrøvede mig, og gjorde mig usikker. Der fremlyste en så simpel, overtalende sandhed deraf, at den skarpe kontrast dermed i de stjålne penge derfor sårede mig des dybere.

"Det er et væv af løgne, og intet videre," sagde præsidenten koldt; "dog ærgrer dette udsagn mig, thi for at gendrive karlen, kan enken derved let blive forviklet i sagen. Hun har én gang forsikret, at hun ikke kendte dolken; nu må vi dog for ikke at

forsømme nogen formalitet, affordre hendes betænkning om det. Underret De hende foreløbig om dette."

Jeg fortalte enken alt; hun hørte mig med synlig deltagelse til ende; blot da jeg nævnede dolken, afbrød hun mig hurtigt og skarpt:

"I min sekretær! Raser mennesket?"

Dog lod hun til at være meget bevæget.

"Trods denne usandhed," tog hun betænksomt, med våde øjne, ordet igen, "for jeg må altid nægte at kende denne dolk – kan jeg dog ikke holde ham for skyldig. – Og hvad pengene angår, kan han ikke en gang have stjålet dem hos mig, fordi jeg intet har savnet. Den louisd'or, som man tror at kende som min, har jeg selv først langt senere modtaget af aktuaren; det kan han selv bevidne."

Jeg meddelte præsidenten vor samtale.

"Løgnen med pengene beviser kun, at de er stjålne et eller andet sted," mente han, "Phillips udsagn om dolken derimod var langt vigtigere, for derved havde han jo tilstået, at han havde set den før, og den på ham hvilende, men hidindtil vaklende mistanke var blevet utvetydig og vis, og dog," tilføjede han, "desværre ikke klar nok til at fælde ham."

Jeg forestillede ham, at Phillips beretning i det sidste forhør, hvilken just ved sin simpelhed, syntes at stå inde før dennes uskyld og selv havde bevæget ham, tvært imod berettigede ham til at lindre hans stilling.

"For igen at standse de fremskridt, som just denne stilling har befordret, – og dog har jo hele verden medlidenhed med ham, jeg selv måske – nu, hvad råder De mig?"

"Jeg råde Dem? og i en sag, der er mit fredelige kald så fremmed? Deri må Deres egen erfaring og Deres øvede skarpe blik alene afgøre udfaldet."

"Altså følelser har De nok af, men ingen råd, min ven! Lad os takke lovene og tidsånden, at de, på samme tid, da al positiv tortur, for at tilfredsstille følelserne, er ophævet, dog stiltiende har levnet os en negativ, og derved har forsynet os med midler til at trække masken af brøden. Hvad skal vi vædde: jeg kommer endnu til målet!"

Disse ord fik mig til at gyse, for jeg havde i dette udsagn, i den håndgribelige usandhed kun set en frugt af den slappe fortvivlelse, hvilken selv døden er kærkommen, og i heftig gemytsbevægelse trådte jeg ind i min værtindes værelser. Hun kom mig som sædvanlig ængstelig i møde og lyttede begærligt til enhver lyd af mine læber. Jeg fordulgte hende heller ikke, hvorledes jeg var til mode; min stemning rev hende med sig. Hun syntes at være i en heftig indvortes kamp. Endelig greb hun min hånd skælvende og stammede sagte:

"Ikke sandt, bedste onkel! jeg tør jo ganske betro mig til Dem, ganske! kom mig til hjælp, for i mine skrækkelige tvivl ved jeg ikke at råde mig selv; red De en ulykkelig, som vist, ganske vist lider uskyldig."

"Fat Dem, gode kone! – ganske vist, siger De, hvorfra har De denne vished?"

"Hvorfra! – Så vid da – jeg kender min mands morder!"

"Hvad?" råbte jeg forbavset og trådte uvilkårligt tilbage, som om jeg ville skyde hende fra mig, "og De kunne tie?"

"Kunne jeg da tale? hør kun: det er ..." Hun så nogle øjeblikke vist på mig, som om hendes blik ville gennemskue min sjæl.

Derpå syntes hun at fatte sig og fortsatte sagte, "kan De ikke gætte det, det var ham selv!"

"Ham selv?" gentog jeg mismodigt.

"O! den ulykkelige har ikke løjet," råbte hun med varme. "Ja! jeg vil betro Dem det, denne dødbringende dolk har han virkelig set i min sekretær. Jeg har nægtet at kende den; jeg måtte gøre det, for netop synet af den røbede den virkelige gerningsmand for mig, og jeg måtte skåne en kær, retskaffen mands eftermæle, vor families ære. Jeg turde ikke give den bagtaleriske ondskab endnu mere anledning til at mishandle mig. Jeg forudså, at den ville skyde al skylden på min letsindighed. Jeg har gjort endnu mere; disse penge har den ulykkelige virkelig fra mig. Jeg har ladet ham dem tilstille kort førend hans flugt ved hans egen kone. Hans uforskyldte, kvalfulde forfølgelse sønderrev mit hjerte; og jeg håbede, hele sagen ville falde bort, når det kun lykkedes ham at undvige. Nu ved De alting. Handl nu som mand, som ven, som sjælehyrde! Skån Deres vens minde, skån mit rygte!"

"Jeg vil straks tale med præsidenten," svarede jeg endnu bedrøvet.

"Men sig ham," bad hun mig bønligt, idet hun ængstelig holdt mig tilbage, "sig ham intet ord mere end nødvendigt. Stræb blot at befri den ulykkelige, og tal for Guds skyld ikke om, at jeg har betjent mig af hans kone. Jeg har lovet hende, aldrig at sige det, og hun har svoret mig tavshed på Bibelen selv. Kan sagen dysses ned ved en ny flugt, kan han reddes derved, så tag min halve formue, tag den hele, kun glem ikke, at De nu har mere end mit liv i Deres hænder!"

Jeg søgte at berolige hende, men besluttede dog hos mig selv, i tillid til min vens retskaffenhed og hans skånende hengivenhed for den dræbtes minde, at tale ganske åbent med ham. Han delte ganske min forbavselse.

"Altså dog!" råbte han heftigt, derpå sank han hen som i sig selv i en stum og mørk betænkning.

Jeg måtte flere gange gentage enkens ord for ham. Dette gjorde jeg også i alt, hvad som angik sagen selv, med undtagelse dog af hendes ængstede hjertes varme udgydelser, som alene var min ejendom. Endelig anmodede han mig kort og godt om at besøge sig den følgende dag, men i stedet for at give efter for vore forenede bønner om nogen lettelse i den fangnes stilling, erklærede han blot, at han ville udsætte forhørene indtil videre.

Den følgende dag kom præsidenten mig oprømt i møde og drog mig hurtigt ned på sofaen, hvor han satte sig hos mig.

"De har," begyndte han, "givet mig en meget urolig nat. Dog, det er nu forbi, og jeg har god grund til at formode, at fru justitsrådinden har bedraget sig selv, og netop derved ladet sig forlede til, også at ville bedrage os. Deres beretning i går overraskede mig meget, omendskønt det, den gik ud på, som De ved, ikke var mig fremmed. Dog kunne jeg, trods nogen sandsynlighed deri, ikke gøre enkens formening til min. Selv bevidstheden om nogen brøde, om denne så kun består i ungdommelig letsindighed, forleder endogså det bedste væsen til at plage sig selv. Sekretæren var opbrudt. Skulle nu manden selv have gjort det for at tage et mordinstrument, som oven i købet var borttaget af det fyrstelige kunstkabinet, ud af det og dræbe sig selv med det? Sæt nu videre, at de louisd'orer, som er fundet hos inkvisiten, var ham tilstillede fra enken, så kan vi

alligevel ikke forklare, hvorfra han har fået de tidligere brugte penge til sit mesterstykke, og så videre. Jeg tilstår Dem rent ud, min ven, at denne pludselige vedkendelse af dolken og disse inkvisiten hemmeligt tilstillede penge vakte tværtimod en meget levende mistanke hos mig om en lastværdig forståelse med den skyldige imod enken. – Nå, nå – bliv ikke urolig, den er atter forsvundet. Jeg har mange gange gjort den erfaring, hvor vidt en falsk, af selvplageri opvakt medlidenhed kan føre fruentimmer, i særdeleshed, når, som her er tilfældet, en blot formodning er blevet til en fiks idé, og derfor anser jeg hendes udsagn blot som et forsøg på at redde en forment uskyldig, for hun har ikke ladet inkvisiten tilstille disse penge; alligevel har jeg dette påfund at takke for en ny opdagelse."

"Hør kun," blev han ved, "jeg har ikke ganske holdt, hvad jeg lovede Dem. Min urolighed og min mistanke førte mig i morges tidligt selv hen til arrestantens kone. Efter en del nødvendige omsvøb, erklærede jeg hende, at jeg ret godt vidste, at de louisd'orer, som var fundet hos hendes mand, havde han fået af hende, og hun igen af en fornem dame, til dette brug. Hun så forundret, og med store øjne, på mig og ville ikke vide noget af det. Jeg indså tydeligt, at det var et påfund af vor veninde, som den unge kone ikke en gang personlig kendte. Hun tilstod mig tvært imod i sin angst, at hendes mand, den samme nat, han undveg, rigtig nok var kommet til hende, men han havde kun taget en overkjole på, omfavnet hende heftigt og varmt og ladet hende lyse for sig, mens han, til hendes store forundring, var gået op på loftet og, af et rum, som var hende ukendt og skjult bag ved en lægte, havde taget en lille pakke med guld og stukket den til sig. Jeg kan så meget mindre tvivle om sandheden af

dette udsagn, som hun ikke alene viste mig dette rum, men ved nøjere undersøgelse fandt jeg endogså endnu en louisd'or deri, som sandsynligvis i dette hastværk var gledet ud af papiret. Ja, jeg gik endnu videre, for da jeg ret godt bemærkede, at hendes kinder glødede, da jeg nævnede en dame, og erindrede mig, hvad jeg havde hørt om skinsyge og uenighed i deres ægteskab, søgte jeg at gøre denne levende hos hende og forviklede hende således, at hun endelig med grædende tårer tilstod mig, at hendes mand sommetider var kommet meget sent hjem og selv den pågældende ulykkelige nat var blevet nogle timer ude. Hvad siger De til det?"

Sluttende fra mine egne fornemmelser, fandt jeg præsidentens fortolkning af enkens fremgangsmåde ikke just usandsynlig, i det mindste hvad pengene angik, men at hun selv skulle have digtet dolken ind i sin sekretær, kunne jeg dog ikke forestille mig, heller ikke, hvorledes synet af denne kunne afgive hende et bevis for hendes mands selvmord. – Jeg blev enig med min ven om, at være noget forsigtigere med, hvad vi betroede hende. Dog anmodede han mig samtidig om at forelægge hende flere spørgsmål angående dolken, for, om muligt, at komme efter, om dens tilstedeværelse i hendes sekretær også var en opdigtelse, hvilken mening han holdt fast ved. Imidlertid ville han dog af skånsel lade hende blive så meget uden for sagen som muligt. –

I forhøret den samme morgen havde inkvisiten tilstået det samme som hans kone, hvad pengene angik. –

Jeg forrettede mit ærinde, så godt jeg kunne. Jeg lod enken mærke, at den nøgneste sandhed var i en sådan sag den højeste pligt, og at den bedst mente udsmykkelse deraf kunne vække

mistanke, selv mod hende, hvilket, uden vor faste overbevisning om hendes tænkemåde, allerede ville have været tilfældet. Også tilstod jeg hende lige ud, at arrestanten, uden en nøjere og bestemtere erklæring fra hendes side angående dolken, ville snarere tabe, end vinde ved hendes vedkendelse af den, såsom dens identitet med den, som savnedes i kunstkabinettet, var fuldkomment bevist, og Phillip Dorn desuden allerede havde tilstået, at han kendte den; hvoraf fulgte, at den måske turde stå i forbindelse med kilden til hans nuværende velstand. –

"Jeg vidste det nok," tog hun ordet med såret følelse og tungt åndedrag, "at det ville komme således. Domstolen er en magnetklippe; et næppe udåndet ord, når det kun fornemmes fra den, og den drager hele livet i sin vold. Hvad jeg kan sige, er kun lidet tilfredsstillende. – Min salige mand har selv vist mig denne dolk. Han lod den blive i mit værelse. Jeg forvarede den og flyede ham den igen ved lejlighed. – Det er alt, hvad jeg ved. – Hvor han havde den fra –?"

Hun tav nogle øjeblikke i dyb eftertanke, derpå råbte hun pludselig næsten glad, som om hendes hjerte på en gang blev lettet:

"Skulle prins Maximilian ikke have bragt den her i huset! – Han har ikke været her siden den ulykkelige time," blev hun ved, "sandsynligvis har han også følt sig såret ved de tvetydige rygter. Det passer sig ikke, at jeg nærmer mig til ham! Bedste onkel! ville De vel personlig overrække ham et brev fra mig? Jeg håber," endte hun med et bønligt blik mod himmelen, "at det, i så fromme hænder, vil have den ønskede virkning. – Læg til, hvad De har set, – mine tårer, min græmmelse, læg alt til, hvad Deres hjerte indgiver Dem!"

Den næste morgen stod jeg i det fyrstelige lystslot for prinsen, med et velforseglet brev, hvis indhold var mig aldeles ukendt. Han lod til at studse, da jeg sagde ham, hvem der havde sendt mig. Han brød seglet hurtigt, og en pludselig afveksling af rødme og bleghed fløj over hans ansigt, mens han læste. Derpå gik han heftigt op og ned, stod med et stille, og uden at jeg kunne komme til orde, bøjede han sig for mig til afsked, med det løfte, endnu samme dag at tale med præsidenten. Denne efterretning lod til at berolige min stakkels værtinde. Derimod indgød alt, hvad jeg havde bemærket, mig kun ringe håb, for ikke et venligt træk, kun vrede og uvilje havde jeg læst i hans næsten hånlige mine. – Overhovedet kom det mig for, som om hele sagen havde taget en så uønskelig og forvirrende vending, at jeg allerede tvivlede om et godt udfald. Med bankende bryst gik jeg hen imod aften hen til min ven.

"Har De talt med prinsen?" var mit første ord.

"Ja! Han har ladet mig kalde," svarede han fortrædeligt.

"Nå?"

"Nå! Han ville kun anmode mig om at påskynde en sag, som, således udtrykte han sig, var både hoffet og byen til forargelse."

"Og intet videre?"

"Dernæst har han givet mig en påmindelse, eller rettere kun stillet mig et spørgsmål, men som indeholder en påmindelse, og som ærgrer mig så meget mere, som jeg ikke er mig bevidst, at have forsømt det mindste, og endnu mindre noget, hvorpå en af de store skulle kunne gøre mig opmærksom. 'Da der også tales om tyveri,' sagde han, 'har De da ikke efterforsket, om inkvisiten ikke skulle være i besiddelse af nøgler, som passer der i huset?' Nu har jeg, som De ved, i hans våning ikke fundet

noget mistænkeligt i denne henseende, men det er ikke faldet mig ind at undersøge hans husnøgler. Heller ikke kan jeg tro –"

"Og prinsen talte slet ikke om dolken?" faldt jeg ham i ordet.

Jeg meddelte ham enkens formodning og mit ærinde til prinsen.

"Jeg gider næsten ikke en gang vide mere, hvor vidt den kones medlidenhed går," råbte han. "Hvis prinsen vidste noget klækkeligt, som kunne tjene til at udrydde en skammelig mistanke mod nogen som helst, kan man da forudsætte, at han havde tiet så længe med det? Han må jo føle sig fornærmet ved enhver sådan erindring. – Han har heller ikke talt et ord om dolken."

Jeg gik højst nedslået hjem. Det kom mig for, som om min umistænksomme godmodighed havde blandet mig ind i en sag, hvori jeg famlede i mørke, og ikke en gang kunne være overbevist om min egen skylds retmæssighed. Enken, som ilede mig uroligt og ængsteligt i møde, læste min utilfredshed ud af mit ansigt, betragtede mig forskrækket og blegnede.

"For Himlens skyld," råbte hun, "sig mig alting på en gang, – prinsen har ikke holdt ord?"

"Han har talt med præsidenten, men ikke sagt et ord, som stadfæster Deres formodning. Gode kone! vogt Dem dog for at kompromittere Dem!"

Hun så vist på mig.

"Ikke et ord!" råbte hun, "O, den følelsesløse barbar! Nå, så red du ham, evige Gud! Jeg kan ikke gøre mere!"

Hun dækkede sit ansigt med begge hænder og kunne ikke tale for hulken. Hendes tilstand vakte min medlidenhed på ny. Jeg indså tydeligt, at den selvsamme følelse, som nu var herre

over mig, også havde ført hende vild og meget for langt. Jeg kunne jo heller ikke holde Phillip for en forbryder.

"Men ingen af os," sagde jeg hende rent ud, "har ret til, selv i en god hensigt, at tænde et vildledende lys i dette mørke. Vi tør ikke foregribe den Eviges bestemmelse; og jeg, for min del, tillader mig ikke at gøre et skridt mere i denne sag!"

Jeg turde heller ikke meget længere opsætte min tilbagerejse, og testaments-forretningerne var ikke endnu fuldkommen i orden. Jeg arbejdede den følgende morgen så flittigt på dem, – som jeg over alt i de sidste uger havde gjort, blot for at glemme, hvad som omgav mig – at jeg fast ikke lagde mærke til min tjeners beretning: at præsidenten var i huset. – Da jeg imidlertid hurtigt havde klædet mig på og ville gå over i min værtindes værelser for at hilse på ham, – var han allerede borte, og hendes jomfru standsede mig i døren. Fru justitsrådinden havde pludselig fået ondt og befandt sig så ilde, at hun ikke kunne se nogen.

Med en anende urolighed begav jeg mig til præsidentens hus. Han var i retten. – Han havde samme dag bestemt at holde forhør. Man bad mig at afvente hans tilbagekomst. – Hvor var mig denne tid lang! Noget afgørende måtte være indtruffet.

Endelig kom han.

Han omfavnede mig med en munter, tilfreds mine.

"Ønsk os til lykke!" råbte han, "Vi er kommet til målet. Ni ligger alting klart for dagen. Phillip Dorn er dog morderen."

"Har han bekendt?"

"Vel ikke med rene og tydelige ord, men overbevist er han, og mere behøver vi ikke. Hvor forunderligt," sagde han langsomt og med vægt, "den fuldendte opdagelse har jeg prinsens

spørgsmål at takke for og følgelig også det brev, som netop var skrevet for at redde inkvisiten. Omendskønt jeg ikke håbede at komme et skridt videre ved undersøgelsen af hans husnøgler, ærgrede dog denne bemærkning mig, og dels for selv at have den overbevisning, ikke at have forsømt det mindste, som kunne lede på noget spor, dels også for at vise prinsen en opmærksomhed, lod jeg i morges ganske tidligt alle nøglerne hente. En iblandt dem, som hører til dagligstuen, tiltrak sig min opmærksomhed derved, at et udspringende stykke jern var helt mærkeligt filet ud af kammen. – Konen tilstod mig, hendes mand havde gjort det, under det påskud, at nøglen før gik alt for trangt i låsen. – Derved var den blevet til en formelig hovednøgle. – Jeg tog den til mig. De kan let begribe, hvor jeg straks ilede hen. – Nøglen passede til gitterdøren i haven og samtidig til den lille, som fører ind i huset. Nu faldt alt mig ind, hvad jeg i forvejen havde bemærket. Phillip havde tidligere arbejdet der i huset og kunne let den gang have gjort alle slags små forberedelser. Jeg gav mig næppe tid at til ønske enken til lykke med en opdagelse, som endte alle tvivl, ilede i retten og lod inkvisiten føre frem. Ved synet af nøglen foregik allerede noget inden i ham; ikke des mindre tilstod han, at han kendte den, og tillige, at han havde filet det indvendige af kammen af, men da jeg med gennemborende blik spurgte ham; hvorledes det gik til, at den passede til den lille indgangsdør fra den dræbtes have, sank han afmægtig om på gulvet. – Da han var bragt til sig selv igen, sagde han mat: 'Før mig igen i mit hul, og gør med mig, hvad I vil. – Jeg mærker vel, at jeg alt er dømt.'"

Fra dette øjeblik af nægtede han just ikke mordet ganske, men han tilstod det ikke heller.

"Mine ord" – det gentog han ofte – "vil dog ikke antages som bevis på min uskyldighed, så skal man heller ikke høre noget af mig mere."

På en omstændelig forklaring om, hvorledes alting var gået til, ville han aldrig indlade sig. Når man i denne anledning søgte at få ham til at tale, nægtede han mordet standhaftigt, men alle de forhennævnte, sammenstødende omstændigheder talte så tydeligt imod ham, at man intet videre hensyn tog til uoplyste, små omstændigheder. Således er det endnu stadig uforklarligt, hvorledes den dræbte var kommet ind i dette værelse, samt hvad der kunne have forledet den forhen retskafne, uberygtede yngling til dette mord. Præsidenten anså det for sandsynligt, at Phillip, efter at han havde brudt sekretæren op, var blevet overrasket af husejeren; så lod det sig også forklare, at han virkelig kunne have fundet dolken i sekretæren, hvilke omstændigheder han dog ikke fæstede nogen tro til.

Han blev dømt til at dø på stejlen.

Endog det sidste forsøg på at bringe ham til at tale: forelæsningen af hans dom, var forgæves. Han hørte den, under en stum hensynkning i sig selv; ikke en gang en ny forsikring om hans uskyldighed kom over hans læber.

Justitsrådinden var ude af sig selv. Dog vovede hun ikke mere at tro ham skyldfri, men det forekom hende hårdt og grusomt, at en dødsdom skulle fuldbyrdes, om hvis retfærdighed verden endnu kunne være i tvivl, og førend forbryderen ved en fuldkommen tilståelse havde tilintetgjort tanken om hans mulige uskyldighed. Hvor svag hun end var, forlangte hun sine klæder. Hvad end verden ville dømme om dette skridt, ville hun

dog kaste sig for prinsens fødder og anråbe ham om hans forbøn før den ulykkelige. Da erfarede hun, at han pludselig var afrejst til residensen.

Målløs og bedøvet gik hun tilbage til sine værelser. Hun vidste ret godt, at dommens indsendelse til fyrstens bekræftelse og formildelse blot var en formalitet, for det var et princip hos ham, aldrig at afvige fra lovens bogstav.

Og dog fandt, til alles, selv til præsidentens, forundring, denne gang en benådelse sted, og endog større, end loven havde vedtaget. Den straf, at lægges på stejle, som i det højeste kunne formildes til en mindre infamerende dødsstraf, blev for Phillip Dorn forvandlet til ensomt fængsel på livstid i en fæstning, og således gik, skønt aldeles uforudset, alt det i opfyldelse, hvorover jeg tidligere havde ytret min afsky, med hensyn til det indelukke, som blev opmuret netop for denne ulykkelige yngling.

Jeg ilede med at forlade en by, som ikke mere frembød mig glade erindringer, og hvorfra den uafvendelige skæbne truende syntes mig at udstrække sine jernkløer efter mig. Lykkeligvis ventede mig i mit hjem mange slags byrdefulde forretninger, som drog min opmærksomhed ganske til sig. Jeg fordybede mig i arbejde – jo ubehageligere, mig des kærere, blot for at glemme, og – jeg glemte.

Fjorten år var forløbet. Da modtog jeg en dag et brev på samme tid, med den ...ske Tidende. Jeg var allerede i begreb med at åbne det første, just som navnet D... under dato af 25. septb. på en side af den sidste faldt mig i øjnene. Jeg gyste, men mekanisk lod jeg brevet falde og læste:

> En højst sørgelig begivenhed har pludselig nedsænket vor gode by i den dybeste kummer. I går eftermiddag, omtrent klokken hen imod et, udbrød på en gang en heftig orkan, ledsaget af en tordenbyge med store hagl vor højtelskede, allerede aldrende prins, Maximilian, der, med et lille følge, ilede fra slottet ind til byen, blev, skønt allerede i byens gader, indhentet af uvejret. Han gav sin hest af sporerne, for des hurtigere at nå det hus, hvor han plejede at træde af, men som han galopperede igennem en sidegade, forbi fru justitsrådinde S…'s have, og just havde nærmet sig huset, blev et vindue, der ikke havde været fast tillukket, revet løs af stormen og faldt fra andet stokværk pludselig ned for hestens fødder. Denne blev sky, stejlede, og da prinsen tvang den igen til at gå ned, gled den med begge forbenene på en glat fremspringende flise. Prinsen styrtede forover ud over hestens hoved, og knuste hjerneskallen mod et jernrækværk. Han var død på stedet.

Brevet skulle også på ny opvække alle sørgelige erindringer hos mig. Det var fra justitsrådinde S… – mismodig, næsten udtæret af en langvarig snigfeber, besvor hun mig, ved alt, hvad der befindes helligt i himmelen og på jorden, ved hendes evige salighed, ufortøvet at besøge sig. Hun havde ting af den yderste vigtighed at meddele mig.

Jeg troede at burde følge denne opfordring. Efter få ugers forløb sad jeg for hendes seng.

"Bedste onkel!" hviskede hun mig mat, næppe forståeligt i møde, og dækkede min hånd med kys, "nægt mig uværdige ikke at kalde Dem med dette kære navn! – Red en ulykkelig, hvis uskyldighed altid stod klart for mit indre blik, uden at jeg kunne udtale den i tydelige ord. Nu, ak først nu, da jeg er forsynet med overtydende beviser, føler jeg min tunge løsnet og min pressede samvittighed lettet. Phillip Dorn har aldrig begået noget mord. – Den virkelige gerningsmand kender jeg og vil nævne ham. Hvad der svævede dunkelt for min sjæl, står nu tydeligt, oplyst af helvedflammer for mine legemlige øjne. Jeg må nu gøre alt for at befri det skyldfrie, ulykkelige offer, om endog byen, fyrsten, hele verden vil underkende mine beviser; De, Deres hjerte, Deres rene sjæl er ikke i stand til det. – Prins Maximilian har dræbt min mand."

"Hvad!" råbte jeg forskrækket, "og først nu, nu, da han er død, giver De sandheden stemme?"

"Hør," blev hun roligt ved, "min forfærdelige historie. Mange har syndet, som jeg, ingen er straffet således."

"De første år af mit ægteskab var ikke ganske ulykkelige. Jeg kendte ikke til nogen lidenskab inden i mig, havde ingen bemærket uden om mig, og endnu mindre opvakt nogen. Da blev prins Maximilian kendt i vort hus. Han plagede mig med forsikringer om en kærlighed, som ingen genklang fandt i mit bryst, og min mand med en skinsyge, hvortil han først selv måtte vække en grundet årsag i mit inderste. Prinsen blev mig daglig modbydeligere, min mand mig stedse mere besværlig. Begge kappedes om at frembringe en mig ukendt trang i mit forhen tomme hjerte, og tørst efter hævn i mine ophidsede sanser. Begge smeltede i hinanden. Således var min stilling, da

prinsen en dag, med henblik på en underholdning i et foregående selskab, bragte mig den ulykkebringende krystaldolk for at tilfredsstille den lyst, jeg havde ytret til at se en sådan. Han sagde mig selv, at den tilhørte hans broders kunstkabinet, til hvilket han havde en nøgle, og hvorfra han havde taget den blot for at lade mig se den. Imidlertid blev den snart glemt over forsikringer om hans kærlighed og min vægring ved at høre på dem. Den randt mig først i sinde igen længe efter at prinsen allerede var borte, og, for ikke at give min mands grundløse skinsyge en ny anledning, gemte jeg den i min sekretær, som tillige forvarede en hel del breve fra prinsen, hvilke han bestandigt pånødede mig, og hvilke jeg heller ikke, uden at udsætte mig for at blive opdaget, turde vægre mig ved at modtage, især siden jeg i begyndelsen, da jeg kun anså hans opvartninger for en helt ubetydelig spøg, af forfængelighed havde indladt mig med ham i en formelig brevveksling.

På samme tid arbejdede Phillip Dorn, som jeg dog næppe en gang havde lagt mærke til, i vort hus. En dag, da jeg først var blevet plaget af prinsen, og siden af min mand for hans skyld, og, forbitret imod begge, på det heftigste opirret, ville gå ind i mit værelse på en tid, jeg ellers ikke plejede, blev jeg i spejlet, lige over for den halvåbne dør, den smukke yngling va'r, der i værelset indenfor bonede min sekretær. Jeg ved ikke selv, hvorfor hans rolige, næsten lidende træk pludselig hæmmede min voldsomme harme. Jeg blev uvilkårligt stående og betragtede ham tavs.

I dette øjeblik springer klappen på sekretæren op. Retfærdige Gud! Ja! jeg er det vidne, som han ikke vovede at nævne. Alt, hvad han fremsagde i forhøret, er bogstavelig sandt, kun ikke

borttagelsen af pengene. Jeg trådte rørt og rask frem, og sparede hverken ros eller belønning; den hævn, som ulmede i mit hjerte, opflammede for første gang mine sanser. Tillad mig at være kort, og regn den hårdtstraffede yngling det ikke alt for meget til onde, at han, skønt med en bedre kærlighed i sit bryst, ikke kunne modstå en ung, tillokkende og gavmild dames fristelse. Ak! den forelskedes flygtige omfavnelser skaffede ham jo hans elskede! Kun i en kort tid varede vor forbindelse, dog så vi hinanden kun sjældent og i forbigående. Uden fortrolige, som ingen af os havde, måtte han selv forandre den forræderske nøgle, som alene, uden fare, kunne bringe ham til mig, da jeg ikke vovede at borttage, selv ikke for et øjeblik, den virkelige, hvormed min mand let kunne have holdt et vågent øje, fra dens bestemte plads på væggen.

Pludselig mente prinsen, og just ikke med uret, at han havde opdaget en lykkelig medbejler. En eftermiddag trængte han sig, oven i købet uden at lade sig melde, ind til mig i det kabinet, som støder til soveværelset. Jeg plejede ellers altid at modtage ham i besøgsværelserne. Det syntes, som han var kun alt for godt underrettet, Gud må vide, på hvilken måde. Uagtet han ikke vidste at angive nogen bestemt person, gjorde han dog hentydning til natlige besøg af en begunstiget elsker. Hans uvished gav mig mod, og jeg sparede ikke på bitterhed og hån. Han bar sig ad som en rasende, fortvivlede over sin forsmåede kærlighed og kastede sig endelig øm og bønlig for mine fødder. Da faldt den længst glemte dolk mig ind. Jeg tog den frem af sekretæren, overrakte ham den, som hans ejendom, og da han truede med at dræbe sig, hvis jeg ikke bønhørte ham, bad jeg ham med latter at betjene sig af den. Han sprang rasende op,

rev mig den ud af hånden og svor at opbevare den til sin hævn, hvis han blev ofret for nogen anden. "Ak," råbte hun smerteligt, "han har kun alt for godt holdt ord. En er fældet af den, og den ulykkelige Dorn jamrer sig endnu for dens blodløse sår."

Efter at hun havde søgt at fatte sig, blev hun ved:

"Med et trådte prinsen tæt hen til mig, og i de mest fornærmende udtryk, under de råeste trusler, erklærede han mig koldblodigt, at han ville besidde mig; gemte dolken i sin barm, tog nøglen til den lønlige indgang ned af væggen og forlod mig med den forsikring, at hvis han den samme nat fandt nogen slå for døren, ville han sikkert finde min mands åben den næste morgen. Han overlod til mig selv, i ensomhed at overveje og udtænke helt sin halvt udtalte trussel. Jeg var i den frygteligste uro; jeg vidste ikke, om han kun ville forsøge på at indjage mig skræk, eller om han virkelig havde overtydende beviser imod mig.

Som jeg var nærved at fortvivle i denne skrækkelige uvished, trådte min mand, ude af sig selv, ind i værelset til mig. Prinsens hemmelige besøg var ham forrådt. Hans raseri var af en anden beskaffenhed, men dog ikke mindre heftigt. Som om han kunne ane eller vidste prinsens forehavende, tilintetgjorde han det til min store tilfredshed, ved øjeblikkelig at lade spænde for, befale mig ufortøvet at rejse til residensen og kun at føre mine allernødvendigste sager med. De øvrige ville han sende efter mig. Han trådte i vejen for mig, da jeg ville nærme mig min sekretær, hvoraf jeg, under påskud af at tage mine smykker og mine penge, egentlig kun søgte at redde prinsens breve. Han tilstedede mig endelig at tage disse ud; dog vendte han ikke et øje fra mig og tillod mig ikke at røre det mindste stykke papir.

Forbitret lukkede jeg sekretæren til igen, og med min i den sildigere tid sædvanlige trods satte jeg mit segl på klappen. Med hånlig latter spurgte han mig, om det var Salomons segl, som intet brækjern kunne få bugt med, og fulgte mig selv til vogns.

Jeg har ikke set ham mere. Den næste morgen blev jeg hentet tilbage til hans lig. Gud! hvilken tilbagekomst! Den frygteligste angst sammenknugede mit bryst. Hvor mange kunne i den forrige nat have stødt på hinanden – prinsen, Phillip, min mand."

"Ved min indtrædelse i det græsselige værelse, gav synet af dolken mig min fatning igen. Jeg formodede straks, at prinsen var gerningsmanden, og denne formodning blev næsten vished, da jeg trådte hen for den opbrudte sekretær og ikke alene genkendte straks, på denne voldsgerning, min mands værk, men endogså forefandt alt i samme stand, som jeg havde forladt det, kun ikke prinsens breve. Dog – hvad allerede den gang i henseende til hovedsagen lå tydeligt for mine øjne, skulle først for nylig blive frygtelig stadfæstet. Vel ved jeg ikke endnu, hvorledes alting er gået til, om prinsen har taget min mand for sin medbejler, om en strid har fundet sted imellem dem, som, med hensyn til begges heftighed, ikke er usandsynligt; eller om den første, for at redde sine breve og skåne min ære og sit navn, ikke har set nogen anden udvej for sig. Derover hviler et evigt mørke; dog lader det sidste, som De snart skal høre, sig i alle tilfælde formode. Men var endogså en tvivl om morderens personlighed blevet tilbage i mit bryst, måtte den forsvinde, da prinsen aldeles ikke mere lod sig se, og aldrig siden har sat sin fod i mit hus.

Heller ikke Phillip. Ak! ham havde ikke den dræbtes truende skygge forjaget, men kun bevidstheden om den hemmelige fornærmelse mod den afdøde og et fromt forsæt; dog har jeg senere talt med ham."

"Det anede mig ikke en gang, at den fundne ærmeknap kunne tilhøre ham, og jeg grundede forgæves på, hvorledes den kunne være kommet ind i sekretæren, lige til præsidenten betroede mig den gamle kones udsagn og nævnede mig Phillip Dorns navn; da blev jeg forfærdet. Ak! havde jeg kun ladet skæbnen gå sin rolige gang! Min kvælende angst, den nagende følelse af min egen brøde – det ser jeg nu alt for klart har kun draget garnet fastere sammen om den ulyksalige. Endnu samme aften forklædte jeg mig så godt jeg kunne. Jeg ville advare ham; han skulle flygte; kun således, mente jeg, kunne jeg reddes fra skændsel. Jeg traf ham lykkeligvis udenfor døren af hans hus. Da han kendte mig, trådte han blegnende et skridt tilbage. Han havde ikke villet se mig mere. Da jeg endelig havde bragt det til en rolig samtale imellem os, fortalte han mig, at han den usalige nat, på sædvanlig tid, havde forføjet sig hen i haven. Han vidste intet af min pludselige afrejse, men da han ikke blev det sædvanlige tegn va'r i mit vindue, og heller ingen lys i værelset, trak han sig tilbage under træerne. Med et lukkedes havedøren atter op. En lille mand, indhyllet i en grå kappe, fo'r hurtigt forbi ham, åbnede løndøren og forsvandt. – Næsten i samme øjeblik svævede skinnet af et lys bag vinduesgardinerne. Da vendte han hurtigt om og gik bort, den samme vej han var kommet. Nu indså jeg med skræk, at jeg ikke havde skuffet mig i min formodning, dog lod jeg mig ikke mærke med den for Phillip. Jeg berettede ham kun skælvende,

hvor og på hvad måde hans ærmeknap var fundet; jeg lod ham ane de uundgåelige følger deraf og besvor ham, ikke at udsætte sig selv og mig for den truende fare. Han mente, flugt var altid tidsnok; endnu var der intet at frygte for; jeg skulle kun være rolig og forlade mig på hans mod. Han kunne ikke berolige mig; til vor ulykke pånødede jeg ham de louisd'orer, som senere blev fundet hos ham; vi stred længe om dem. Da trådte hans kone ud i døren – jeg skyndte mig bort, førend hun blev mig va'r. Resten ved De, men nu kan De først forklare Dem min opførsel.

Hvad har ikke min tavshed kostet os begge! Den har langsomt fortæret hver levekraft i mit bryst. Hint gruelige værelse er blevet et tempel for min evige anger. Jeg har endnu ikke forsømt, hver gang min ulykkelige mands dødsdag vender tilbage, at tilbringe nogle timer deri. Da jeg den sidstafvigte betrådte det, var jeg mere beklemt end nogensinde før. Omendskønt en vandkold september morgen, forekom luften mig deri så trykkende lummer, at jeg næppe med mine sidste kræfter kunne nå hen til vinduet og rive det op.

Da jeg nu, med et uddødt hjerte og sønderrivende jammer, så ud over den allerede efterårsagtige have i den blege, uvenlige himmel, kom det mig for som en mand til hest, indhyllet i en grå kappe, langsomt nærmede sig i en lang afstand. Jeg troede at kende prinsen i ham; med gysen bævede jeg tilbage fra det åbne vindue og flygtede ud af værelset. Nogle timer efter kom prinsen virkelig ridende, og De ved, hvad der er hændt.

Morgenen derefter bragte hans gamle, mangeårige tjener mig en pakke, hvilken hans herre allerede for flere år siden havde betroet i hans hænder, med den befaling at overlevere den til mig, i tilfælde af, at jeg overlevede ham. Jeg åbnede den

skælvende. Den indeholdt de borttagne breve; på det indre omslag stod skrevet næsten ulæseligt og med bævende hånd:

Reddet for en sjæls salighed.

Imellem brevene lå også det, halvt revet i stykker, som De en gang overrakte ham fra mig, og hvori jeg, ved hans og min evige bestemmelse, besvor ham at redde den ulykkelige, blot ved den erklæring til præsidenten, at min mand havde fået dolken af ham. – Der stod skrevet derpå:

"Jeg har en gang svoret den foragteliges død med *denne*. Min tavshed kan kun løse min ed.
Kan jeg nu tvivle længere? Og nu, overlad mig til min evige kummer, il bare og red hint skyldfri offer for større forbrydelser."

Ja! jeg kunne ikke tvivle længere! men på hvad måde befri ham? Et offentligt skridt ville have forspildt alt. Prinsens minde skulle jo holdes i ære; mit håb beroede alene på den nuværende kommandants menneskelighed. Jeg forlod den angrende Magdalene, i den overbevisning, at døden snart ville lægge sit plaster på hendes blodløse sår; lægen mente, at uden en smertestillende balsam ville hendes hjerte inden få uger være fortæret. Jeg lagde min hånd på den brændende pande, trykkede et fredens kys på den og forlod hende hurtigt for at opfylde hendes inderligste ønske.

Alle de efterretninger, jeg indhentede, angående kommandantens karakter, i den fæstning, hvori den ulykkelige sukkede, gav mig det bedste håb, men mit gemyt var dybt såret,

og mit hjerte sønderrevet. Jo mere jeg hos mig selv grundede på Forsynets tilskikkelser, jo mørkere blev det for mine øjne; jeg ækledes ved menneskenes borgerlige forhold; nedsænket i dyb tungsindighed nærmede jeg mig endelig de forønskede volde, og en tung beklemmelse overvældede mig, da jeg rullede ind i fæstningen over den hule vindebro. Kommandanten modtog mig venligt, og dog kunne jeg kun skælvende bringe navnet Phillip Dorn over mine læber.

"Phillip Dorn," gentog han, idet han langsomt besindede sig. "Oh! han er allerede for tre år siden begravet i al stilhed."

Om "Drømmen"

Forfatter: Lauritz Kruse (1778-1838).
Org.udgave: *Fortællinger tildeels efter Criminal-Acter, bd. 1: Chrystal-Dolken – Drømmen.* Gyldendalske Boghandlings Forlag, København 1822.
Denne udgave baseret på: *Krystaldolken. Drømmen. To Fortællinger af L. Kruse* (Originale Danske Fortællinger – Første Hefte). L. Jordans Forlag, København 1865.
Redigeret af: Vivi N. Jensen.
Forside: Efter maleri af Friedrich von Amerling (1803-1887): *Die Mutter des Malers* (1836).

ISBN 978-87-7979-996-7
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-224-1 (Ølstykke 2011).

© 2024 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk